

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΤΕΥΧΟΣ 3293

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2026

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

στην καθημερινή ηλεκτρονική ενημέρωση του ΤΕΕ (Newsletter) ΤΕΕ:

Σελ 1 και 3

Επιστροφή στα «καλντερίμια»: Τα παραδοσιακά λιθόστρωτα ως «πράσινη υποδομή» του μέλλοντος
- ΤΕΕ: Σε δημόσια διαβούλευση η ΤΟΤΕΕ «Αειφόρος κατασκευή, αποκατάσταση και συντήρηση λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα»

Σελ 1 και 4

Δημόσιες συμβάσεις με χαμηλότερο πύξη τζίρου και υποχρεωτικό BIM στα μεγάλα έργα
- Τι προβλέπει ο νέος κανονισμός για τις δημόσιες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Σελ 1 και 5

Υποδομών: 670 σχολεία αλλάζουν όψη μέσα σε δύο χρόνια με το πρόγραμμα «Μαριέττα Γιαννάκου»
- Σε 240 σχολικές μονάδες οι παρεμβάσεις της Β' Φάσης

Σελ 1 και 6, 7

ΥΠΕΝ: Σχέδιο για μόνιμη μείωση του ενεργειακού κόστους
- Σύνδεση της εξοικονόμησης με αυτοπαραγωγή, αποθήκευση και αυτοκατανάλωση στα νέα «Εξοικονομώ», τονίζει σε συνέντευξη ο Στ. Παπασταύρου

Σελ 8

Στ. Καλαφάτης: Οι τρεις πηγές χρηματοδότησης για τις ΜμΕ

Σελ 9

Έρχεται και νέο νομοσχέδιο για την Κρατική Αρωγή
- Κ. Κατσαφάδος: Η ψηφιοποίηση ήταν η αρχή για μια νέα εποχή, προσαρμοσμένη στην κλιματική κρίση

Σελ 9, 10

Ενισχύεται σημαντικά ο κλιματικός κίνδυνος του καύσωνα στην Αττική έως το 2060

- Τι καταδεικνύει ερευνητικό έργο δύο ελληνικών πανεπιστημίων για τις πιο τρωτές περιοχές

Σελ 11

Πάνω από 2 εκατ. μετακινήσεις επιβατών τον έναν χρόνο 24ωρης λειτουργίας των ΜΜΜ τα Σάββατα

- Γ. Κωτσάρας: Στόχος η επέκταση της 24ωρης λειτουργίας με την προσθήκη νέων λεωφορειακών γραμμών

Σελ 12

Σύγχρονο παραγωγικό πρότυπο ανακοινώσε κατά την ομιλία του στη ΔΕΘ ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ

Σελ 13

Η Καλαμάrika αλλάζει σελίδα με παρεμβάσεις 6 εκατ. ευρώ

Σελ 14, 15

ΔΕΘ 2026: Όλα τα νέα μέτρα μέχρι το 2027

- Τα οφέλη για κάθε κοινωνική ομάδα και τις επιχειρήσεις

Σελ 16

Κ. Πιερρακάκης: «Χάρτης» για επενδύσεις 20 δις ευρώ

Σελ 17

Πόλος έλξης η Ελλάδα για διεθνή funds - Σε χρηματοοικονομικό κέντρο αναδεικνύεται η χώρα

Σελ 17, 18

Απογειώνουν τους ναύλους στα ξηρά φορτία οι μεγάλες αποστάσεις
- Στο επίκεντρο γεωπολιτικές αναταράξεις και καιρικές διαταραχές

Σελ 19

«Εξάγουμε γνώση για να την εφαρμόσουμε στη Γη»

- Συνέντευξη του πρώτου Έλληνα αστροναύτη που θα ταξιδέψει στο διάστημα, Αδρ. Γολέμης

Σελ 20

«Η Ευρώπη πρέπει να αποκτήσει αυτονομία στον διαστημικό τομέα»
- Τι τονίζει η Ελληνίδα αστροφυσικός, Αθ. Κουστένη

Σελ 2

Προσεκώς

Σελ 22, 23

Πρωτοσέλιδα θέματα και αποκόμματα τύπου

Και πολλές ακόμη τεχνικές

και οικονομικές ειδήσεις.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ «ΚΑΛΝΤΕΡΙΜΙΑ»: ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΑ ΩΣ «ΠΡΑΣΙΝΗ ΥΠΟΔΟΜΗ» ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΕΕ: Σε δημόσια διαβούλευση η ΤΟΤΕΕ «Αειφόρος κατασκευή, αποκατάσταση και συντήρηση λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα»

Σε μια περίοδο όπου η κλιματική αλλαγή, η διάβρωση των εδαφών και η ανάγκη για βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη επανακαθορίζουν τις προτεραιότητες του τεχνικού κόσμου, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) προχωρά σε μια πρωτοβουλία με βαθύ ουσιαστικό και συμβολικό χαρακτήρα. Θέτει σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο της νέας Τεχνικής Οδηγίας (ΤΟΤΕΕ) με τίτλο «Αειφόρος κατασκευή, αποκατάσταση και συντήρηση λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα». Σκιαγραφώντας το πνεύμα της νέας οδηγίας, ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, Γιώργος Στασινός, πρόβη σε μια δήλωση που συμπυκνώνει τη φιλοσοφία του εγχειρήματος:

«Τα λιθόστρωτα μονοπάτια αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι

της πολιτισμικής μας κληρονομιάς και ταυτόχρονα μια μορφή πράσινης υποδομής με ουσιαστική συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Με τη νέα αυτή Τεχνική Οδηγία, το ΤΕΕ θέτει για πρώτη φορά ενιαίες, τεκμηριωμένες προδιαγραφές για την αποκατάσταση και τη νέα κατασκευή λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα, στηρίζοντας τους μηχανικούς, τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κάθε πολίτη που επιθυμεί να συμβάλει στη διατήρηση της πολιτιστικής μας παράδοσης με ασφάλεια, ποιότητα και σεβασμό στο περιβάλλον». Αναλυτικά στη σελ.3

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΠΥΞΗ ΤΖΙΡΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ BIM ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ

Τι προβλέπει ο νέος κανονισμός για τις δημόσιες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Περισσότερες επιχειρήσεις θα μπορούν να πληρούν το κριτήριο οικονομικής επάρκειας σε δημόσιους διαγωνισμούς υψηλότερης αξίας, εφόσον εγκριθεί χωρίς αλλαγές ο νέος κανονισμός για τις δημόσιες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο οποίος περιορίζει δραστηρίως τις απαιτήσεις ως προς τον ελάχιστο κύκλο εργασιών των υποψηφίων, τονίζεται σε ρεπορτάζ της Τέττης Ηγουμενίδης στο econotix.gr.

Στα δημόσια έργα εκτιμώμενης αξίας από 25 εκατ. ευρώ καθίσταται επίσης υποχρεωτική κατά την εκτέλεση η χρήση της Μοντελοποίησης Πληροφοριών Κτιρίου (Building

Information Modelling – BIM). Οι παρεμβάσεις αφορούν μια αγορά που αντιστοιχεί περίπου στο 15% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο νέος κανονισμός δημοσιοποιήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου και προβλέπει την αντικατάσταση των τριών σημερινών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, τις παραχωρήσεις και τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας από έναν ενιαίο, άμεσα εφαρμόσιμο κανονισμό, την Πράξη για τις Δημόσιες Συμβάσεις (Public Procurement Act). Αναλυτικά στη σελ.4

ΥΠΟΔΟΜΩΝ: 670 ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΟΨΗ ΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ»

Σε 240 σχολικές μονάδες οι παρεμβάσεις της Β' Φάσης

«Το πρόγραμμα "Μαριέττα Γιαννάκου" έχει ήδη αφήσει ένα ισχυρό και απτό αποτύπωμα στις σχολικές υποδομές της χώρας», δηλώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, Χρήστος Δήμας, καθώς 670 σχολεία σε ολόκληρη τη χώρα απέκτησαν νέα όψη μέσα σε δύο χρόνια μέσα από το πρόγραμμα ανακαίνισης σχολικών κτιρίων «Μαριέττα Γιαννάκου», με τις φετινές παρεμβάσεις της δεύτερης φάσης να αφορούν,

240 σχολικές μονάδες σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας. Μετά την πρώτη φάση του προγράμματος, πέρσει, κατά την οποία ανακαινίστηκαν περισσότερες από 430 σχολικές μονάδες, η Β' Φάση επεκτείνεται το αποτύπωμα του προγράμματος, με εργασίες στα σχολεία της επικράτειας: από την Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη έως την Κρήτη και από τα νησιά του Αιγαίου έως την Πελοπόννησο. Αναλυτικά στη σελ.5

ΥΠΕΝ: ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Σύνδεση της εξοικονόμησης με αυτοπαραγωγή, αποθήκευση και αυτοκατανάλωση στα νέα «Εξοικονομώ», τονίζει σε συνέντευξη ο Στ. Παπασταύρου

Στα νέα προγράμματα «Εξοικονομώ» η εξοικονόμηση ενέργειας θα συνδέεται με την αυτοπαραγωγή, την αποθήκευση και την αυτοκατανάλωση και θα υπάρχει λιγότερη γραφειοκρατία, απλούστερες διαδικασίες και ταχύτερη υλοποίηση, επισημαίνει ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σταύρος Παπασταύρου σε συνέντευξη του στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Ο κ. Παπασταύρου αναλύει τις παρεμβάσεις που ανακοινώθη-

καν με στόχο τη μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 30% σε ορίζοντα τριετίας, ενώ, σε σχέση με την τρέχουσα άνοδο των τιμών, επισημαίνει ότι κυβέρνηση έχει αποδείξει στην πράξη ότι παρεμβαίνει όταν και όπου χρειάζεται, μέσα στις δυνατότητες της οικονομίας.

Αναλυτικά στις σελ.6,7

ΒΑΛΤΕ ΣΤΗΝ ΑΤΖΕΝΤΑ ΣΑΣ

XL PANHELLENIC CONFERENCE ON SOLID STATE & MATERIALS

Η Οργανωτική Επιτροπή του XL Πανελληνίου Συνεδρίου για τη Φυσική Στερεάς Κατάστασης και την Επιστήμη των Υλικών προσκαλεί ερευνητές, ακαδημαϊκούς, επαγγελματίες του κλάδου και φοιτητές να υποβάλουν περιλήψεις για προφορικές παρουσιάσεις και παρουσιάσεις με πόστερ.

Το συνέδριο το οποίο αποτελεί ένα διεθνές φόρουμ για την παρουσίαση και τη συζήτηση των πρόσφατων εξελίξεων στους ευρείς τομείς της Φυσικής Συμπυκνωμένης Ύλης/Στερεάς Κατάστασης και της Επιστήμης των Υλικών θα πραγματοποιηθεί από τις **20 έως τις 23 Σεπτεμβρίου 2026** στην Πάτρα. Καλωσορίζονται θερμά οι εισηγήσεις που περιγράφουν πρωτότυπη έρευνα, νέες εξελίξεις και αναδυόμενες κατευθύνσεις σε αυτούς τους τομείς.

Τα θέματα του συνεδρίου περιλαμβάνουν (ενδεικτικά):

- Μικρο/νανοηλεκτρονική, φωτονική και οπτοηλεκτρονική
- Δομικές-δυναμικές και μηχανικές ιδιότητες της συμπυκνωμένης ύλης
- Συστήματα ισχυρής συσχέτισης, μαγνητισμός και υπεραγωγιμότητα
- Επιφάνειες, νανοϋλικά και υλικά & συστήματα χαμηλής διαστάσεως
- Πολυμερή, οργανικά υλικά, πολυμερή σύνθετα και βιοϋλικά
- Κεραμικά, ορυκτά, μέταλλα και σύνθετα υλικά
- Υλικά για την Ενέργεια
- Ειδικά συνεδρία με θέμα «Κβαντικές Τεχνολογίες για Κβαντικά Υλικά», που διοργανώνεται από κοινού με τη Σχολή Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Περισσότερες πληροφορίες: <https://physics.upatras.gr/for-abstracts-xl-panhellenic-conference-on-solid-state-materials-science-20-23-09-26-patras/>

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΕΕ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΕΕ

Γιώργος Στασινός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αργύρης Δεμερτζής

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Χριστίνα Χατζηορδάνογλου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ελένη Τριάντη, Χριστίνα Ντζοίδου

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Θοδωρής Καραουλάνης

press@central.tee.gr

Προσεχώς

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
15 - 17 Σεπτεμβρίου 2026	CIVITAS Forum 2026	Κοινότητα CIVITAS, Δήμος Θεσσαλονίκης, EKETA
25 Σεπτεμβρίου 2026	Βραδιά του Ερευνητή 2026	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)

10^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗΣ 2027

Η Ελληνική Εταιρεία Ενεργειακής Οικονομίας (ΗΑΕΕ), διοργανώνει το 10ο ετήσιο Συνέδριο Ηλεκτροκίνησης, την Τετάρτη, **27 Ιανουαρίου 2027**, στο Ελληνικό Μουσείο Αυτοκινήτου, στην Αθήνα με νέα προσέγγιση και νέες συνεργασίες που θα ανακινώσουν σύντομα.

10 χρόνια συνεδρίου. 10 χρόνια εξελίξεων της ηλεκτροκίνησης. Νέες συνθήκες και νέες τεχνολογικές δυνατότητες. Πολλά από τα ερωτήματα παραμένουν, ενώ γεννιούνται ακόμη περισσότερα που ζητούν απαντήσεις. Πιο έξυπνη φόρτιση; Πιο ανθεκτικά δίκτυα; Νέες τεχνολογίες μπαταριών; Αυτόνομα ηλεκτρικά οχήματα; Νέα επιχειρηματικά μοντέλα;

Στο συνέδριο θα αποτυπωθεί η εξέλιξη της ηλεκτροκίνησης μέσα

στα 10 χρόνια διεξαγωγής του και θα διαμορφωθεί η εικόνα του αύριο μέσα από τις συζητήσεις που θα αφορούν στην παρακάτω θεματολογία:

- Ετοιμότητα του δικτύου
- Τεχνολογίες του αύριο
- Συνεργασία οχημάτων και δικτύου
- Το μέλλον των στόλων
- Το επόμενο σημείο καμπής της ηλεκτροκίνησης

Το συνέδριο θα διεξαχθεί στην Ελληνική γλώσσα, με φυσική παρουσία ομιλητών και συμμετεχόντων.

Για εγγραφές: <https://10thecomobility.eventsadmin.com/Register>

ATHENS DEMOCRACY FORUM 2026

Το Athens Democracy Forum 2026 θα διεξαχθεί στην Αθήνα από **29 Σεπτεμβρίου έως 1 Οκτωβρίου 2026** στο Ωδείο Αθηνών με παράλληλες δράσεις στην Ακαδημία Αθηνών και τη Στοά Αττάλου.

Το φετινό φόρουμ, με τίτλο «Building Order out of Chaos», συγκεντρώνει κορυφαίες διεθνείς προσωπικότητες, ηγέτες, ακαδημαϊκούς, εκπροσώπους οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και δημοσιογράφους, σε έναν γόνιμο διάλογο για το μέλλον της Δημοκρατίας σε μια κρίσιμη περίοδο για το παγκόσμιο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Οι βασικοί άξονες του Φόρουμ

Μέσα από κεντρικές ομιλίες, θεματικά πάνελ, εργαστήρια και δημόσιες συζητήσεις, το Φόρουμ θα εξετάσει ζητήματα που καθορίζουν τη λειτουργία των σύγχρονων κοινωνιών: την ενεργειακή ασφάλεια και τη γεωπολιτική, τον ρόλο της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας στην εποχή της παραπληροφόρησης, την άνοδο του αυταρχισμού, την επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στις νεότερες γενιές, καθώς και τις διεθνείς εξελίξεις με

επίκεντρο τη Ρωσία και το Ιράν. Παράλληλα, η διοργάνωση θα αναδείξει θεματικές που συνδέονται με την τεχνητή νοημοσύνη και την ηθική, την καινοτομία της κοινωνίας των πολιτών, τη συμμετοχή των νέων στη δημοκρατική διαδικασία και τη διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών.

Πρωτοβουλίες και παράλληλες δράσεις

Πέρα από τις κεντρικές συζητήσεις, το Athens Democracy Forum φιλοξενεί κάθε χρόνο πρωτοβουλίες που ενισχύουν τον δημόσιο διάλογο και τη δημοκρατική συμμετοχή, όπως το City of Athens Democracy Award, το Kofi Annan NextGen Democracy Prize, το Democratic Innovators of the 21st Century Hall of Fame, καθώς και δράσεις που δίνουν βήμα στη νέα γενιά μέσω του Teens for Democracy και της επίσιας Σύναξης Βουλευτών (Caucus of Parliamentarians) σε συνεργασία με το Better Politics Foundation.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: <https://www.athensdemocracyforum.com/program/2026-agenda/>

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΑ «ΚΑΛΝΤΕΡΙΜΙΑ»: ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΑ ΩΣ «ΠΡΑΣΙΝΗ ΥΠΟΔΟΜΗ» ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΕΕ: Σε δημόσια διαβούλευση η ΤΟΤΕΕ «Αειφόρος κατασκευή, αποκατάσταση και συντήρηση λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα»

Τα λιθόστρωτα μονοπάτια αποτελούν μία από τις πλέον χαρακτηριστικές παραδοσιακές υποδομές της χώρας. Για αιώνες, εξαιτίας της έντονης ορεινής μορφολογίας του εδάφους, της γεωγραφικής απομόνωσης πολλών περιοχών και της βραδείας επέκτασης του σύγχρονου οδικού δικτύου, το ξερολιθικό καλντερίμι υπήρξε η βασική «ραχοκοκαλιά» της χερσαίας μετακίνησης για ανθρώπους, ζώα και κοπάδια. Αυτές οι κατασκευές δεν ήταν απλώς διάδρομοι κυκλοφορίας, αλλά καρπός μακράς εμπειρικής τεχνολογίας, που συνδύαζε την υψηλή μηχανική αντοχή με τη συνετή διαχείριση των φυσικών πόρων.

Σύμφωνα με το ΤΕΕ, τις τελευταίες δεκαετίες, η αλματώδης ανάπτυξη του τουρισμού υπαίθρου και του πεζοπορικού τουρισμού, σε συνδυασμό με την επανεκτίμηση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, έφερε ξανά τα μονοπάτια στο προσκήνιο. Ωστόσο, η αναζωπύρωση αυτού του ενδιαφέροντος αποκάλυψε ένα τεράστιο πρόβλημα: οι παρεμβάσεις αποκατάστασης ή συντήρησης πραγματοποιούνταν συχνά ευκαιριακά, χωρίς επιστημονικές προδιαγραφές και χωρίς σεβασμό στην τοπική τεχνοτροπία. Η εκτεταμένη χρήση σκυροδέματος, τσιμεντοκονιαμάτων και ακατάλληλων υλικών είχαν ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της ιστορικής και αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας εκείνου ακριβώς του στοιχείου που επιχειρείτο να διασωθεί.

Σε μια περίοδο όπου η κλιματική αλλαγή, η διάβρωση των εδαφών και η ανάγκη για βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη επανακαθορίζουν τις προτεραιότητες του τεχνικού κόσμου, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) προχωρά σε μια πρωτοβουλία με βαθύ ουσιαστικό και συμβολικό χαρακτήρα, τονίζει το ΑΠΕ-ΜΠΕ. Θέτει σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο της νέας Τεχνικής Οδηγίας (ΤΟΤΕΕ) με τίτλο «Αειφόρος κατασκευή, αποκατάσταση και συντήρηση λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα».

Γιατί τώρα μια πρωτοβουλία για τα λιθόστρωτα μονοπάτια;

Σύμφωνα με το ΤΕΕ, η αναγκαιότητα θεσμοθέτησης ενιαίων προδιαγραφών για τα καλντερίμια προκύπτει από την ιστορική διαδρομή, αλλά και τις σύγχρονες προκλήσεις του ελληνικού τοπίου. Όπως υπογραμμίζεται, σχεδιασμένα ώστε να ακολουθούν τις φυσικές κλίσεις του αναγλύφου, τα λιθόστρωτα διοχεύουν τα όμβρια ύδατα μέσω επιτόπιας διήθησης και φυσικής αποστράγγισης. Περιορίζουν την επιφανειακή απορροή και απέτρεπαν τη διάβρωση του εδάφους, συγκροτώντας μια πλήρως υδατοπερατή υποδομή που εναρμονιζόταν με το τοπίο.

Η καμψη ήρθε από τη δεκαετία του 1960. Ο ταχύς εκσυγχρονισμός και η επέκταση του ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου ανέτρεψαν τη συνθήκη αυτή. Η μαζική χρήση της ασφάλτου είτε επικάλυψε τους παλιούς ημιονικούς δρόμους είτε διέκοψε τη συνέχειά τους. Χιλιάδες χιλιόμετρα παραδοσιακών λιθόστρωτων εγκαταλείφθηκαν, με αποτέλεσμα να καταπλακωθούν σταδιακά από τη βλάστηση, να υποστούν επικωματώσεις, κατολισθήσεις και σοβαρές διαβρώσεις.

Η σύγχρονη επιστήμη αναγνωρίζει πλέον ότι οι εμπειρικές αρχές της ξερολιθιάς ενσωματώνουν τις θεμελιώδεις αρχές του βιώσιμου σχεδιασμού. Η επιτόπια διαχείριση του νερού, η χρήση τοπικών υλικών με ελάχιστη μεταφορική επιβάρυνση και η δυνατότητα επανόχρησης της πέτρας προεκκινούν αυτό που σήμερα ονομάζουμε «γαλάζια-πράσινη υποδομή» και «κυκλική οικονομία». Επιπλέον, η υδατοπερατότητα και η θερμική συμπεριφορά των φυσικών λίθων προσφέρουν πολύτιμες απαντήσεις σε σύγχρονες κλιματικές προκλήσεις, όπως η διαχείριση των ραγδαίων βροχοπτώσεων και ο μετριασμός της υπερθέρμανσης των κοινόχρηστων χώρων.

Ο συμβολισμός της πρωτοβουλίας

Συγγραφώντας το πνεύμα της νέας οδηγίας, ο Πρόεδρος του ΤΕΕ, Γιώργος Στασινός, προέβη σε μια δήλωση που συμπυκνώνει τη φιλοσοφία του εγχειρήματος:

«Τα λιθόστρωτα μονοπάτια αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτισμικής μας κληρονομιάς και ταυτόχρονα μια μορφή πράσινης υποδομής με ουσιαστική συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Με τη νέα αυτή Τεχνική Οδηγία, το ΤΕΕ θέτει για πρώτη φορά ενιαίες, τεκμηριωμένες προδιαγραφές για την αποκατάσταση και τη νέα κατασκευή λιθόστρωτων επιστρώσεων στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα, στηρίζοντας τους μηχανικούς, τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κάθε πολίτη που επιθυμεί να συμβάλει στη διατήρηση της πολιτιστικής μας παράδοσης με ασφάλεια, ποιότητα και σεβασμό

στο περιβάλλον».

Ο Πρόεδρος του ΤΕΕ απεύθυνε ανοικτό κάλεσμα προς τον τεχνικό κόσμο για ενεργό συμμετοχή στη διαβούλευση, επισημαίνοντας χαρακτηριστικά:

«Το ξερολιθικό καλντερίμι, η «ραχοκοκαλιά», εδώ και αιώνες, της μετακίνησης στην ορεινή και νησιωτική Ελλάδα, αποδεικνύεται σήμερα, όχι μόνο μια παραδοσιακή τεχνική με λαμπρές περιβαλλοντικές λειτουργίες, αλλά μια «πράσινη και μπλε» υποδομή που οφείλουμε να χρησιμοποιούμε σωστά, σήμερα και αύριο, και να τη διατηρήσουμε στο χρόνο».

Τι περιλαμβάνει η νέα ΤΟΤΕΕ για τα λιθόστρωτα

Το κείμενο της νέας Τεχνικής Οδηγίας εκπονήθηκε από εξειδικευμένη ομάδα εργασίας του ΤΕΕ (Ιωάννα Σκλαβούνος, Γρηγόρης Κουτρόπουλος, Γεωργία Κανελλοπούλου, Χριστόφορος Θεοχάρης, Ιωάννα Ντούση), σε συνεργασία με τη βραβευμένη ομάδα «Μπουλούκι», που εξειδικεύεται στις παραδοσιακές τεχνικές δόμησης.

Η οδηγία εστιάζει σε τέσσερις βασικούς άξονες και ορίζει με σαφήνεια το πεδίο εφαρμογής της: αφορά κατά προτεραιότητα κερυγμένους παραδοσιακούς οικισμούς, ιστορικούς τόπους και λιθόστρωτα μονοπάτια της υπαίθρου, καθώς και οικισμούς προϋφιστάμενους του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων. Αντίθετα, διευκρινίζεται ότι δεν καλύπτει αστικές αναπλάσεις εντός σύγχρονου ιστού, αναλημματικούς τοίχους, καταστρώματα γεφυρών ή ειδικές απαιτήσεις προσβασιμότητας ΑμεΑ.

Η οδηγία αυτή αποτελεί το πρώτο εξειδικευμένο κείμενο της ομάδας «ΤΟΤΕΕ Αειφόρου Δόμησης», η οποία θεσμοθετήθηκε τον Νοέμβριο του 2025 με την έκδοση της καθοδηγητικής «ΤΟΤΕΕ 0». Απευθυνόμενη σε μηχανικούς, δασολόγους, μελετητές, τεχνίτες, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού), στον Ο.Φ.Π.Ε.Κ.Α. (ως φορέα υλοποίησης του Εθνικού Δικτύου Μονοπατιών) αλλά και σε ιδιώτες, η οδηγία καλύπτει ένα χρόνιο θεσμικό και τεχνικό κενό. Η δημόσια διαβούλευση, που θα διαρκέσει έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2026 στην ειδική ιστοσελίδα του ΤΕΕ, προσφέρει την ευκαιρία στην επιστημονική κοινότητα να τοποθετηθεί πάνω σε ένα θέμα που συνδέει την αρχιτεκτονική κληρονομιά με τη σύγχρονη οικολογική μηχανική.

ΤΟ ΠΕΚΙΝΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2029

Η πόλη του Πεκίνου ορίστηκε επίσημα ως Παγκόσμια Πρωτεύουσα της Αρχιτεκτονικής για το 2029 από τον Γενικό Διευθυντή της UNESCO, Khaled El-Eany. Ο ορισμός αυτός έγινε κατόπιν σύστασης της Μαικτικής Επιτροπής UNESCO-UIA για την Παγκόσμια Πρωτεύουσα της Αρχιτεκτονικής, της οποίας προεδρεύει ο διακεκριμένος αρχιτέκτονας Dominique Perrault.

Κάθε τρία χρόνια, η UNESCO ορίζει την πόλη που φιλοξενεί το Παγκόσμιο Συνέδριο της UIA ως Παγκόσμια Πρωτεύουσα της Αρχιτεκτονικής. Μετά το Ρίο ντε Τζανέιρο το 2020, την

Κοπεγχάγη το 2023 και τη Βαρκελώνη το 2026, το Πεκίνο θα γίνει η τέταρτη πόλη που θα λάβει αυτόν τον τίτλο. Το Πεκίνο επιλέχθηκε για την εξαιρετική του ικανότητα να συνδυάζει μία από τις πλουσιότερες αρχιτεκτονικές κληρονομίες του κόσμου με ένα προοδευτικό όραμα για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Όπως ενημερώνει ανάρτηση στη στήλη Διεθνής Ενημέρωση της ιστοσελίδας του ΤΕΕ (<https://web.tee.gr/int-news/>), ως Παγκόσμια Πρωτεύουσα της Αρχιτεκτονικής για το 2029, το Πεκίνο θα φιλοξενήσει μια σειρά σημαντικών εκδηλώσεων και προγραμμάτων με θέμα «Επιστροφή στην Ισορροπία»,

προωθώντας την αρχιτεκτονική ως γέφυρα μεταξύ πολιτισμού, φύσης και ανθρώπων. Θα προσφέρει ευκαιρίες μάθησης για το κοινό, εκθέσεις, συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα και άλλες εκδηλώσεις που εστιάζουν στον τρόπο με τον οποίο το δομημένο περιβάλλον μπορεί να συμβάλει σε ένα πιο χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμο και ανθρωποκεντρικό αστικό μέλλον.

Για περισσότερες πληροφορίες δείτε εδώ: <https://www.uia-architectes.org/en/architecture-events/world-capitals-of-architecture/background/>

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΠΗΧΗ ΤΖΙΡΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ BIM ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ Τι προβλέπει ο νέος κανονισμός για τις δημόσιες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Περισσότερες επιχειρήσεις θα μπορούν να πληρούν το κριτήριο οικονομικής επάρκειας σε δημόσιους διαγωνισμούς υψηλότερης αξίας, εφόσον εγκριθεί χωρίς αλλαγές ο νέος κανονισμός για τις δημόσιες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο οποίος περιορίζει δραστικά τις απαιτήσεις ως προς τον ελάχιστο κύκλο εργασιών των υποψηφίων, τονίζεται σε ρεπορτάζ της Τέτνης Ηγουμένιδη στο economidix.gr.

Στα δημόσια έργα εκτιμώμενης αξίας από 25 εκατ. ευρώ καθίσταται επίσης υποχρεωτική κατά την εκτέλεση η χρήση της Μοντελοποίησης Πληροφοριών Κτιρίου (Building Information Modelling – BIM). Οι παρεμβάσεις αφορούν μια αγορά που αντιστοιχεί περίπου στο 15% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο νέος κανονισμός δημοσιοποιήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου και προβλέπει την αντικατάσταση των τριών σημερινών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, τις παραχωρήσεις και τους οργανισμούς κοινής ωφελίας από έναν ενιαίο, άμεσα εφαρμόσιμο κανονισμό, την Πράξη για τις Δημόσιες Συμβάσεις (Public Procurement Act). Θα ακολουθήσουν οι διαπραγματεύσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ενώ το κείμενο προβλέπει εφαρμογή δύο χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του τελικού κανονισμού.

Με το ισχύον καθεστώς, ο απαιτούμενος ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών μπορεί κατά κανόνα να φτάνει έως το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης. Η νέα πρόταση κατεβάσει το όριο στο 50% της εκτιμώμενης ετήσιας αξίας της. Υψηλότερη απαίτηση θα μπορεί να τίθεται μόνο σε ειδικά αιτιολογημένες περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν υπάρχουν ιδιαίτεροι κίνδυνοι που συνδέονται με το αντικείμενο του έργου, της υπηρεσίας ή της προμήθειας.

Για την ελληνική αγορά η μεταβολή είναι ουσιαστική, καθώς ο ν. 4412/2016 ακολουθεί τον υφιστάμενο ευρωπαϊκό κανόνα. Αν η πρόταση υιοθετηθεί ως έχει, επιχειρήσεις με χαμηλότερο ετήσιο κύκλο εργασιών θα μπορούν να πληρούν το συγκεκριμένο κριτήριο σε διαγωνισμούς μεγαλύτερης οικονομικής αξίας από εκείνους στους οποίους μπορούν σήμερα να συμμετέχουν με βάση τον τζίρο τους.

Παραμένουν πάντως τα υπόλοιπα κριτήρια οικονομικής, τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας, μαζί με τις απαιτήσεις για ανθρώπινους πόρους, τεχνικές δυνατότητες και εμπειρία. Περιορίζεται ακόμη η δυνατότητα να ζητείται προηγούμενη εμπειρία ειδικά σε δημόσιες συμβάσεις. Κατά κανόνα δεν θα αποτελεί υποχρεωτικό όρο συμμετοχής, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα ή τη φύση του αντικείμενου.

Στα έργα από 25 εκατ. ευρώ η χρήση του BIM γίνεται υποχρε-

ωτική. Πρόκειται για συνεργατικές ψηφιακές διαδικασίες με ανοικτά και διαλειτουργικά πρότυπα, μέσω των οποίων δημιουργούνται, διαχειρίζονται και ανταλλάσσονται δομημένες πληροφορίες σε όλο τον κύκλο ζωής ενός έργου.

Η εφαρμογή του μπορεί να περιορίζεται όταν συνεπάγεται δυσανάλογη επιβάρυνση για τους οικονομικούς φορείς ή δημιουργεί κινδύνους για την ασφάλεια. Η Επιτροπή θα μπορεί στο μέλλον να μειώσει το όριο των 25 εκατ. ευρώ, ανάλογα με τη διάδοση του BIM στην αγορά.

Οι βασικές διαδικασίες ανάθεσης μειώνονται από πέντε σε τρεις, την ανοικτή, τη δυναμική και τη διαδικασία καινοτομίας. Στην ανοικτή διαδικασία η αναθέτουσα αρχή θα γνωστοποιεί εξ αρχής εάν σκοπεύει να διαπραγματευθεί. Η εκδήλωση ενδιαφέροντος μαζί με την πρώτη προσφορά θα πρέπει να υποβάλλονται σε προθεσμία τουλάχιστον 20 ημερών από τη δημοσίευση της προκήρυξης.

Η ποιότητα αποκτά μεγαλύτερο βάρος στην ανάθεση. Η βέλτιστη σχέση τιμής-ποιότητας (Best Price-Quality Ratio – BPQR) γίνεται η βασική μέθοδος, με τα ποιοτικά κριτήρια να αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 30% της συνολικής βαθμολογίας και στο 50% για συμβάσεις υψηλής έντασης εργασίας.

Παρέκκλιση από τα ποσοστά αυτά επιτρέπεται εφόσον η αναθέτουσα αρχή αιτιολογήσει ότι η ποιότητα εξασφαλίζεται επαρκώς από τις τεχνικές προδιαγραφές, τους όρους εκτέλεσης ή συνδυασμό τους με τα κριτήρια ανάθεσης.

Στις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, η τιμή θα εξετάζεται σε σχέση με τις υπόλοιπες προσφορές, την εκτιμώμενη αγοραία αξία και το κόστος της σύμβασης, καθώς και τις τιμές αντίστοιχων προηγούμενων διαγωνισμών. Ο προσφέρων θα πρέπει να αποδεικνύει ότι η τιμή του είναι οικονομικά βιώσιμη σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης.

Στο στάδιο της εκτέλεσης μπορούν να προβλέπονται εξ αρχής μηχανισμοί αναπροσαρμογής συνδεδεμένοι με αντικειμενικούς οικονομικούς δείκτες, όπως ο πληθωρισμός, οι δείκτες τιμών ή οι μεταβολές στο κόστος βασικών υλικών. Όταν η προσαρμογή γίνεται βάσει προκαθορισμένης ρήτρας, δεν θεωρείται τροποποίηση της σύμβασης.

Για τις τροποποιήσεις διατηρείται το όριο του 15% της αρχικής αξίας. Κάτω από αυτό, μία μεταβολή μπορεί να θεωρείται μη ουσιαστική και να γίνεται χωρίς νέο διαγωνισμό, εφόσον δεν αλλάζει υπέρ του αναδόχου η αρχική οικονομική ισορροπία.

Σε σχέση με το ισχύον καθεστώς απαλείφεται μία πρόσθετη προϋπόθεση. Σήμερα η τροποποίηση δημόσιου έργου πρέπει να βρίσκεται ταυτόχρονα κάτω από το 15% και κάτω από το ευρωπαϊκό κατώτατο όριο εφαρμογής της οδηγίας. Η δεύτερη προϋπόθεση δεν υπάρχει στο προτεινόμενο κείμενο.

Ουσιαστικές μεταβολές χωρίς νέο διαγωνισμό θα επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως όταν απαιτούνται πρόσθετα έργα και η αλλαγή αναδόχου δεν είναι τεχνικά ή οικονομικά εφικτή ή όταν προκύπτουν περιστάσεις που μια επιμελής αναθέτουσα αρχή δεν μπορούσε εύλογα να προβλέψει. Για τροποποίηση άνω του 50% της αρχικής εκτιμώμενης αξίας θα απαιτείται προηγούμενη δημοσίευση και αιτιολόγηση της επιλογής να μη γίνει νέα διαδικασία ανάθεσης. Η πρόταση δεν επαναλαμβάνει στις αντίστοιχες περιπτώσεις το σημερινό 50% ως αριθμητικό ανώτατο όριο. Η μεταβολή πρέπει πάντως να είναι αναγκαία και να μην αναστρέφει την οικονομική ισορροπία υπέρ του αναδόχου.

Οι τροποποιήσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για να καλύπτουν ελλείψεις στην εκτέλεση που οφείλονται στον ανάδοχο.

Για τους υπεργολάβους, το σημερινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αφήνει στα κράτη μέλη την επιλογή να προβλέπουν απευθείας πληρωμές. Με τη νέα ρύθμιση, όταν ο υπεργολάβος το ζητεί και το επιτρέπει η φύση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή θα καταβάλλει απευθείας τα ποσά που του οφείλονται. Στις παραχωρήσεις ενισχύεται η εκτίμηση και η κατανομή των κινδύνων πριν από τον διαγωνισμό. Θα πρέπει να διαχωρίζεται ο λειτουργικός κίνδυνος από τους υπόλοιπους συμβατικούς και να αποτυπώνονται βασικά οικονομικά δεδομένα, όπως το επενδυτικό κόστος και τα λειτουργικά έσοδα.

Τα κράτη μέλη θα παρακολουθούν την απόδοση και τις τροποποιήσεις των μεγάλων έργων υποδομής και των μακροχρόνιων συμβάσεων, δημοσιοποιώντας τα σχετικά αποτελέσματα τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο.

Κάθε χώρα θα δημιουργήσει Εθνικό Χώρο Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων (National Public Procurement Data Space – NPPDS), ενώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο δημιουργείται διασυνδεδεμένη ψηφιακή αγορά δημοσίων συμβάσεων, ώστε οι επιχειρήσεις να μη χρειάζεται να υποβάλλουν επανειλημμένα τα ίδια στοιχεία.

Η πρόταση θεσπίζει επίσης οριζόντιο πλαίσιο ευρωπαϊκών προτύπων. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και με βάση τις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ, οι αναθέτουσες αρχές θα μπορούν να περιορίζουν τη συμμετοχή οικονομικών φορέων τρίτων χωρών ή να θέτουν απαιτήσεις ως προς την προέλευση. Θα μπορούν ακόμη να απορρίπτουν προσφορά όταν η αξία αγαθών, υπηρεσιών ή έργων ενωσιακής ή άλλης καλυπτόμενης προέλευσης είναι χαμηλότερη από το 50% της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ: 670 ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΟΨΗ ΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ»

Σε 240 σχολικές μονάδες οι παρεμβάσεις της Β' Φάσης

«Το πρόγραμμα "Μαριέττα Γιαννάκου" έχει ήδη αφήσει ένα ισχυρό και απότοπωμα στις σχολικές υποδομές της χώρας», δηλώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, Χρήστος Δήμας, καθώς 670 σχολεία σε ολόκληρη τη χώρα απέκτησαν νέα όψη μέσα σε δύο χρόνια μέσα από το πρόγραμμα ανακαίνισης σχολικών κτιρίων «Μαριέττα Γιαννάκου», με τις πεντένες παρεμβάσεις της δεύτερης φάσης να αφορούν, 240 σχολικές μονάδες σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας.

Μετά την πρώτη φάση του προγράμματος, πέρυσι, κατά την οποία ανακαινίστηκαν περισσότερες από 430 σχολικές μονάδες, η Β' Φάση επεκτείνει το αποτύπωμα του προγράμματος, με εργασίες στα σχολεία της επικράτειας: από την Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη έως την Κρήτη και από τα νησιά του Αιγαίου έως την Πελοπόννησο.

Και η δεύτερη φάση υλοποιείται από την «Κτριάκης Υποδομές Α.Ε.» (ΚΤΥΠ Α.Ε.), με χρηματοδότηση από δωρεά ύψους 100 εκατ. ευρώ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών - Alpha Bank, Eurobank, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα Πειραιώς - μέσω της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε σχολικού κτιρίου, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, εξωτερικούς και εσωτερικούς χρωματισμούς, κατασκευή, επισκευή και ανακαίνιση χώρων υγιεινής, συμπεριλαμβανομένων WC ΑμεΑ, κατασκευή ή επισκευή ραμπών προσβασιμότητας, βελτίωση γηπέδων μπάσκετ και βόλεις και παιδικών χαρών στα νηπιαγωγεία, καθώς και μονώσεις δωματίων ή επισκευές κεραμοσκεπών.

Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν πριν από το πρώτο κουδούνι στη

συντριπτική πλειονότητα των 240 σχολείων, ενώ συνεχίζονται σε έναν πολύ μικρό αριθμό σχολικών μονάδων, λόγω ειδικών τεχνικών συνθηκών.

Συγκεκριμένα, στην περιοχή του Βόλου και της Αγριάς, οι παρεμβάσεις πρόκειται να περατωθούν τις αμέσως προσεχείς ημέρες. Στους Αγίους Αναργύρους, στο 1ο Ημερήσιο Γυμνάσιο η εξέλιξη της εργολαβίας συνδέεται με μελέτη στατικής επάρκειας και στατικής ενίσχυσης, ενώ στο Γυμνάσιο με Λυκειακές Τάξεις Κάσου υλοποιείται πλάνο ριζικής αναμόρφωσης του σχολικού συγκροτήματος και τα έργα θα τελειώσουν το καλοκαίρι.

Οι 240 σχολικές μονάδες ανά Περιφέρεια

Οι περισσότερες σχολικές μονάδες, που ανακαινίστηκαν στο πλαίσιο της Β Φάσης του Προγράμματος «Μαριέττα Γιαννάκου», εντοπίζονται στην Αττική, με 107 σχολεία, και ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία με 28, η Πελοπόννησος με 19, η Δυτική Ελλάδα και η Θεσσαλία με 15 σχολεία η καθέμία, η Κρήτη με 14, η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη με 10, η Στερεά Ελλάδα με 7, το Νότιο Αιγαίο με 6, το Βόρειο Αιγαίο, η Ήπειρος και τα Ιόνια Νησιά με 5 σχολεία η καθέμία και η Δυτική Μακεδονία με 4.

Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών Χρήστος Δήμας δήλωσε χαρακτηριστικά στο ΑΠΕ-ΜΠΕ: «Το πρόγραμμα "Μαριέττα Γιαννάκου" έχει ήδη αφήσει ένα ισχυρό και απότοπωμα στις σχολικές υποδομές της χώρας. Μετά την επιτυχή πρώτη φάση, φέτος προχωρήσαμε στη δεύτερη φάση με παρεμβάσεις σε 240 σχολεία και σχολικά συγκροτήματα σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας. Έτσι, μέσα σε δύο χρόνια, το πρόγραμμα προσεγγίζει συνολικά τα 700 σχολεία.

Οι παρεμβάσεις είναι ουσιαστικές και βελτιώνουν την καθημερινότητα τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών, δημιουργώντας ασφαλέστερους, πιο λειτουργικούς, προσβάσιμους και σύγχρονους χώρους εκπαίδευσης.

Και η δεύτερη φάση υλοποιείται χάρη στη δωρεά ύψους 100 εκατ. ευρώ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών μέσω της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, την οποία ευχαριστούμε για αυτή τη σημαντική συνεισφορά, για δεύτερη συνεχόμενη φορά.

Συνεχίζουμε με σχέδιο και συνέπεια, γιατί κάθε παιδί, σε κάθε πόλη, χωριό και νησί της χώρας, αξίζει ένα καλύτερο σχολικό περιβάλλον και καλύτερες προοπτικές για το μέλλον του».

17 Υπερσύγχρονα Σχολεία στην Κεντρική Μακεδονία

Υπενθυμίζεται ότι ταυτόχρονα με το «Πρόγραμμα Μαριέττα Γιαννάκου» το υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών πραγματοποιεί και το μεγάλο έργο κατασκευής 17 νέων υπερσύγχρονων σχολικών συγκροτημάτων μέσω ΣΔΙΤ στην Κεντρική Μακεδονία, όπου για πρώτη φορά, εκτός από την κατασκευή, ο εργολάβος αναλαμβάνει και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων για 25 χρόνια.

Την προσεχή εβδομάδα πρόκειται να γίνουν τα εγκαίνια στο 2ο Γυμνάσιο Λαγκαδά, ένα βιοκλιματικό σχολικό συγκρότημα συνολικής επιφάνειας 3.154 τ.μ.. Την προηγούμενη εβδομάδα εγκαινιάστηκαν στη Θεσσαλονίκη, τρία ακόμη σχολεία: το 1ο Λύκειο Πολίτης, το ΓΕΛ Ευκαρπίας και το 5ο Δημοτικό Σχολείο Αμπελοκήπων, στα εγκαίνια του οποίου παρέστη και ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης.

27 ΕΚΑΤ. ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΣΤΟ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕ Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Τη δέσμευση της κυβέρνησης να κλείσουν μέσα στην επόμενη τετραετία οι σημαντικές εκκρεμότητες σε έργα υποδομής στο Καστελλόριζο ανέλαβε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, κατά τη διάρκεια σύσκεψης το Σάββατο στο Δημαρχείο Μεγίστης, θέτοντας παράλληλα ως κεντρικό στόχο την προσέλκυση περισσότερων μόνιμων κατοίκων στο ακριτικό νησί.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, στη σύσκεψη εξετάστηκε συνολικά το κυβερνητικό σχέδιο για το νησιωτικό σύμπλεγμα της Μεγίστης, το οποίο περιλαμβάνει 37 έργα, προϋπολογισμού 27 εκατ. ευρώ, με παρεμβάσεις στις υποδομές, την ύδρευση και την αποχέτευση, την ενέργεια, τη διαχείριση των απορριμμάτων, τη στέγαση, την υγεία και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού.

Λιμάνι, ύδρευση και βιολογικός καθαρισμός

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο Κυριάκος Μητσοτάκης στην αποκατάσταση του λιμανιού, στην οριστική αντιμετώπιση των προβλημάτων του βιολογικού καθαρισμού και της ύδρευσης, αλλά και στην ανάγκη εξασφάλισης ποιοτικής στέγης για τους δημοσίους λειτουργούς που επιλέγουν να εγκατασταθούν στο Καστελλόριζο.

Στο επίκεντρο του σχεδιασμού βρίσκεται η ανακατασκευή των

κρηπιδωμάτων του λιμανιού, έργο για το οποίο έχει εξασφαλιστεί χρηματοδότηση και προτεραιοποιείται μέσω του ΕΣΠΑ.

Παράλληλα, προβλέπεται η αντικατάσταση κρίσιμων τμημάτων του δικτύου ύδρευσης και η λειτουργία ολοκληρωμένου συστήματος τηλεμετρίας και ελέγχου, καθώς και παρεμβάσεις στο δίκτυο αποχέτευσης και στην εγκατάσταση επεξεργασίας. Συνολικά, τα 37 έργα, προϋπολογισμού 27 εκατ. ευρώ, καλύπτουν έξι βασικούς τομείς: την ενεργειακή μετάβαση, τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος, την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού. Μεταξύ άλλων, ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε επίσης σε έργα με περιβαλλοντικό αποτύπωμα, από τη διαχείριση των απορριμμάτων στη λογική «zero waste» έως την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και φωτοβολταϊκών για την υποστήριξη της ηλεκτροπαραγωγής του νησιού.

Στέγαση για γιατρούς, εκπαιδευτικούς και δημόσιους υπαλλήλους

Ξεχωριστό μέρος της σύσκεψης αφορούσε το στεγαστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι υπηρετούν στο Καστελλόριζο, ένα ζήτημα που συνδέεται άμεσα

και με την προσπάθεια ενίσχυσης των υπηρεσιών στο νησί. Αυτή την περίοδο βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή 12 κατοικιών από το υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μέρος των οποίων θα διατεθεί για τη στέγαση υγειονομικών και εκπαιδευτικών. Παράλληλα, έχει δρομολογηθεί η ανέγερση ακόμη εννέα κατοικιών από το Λιμενικό Σώμα για τις ανάγκες του προσωπικού του. Το υπουργείο Εθνικής Άμυνας προχωρά επίσης στην επισκευή τεσσάρων κατοικιών με χρηματοδότηση από τη Βουλή των Ελλήνων.

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης σημείωσε ότι η Βουλή θα αναλάβει την αποκατάσταση χώρων και κατοικιών, ώστε ήδη από το επόμενο καλοκαίρι οι γιατροί που επιλέγουν να υπηρετήσουν στο Καστελλόριζο να μπορούν να στεγάζονται «σε απολύτως αξιοπρεπείς και ποιοτικές συνθήκες».

Στον δήμο Μεγίστης παραχωρείται, επιπλέον, έκταση 19 στρεμμάτων του υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, στην οποία βρίσκονται 30 παλιές κατοικίες που έχουν χαρακτηριστεί ακατάλληλες. Στην έκταση αυτή προβλέπεται η ανέγερση νέων κατοικιών, με χρηματοδότηση από το υπουργείο Εσωτερικών, ενώ η ωρίμανση του έργου θα γίνει μέσω του Υπερταμείου.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΕΝ: ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Σύνδεση της εξοικονόμησης με αυτοπαραγωγή, αποθήκευση και αυτοκατανάλωση στα νέα «Εξοικονομώ», τονίζει σε συνέντευξη ο Στ. Παπασταύρου

Στα νέα προγράμματα «Εξοικονομώ» η εξοικονόμηση ενέργειας θα συνδέεται με την αυτοπαραγωγή, την αποθήκευση και την αυτοκατανάλωση και θα υπάρχει λιγότερη γραφειοκρατία, απλούστερες διαδικασίες και ταχύτερη υλοποίηση, επισημαίνει ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σταύρος Παπασταύρου σε συνέντευξή του στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

«Θέλουμε, τονίζει, ένα σπίτι όχι μόνο να χρειάζεται λιγότερη ενέργεια, αλλά να μπορεί να παράγει και να αξιοποιεί περισσότερο τη δική του. Για εμάς, ενεργειακή δημοκρατία σημαίνει περισσότεροι πολίτες να μπορούν να παράγουν τη δική τους ενέργεια, να μειώνουν τον λογαριασμό τους και να αποκτούν μεγαλύτερο έλεγχο στο ενεργειακό τους κόστος».

Ο κ. Παπασταύρου αναλύει τις παρεμβάσεις που ανακοινώθηκαν με στόχο τη μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 30% σε ορίζοντα τριετίας, ενώ, σε σχέση με την τρέχουσα άνοδο των τιμών, επισημαίνει ότι «κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη έχει αποδείξει στην πράξη ότι παρεμβαίνει όταν και όπου χρειάζεται, πάντοτε με σοβαρότητα και μέσα στις δυνατότητες της οικονομίας».

Η συνέντευξη έχει ως εξής:

Ερ.: Περιγράψτε μας τους άξονες των παρεμβάσεων για τη μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας

Αν.: Ο στόχος που έθεσε ο πρωθυπουργός είναι σαφής και φιλόδοξος: μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 30% σε ορίζοντα τριετίας. Και θέλω να είμαι ξεκάθαρος: δεν μιλάμε για μία ακόμη προσωρινή επιδότηση. Οι επιδοτήσεις είναι αναγκαίες σε περιόδους κρίσης και έχουμε αποδείξει στην πράξη ότι, όταν χρειάζεται, παρεμβαίνουμε και στηρίζουμε την κοινωνία.

Εδώ, όμως, μιλάμε για κάτι διαφορετικό. Για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που αλλάζει τις συνθήκες που δημιουργούν κόστος και αντιμετωπίζει τις δομικές αιτίες του υψηλού ενεργειακού κόστους.

Τα προηγούμενα χρόνια η Ελλάδα έχτισε ένα σημαντικό ενεργειακό πλεονέκτημα. Επενδύσαμε συστηματικά στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στα δίκτυα και στις διασυνδέσεις. Σήμερα έχουμε πάνω από 18 GW εγκατεστημένης ισχύος από ΑΠΕ, όταν το 2019 είχαμε συνολικά 6,3 GW. Μέσα σε επτά χρόνια, δηλαδή, σχεδόν τριπλασιάσαμε την εγκατεστημένη ισχύ των ΑΠΕ. Αυτό δεν έγινε ούτε τυχαία ούτε αυτόματα. Είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένης πολιτικής, απλοποίησης του

ρυθμιστικού πλαισίου αντιμετώπιση γραφειοκρατίας, προσέλκυσης επενδύσεων και συστηματικής δουλειάς.

Τώρα πρέπει αυτό το ενεργειακό πλεονέκτημα να γίνει οικονομικό πλεονέκτημα για τη χώρα: χαμηλότερο κόστος για τα νοικοκυριά, μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα για τις επιχειρήσεις.

Γι' αυτό το σχέδιό μας κινείται σε έξι άξονες. Συνεχίζουμε την ανάπτυξη των ΑΠΕ με σαφείς κανόνες. Επιταχύνουμε την αποθήκευση και τις ηλεκτρικές διασυνδέσεις, γιατί δεν αρκεί να παράγουμε φθηνή ενέργεια -πρέπει να μπορούμε να την αποθηκεύουμε και να τη μεταφέρουμε εκεί όπου χρειάζεται. Αντιμετωπίζουμε τις ρευματοκλοπές με τη χρήση έξυπνων μετρητών και τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, που επιβαρύνουν τον συνεχή καταναλωτή. Ενισχύουμε την ευελιξία στην κατανάλωση. Επενδύουμε στην εξοικονόμηση ενέργειας. Και δίνουμε πολύ μεγαλύτερη δυνατότητα σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις να παράγουν και να καταναλώνουν τη δική τους ενέργεια.

Αυτός είναι ο δρόμος προς το -30%: όχι μια επιδότηση που κάποια στιγμή τελειώνει, αλλά δομικές αλλαγές που μειώνουν μόνιμα το ενεργειακό κόστος.

Ερ.: Για ποιον λόγο δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν νωρίτερα δράσεις όπως η μείωση των ΥΚΩ, η αντιμετώπιση των ρευματοκλοπών και η μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών;

Αν.: Δεν υπάρχουν αυτοματισμοί ούτε μαγικές λύσεις στην ενέργεια. Για να μειώσεις μόνιμα το ενεργειακό κόστος, πρέπει πρώτα να δημιουργήσεις τις προϋποθέσεις που κάνουν αυτή τη μείωση εφικτή. Να επενδύσεις σε δίκτυα και διασυνδέσεις, να ενισχύσεις τις ενεργειακές υποδομές της χώρας, να αναπτύξεις τις ΑΠΕ και να δημιουργήσεις τους μηχανισμούς που αντιμετωπίζουν χρόνιες στρεβλώσεις της αγοράς. Αυτή η δουλειά έγινε τα προηγούμενα χρόνια και σήμερα μας επιτρέπει να περάσουμε στο επόμενο στάδιο: να μετατρέψουμε τις επενδύσεις και τις υποδομές που δημιουργήσαμε σε χαμηλότερο κόστος για τον πολίτη και τις επιχειρήσεις.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας. Ένα μεγάλο μέρος των ΥΚΩ χρηματοδοτεί το υψηλό κόστος ηλεκτροπαραγωγής στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, που φτάνει περίπου το 1,2 δισ. ευρώ τον χρόνο. Για να μειώσεις αυτό το κόστος, πρέπει πρώτα να διασυνδέσεις τα νησιά. Σήμερα έχουμε ολοκληρώσει τις διασυνδέσεις της Κρήτης και των Κυκλάδων και προχωρούμε στο Βόρειο Αιγαίο και

τα Δωδεκάνησα. Και για να συνεχίσουμε αυτή τη μεγάλη επενδυτική προσπάθεια, χρειαζόμαστε έναν ισχυρό ΑΔΜΗΕ. Γι' αυτό προχωρήσαμε στην αύξηση του μετοχικού του κεφαλαίου κατά 1 δισ. ευρώ, ενισχύοντας τη δυνατότητά του να υλοποιήσει το μεγάλο πρόγραμμα διασυνδέσεων της χώρας.

Αυτές οι επενδύσεις μάς επιτρέπουν πλέον να κάνουμε το επόμενο βήμα: από την 1η Ιανουαρίου 2027 μειώνουμε κατά 50% την πρώτη κλίμακα χρέωσης των ΥΚΩ. Οι επενδύσεις στις ενεργειακές υποδομές δεν είναι αυτοσκοπός. Το αποτέλεσμα πρέπει να φτάνει στον πολίτη, μέσα από χαμηλότερο ενεργειακό κόστος. Το ίδιο ισχύει και για τις ρευματοκλοπές. Για να τις αντιμετωπίσεις αποτελεσματικά χρειάζεται την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή. Προχωρούμε στην εγκατάσταση έξυπνων μετρητών σε όλες τις παροχές έως το 2030, ώστε να περάσουμε από την αποσπασματική αντιμετώπιση σε έναν μόνιμο και αποτελεσματικό μηχανισμό ελέγχου. Και στις ληξιπρόθεσμες οφειλές, που έχουν φτάσει περίπου τα 3 δισ. ευρώ, έχουμε πλέον νέο πλαίσιο για τους στρατηγικούς κακοπληρωτές και τον λεγόμενο «ενεργειακό τουρισμό», ώστε να μην μπορεί κάποιος να αλλάζει διαρκώς προμηθευτή αφήνοντας πίσω του χρέη. Η αρχή είναι απλή: δεν είναι δίκαιο το κόστος των ρευματοκλοπών και των ανεξόφλητων λογαριασμών να μεταφέρεται στον συνεπή καταναλωτή. Περνάμε από τις αποσπασματικές παρεμβάσεις σε μόνιμες, δομικές λύσεις που μειώνουν το κόστος για όλους.

Ερ.: Το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο συστάθηκε προκειμένου να προστατευθούν οι ευάλωτοι Ευρωπαίοι καταναλωτές από την αύξηση του κόστους της ενέργειας. Μήπως οι πρωτοβουλίες που ανακοινώσατε ακυρώνονται σε έναν βαθμό από αυτή την πολιτική;

Αν.: Ακριβώς το αντίθετο. Οι μεγάλες διακυμάνσεις στις διεθνείς τιμές της ενέργειας επιβεβαιώνουν την ανάγκη να θωρακίσουμε τα νοικοκυριά και την οικονομία απέναντι στις εξωγενείς κρίσεις και να μη λειτουργούμε κάθε φορά πυροσβεστικά.

Το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο είναι ένα από τα βασικά εργαλεία αυτής της προσπάθειας.

Συνέχεια στη σελ 7

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΕΝ: ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Σύνδεση της εξοικονόμησης με αυτοπαραγωγή, αποθήκευση και αυτοκατανάλωση στα νέα «Εξοικονομώ», τονίζει σε συνέντευξη ο Στ. Παπασταύρου

Συνέχεια από σελ 6

Γιατί η ενεργειακή μετάβαση πρέπει να είναι και κοινωνικά δίκαιη. Δεν μπορούμε να ζητάμε από τους πολίτες, και ιδιαίτερα από τους πιο ευάλωτους, να επωμιστούν το κόστος της μετάβασης χωρίς να τους δίνουμε τα μέσα να μειώσουν μόνιμα την κατανάλωση και τον ενεργειακό τους λογαριασμό.

Για την Ελλάδα, το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο διαθέτει συνολικούς πόρους 2,1 δισ. ευρώ. Από αυτά, 1,7 δισ. ευρώ κατευθύνονται στην ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών, αλλά και στην αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης και θερμοσιφώνων.

Παράλληλα, προβλέπεται δωρεάν Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης για περίπου 200.000 νοικοκυριά, δημιουργείται Μητρώο Ενεργειακής Στήριξης, ενώ ενισχύεται το επίδομα θέρμανσης για περίπου 780.000 δικαιούχους κάθε χρόνο. Δημιουργούμε επίσης one-stop shops, ώστε τα ευάλωτα νοικοκυριά και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις να έχουν εύκολη πρόσβαση σε ενημέρωση, καθοδήγηση και συμβουλές.

Η διαφορά είναι ουσιαστική: δεν θέλουμε απλώς να επιδοτούμε έναν υψηλό λογαριασμό όταν υπάρχει κρίση. Θέλουμε να δώσουμε στον πολίτη τα εργαλεία για να μειώσει μόνιμα την κατανάλωσή του και, μαζί με αυτήν, το ενεργειακό του κόστος. Και δεν είναι μόνο το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο. Μαζί με το Ταμείο Ανανεωτικοποίησης Νήσων και τη ρήτρα διαφυγής επενδύουμε συνολικά 5 δισ. ευρώ. Η κατεύθυνσή μας είναι σαφής: να μειώσουμε μόνιμα την κατανάλωση ενέργειας, να περιορίσουμε το κόστος για τα νοικοκυριά και να θωρακίσουμε τους πολίτες απέναντι στις μεγάλες διακυμάνσεις των διεθνών τιμών.

Ερ.: Με ποια μέτρα θα υποστηριχθεί η αυτοκατανάλωση για νοικοκυριά και επιχειρήσεις;

Αν.: Η αυτοκατανάλωση βρίσκεται στον πυρήνα της πολιτικής μας για τη μείωση του ενεργειακού κόστους. Θέλουμε να αλλάξουμε τη σχέση του πολίτη με την ενέργεια: το νοικοκυριό ή η επιχείρηση να μην είναι μόνο καταναλωτής, αλλά να μπορεί να παράγει τη δική του ενέργεια, να την καταναλώνει, να την αποθηκεύει και έτσι να έχει μεγαλύτερο έλεγχο στον λογαριασμό του.

Αυτό είναι για εμάς ενεργειακή δημοκρατία. Ο ήλιος είναι ένα πλεονέκτημα που διαθέτει η χώρα μας και θέλουμε να μπορούν να το αξιοποιούν όσο το δυνατόν περισσότεροι

πολίτες και επιχειρήσεις.

Γι' αυτό, με το νέο πλαίσιο που θα ανακοινώσουμε τις επόμενες ημέρες, απλοποιούμε τις διαδικασίες και διευρύνουμε τις δυνατότητες συμμετοχής. Στόχος είναι η αυτοκατανάλωση να γίνει πιο απλή και πιο προσίτη για περισσότερα νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Παράλληλα, ενισχύουμε τη δυνατότητα αποθήκευσης. Γιατί η ενέργεια που παράγεται από ένα φωτοβολταϊκό αλλά δεν καταναλώνεται εκείνη τη στιγμή πρέπει να μπορεί να αποθηκεύεται και να χρησιμοποιείται όταν υπάρχει ανάγκη. Και όταν υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγή, να μπορεί να διοχετεύεται στο δίκτυο και να αποζημιώνεται. Το οικονομικό αποτέλεσμα είναι συγκεκριμένο: μικρότερη εξάρτηση από τις διακυμάνσεις της αγοράς, μεγαλύτερη προβλεψιμότητα στο ενεργειακό κόστος και χαμηλότερος λογαριασμός. Για τις επιχειρήσεις αυτό σημαίνει και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα.

Και ήδη έχουμε διανύσει σημαντική απόσταση. Από το 2020 μέχρι σήμερα έχουν τεθεί σε λειτουργία 38.812 συστήματα αυτοκατανάλωσης, συνολικής ισχύος 1.128 MW. Την περίοδο 2015-2019 είχαν εγκατασταθεί μόλις 1.772 συστήματα, ισχύος 36 MW.

Θέλουμε να πάμε ακόμη πιο γρήγορα. Για εμάς, ενεργειακή δημοκρατία σημαίνει περισσότεροι πολίτες να μπορούν να παράγουν τη δική τους ενέργεια, να μειώνουν τον λογαριασμό τους και να αποκτούν μεγαλύτερο έλεγχο στο ενεργειακό τους κόστος.

Ερ.: Ποιες αλλαγές σχεδιάζετε στα προγράμματα «Εξοικονομώ»;

Αν.: Ολοκληρώθηκε με επιτυχία ένας πολύ σημαντικός κύκλος επενδύσεων μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης. Το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας διαχειρίστηκε με επιτυχία το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του Ταμείου, με πάνω από το 32%, και μία από τις σημαντικότερες δράσεις ήταν το μεγαλύτερο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης που έχει υλοποιηθεί ποτέ στη χώρα.

Διαθέσαμε 1,6 δισ. ευρώ σε 260.000 δικαιούχους για εξοικονόμηση ενέργειας. Ειδικότερα, περισσότεροι από 99.000 ευνοήθηκαν από τα προγράμματα «Εξοικονομώ», 160.000 ήταν οι δικαιούχοι για αντλίες θερμότητας και θερμοσίφωνες και πάνω από 1.700 επιχειρήσεις συμμετείχαν σε προγράμματα όπως «Αλλάζω συσκευή» και δράσεις για τον τριτογενή τομέα.

Αυτή η μεγάλη επενδυτική προσπάθεια μας έδωσε και πολύτιμη εμπειρία. Γνωρίζουμε πλέον καλύτερα τι λειτουργή

γησε, πού υπήρξαν δυσκολίες και τι πρέπει να αλλάξει στην επόμενη γενιά προγραμμάτων «Εξοικονομώ».

Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι δεν αρκεί να διαθέτουμε έναν μεγάλο προϋπολογισμό. Πρέπει οι πόροι να φτάνουν γρήγορα εκεί όπου πραγματικά χρειάζονται και, κυρίως, να έχουν μετρήσιμο αποτέλεσμα: λιγότερη κατανάλωση ενέργειας και χαμηλότερο λογαριασμό για τον πολίτη.

Γι' αυτό θέλουμε τα νέα προγράμματα να έχουν λιγότερη γραφειοκρατία, απλούστερες διαδικασίες και ταχύτερη υλοποίηση, πάντα με τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλείδες.

Παράλληλα, δίνουμε μεγαλύτερο βάρος στην ουσιαστική ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών: στην αντικατάσταση παλαιών συστημάτων θέρμανσης με αντλίες θερμότητας, στην αντικατάσταση θερμοσιφώνων και στις παρεμβάσεις στο κελυφος των κτιρίων.

Και κάνουμε ένα ακόμη βήμα: συνδέουμε περισσότερο την εξοικονόμηση με την αυτοπαραγωγή, την αποθήκευση και την αυτοκατανάλωση. Θέλουμε ένα σπίτι όχι μόνο να χρειάζεται λιγότερη ενέργεια, αλλά να μπορεί να παράγει και να αξιοποιεί περισσότερο τη δική του.

Ο στόχος είναι συγκεκριμένος: κάθε ευρώ που επενδύουμε στην ενεργειακή αναβάθμιση να έχει μετρήσιμο αποτέλεσμα στην κατανάλωση και στον λογαριασμό του πολίτη.

Ερ.: Θα υπάρξουν βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις στήριξης των καταναλωτών σε περίπτωση που έχουμε άνοδο των τιμών λιανικής τον επόμενο χειμώνα;

Αν.: Παρακολουθούμε στενά τις εξελίξεις στην αγορά ενέργειας και την πορεία των τιμών. Η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη έχει αποδείξει στην πράξη ότι παρεμβαίνει όταν και όπου χρειάζεται, πάντοτε με σοβαρότητα και μέσα στις δυνατότητες της οικονομίας. Το κάναμε στις μεγάλες ενεργειακές κρίσεις των προηγούμενων ετών και είμαστε έτοιμοι να παρέμβουμε ξανά.

Η ύπαρξη δημοσιονομικού χώρου δίνει στην κυβέρνηση τη δυνατότητα να στηρίζει στοχευμένα τους πολίτες όταν ένα τμήμα της κοινωνίας δοκιμάζεται.

Ταυτόχρονα, η πολιτική μας δεν εξαντλείται σε έκτακτες παρεμβάσεις. Προχωρούμε στο σχέδιο των δομικών αλλαγών: περισσότερες ΑΠΕ, αποθήκευση, διασυνδέσεις, εξοικονόμηση, αυτοκατανάλωση και αντιμετώπιση των στρεβλώσεων της αγοράς.

Παρακολουθούμε, λοιπόν, στενά τις εξελίξεις, είμαστε παρόντες όταν χρειάζεται, αλλά παράλληλα αλλάζουμε τις συνθήκες που δημιουργούν υψηλό ενεργειακό κόστος.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΤ. ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ: ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜμΕ

Στις τρεις, κύριες, πηγές ρευστότητας και χρηματοδότησης που διατίθενται σήμερα για τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα εστίασε ο υφυπουργός Ανάπτυξης Σταύρος Καλαφάτης, μιλώντας σε ειδική ενημερωτική εκδήλωση του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΕΕΘ) στο πλαίσιο της 90ής ΔΕΘ.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, όπως αναφέρει ανακοίνωση, ο υφυπουργός τόνισε: «Δεν ήρθα σήμερα εδώ για να σας αραδιάσω θεωρίες. Ήρθα να σας δώσω μια καθαρή, πρακτική και πολιτική απάντηση στο κρίσιμο ερώτημα των επιχειρηματιών «που βρίσκω χρήματα», και πιο αναλυτικά ανέφερε τα εξής:

- Τα χρήματα που δεν αφαιρεί, πλέον, το κράτος (φοροελαφρύνσεις)

Ο υφυπουργός υπογράμμισε ότι η μεγαλύτερη ένεση ρευστότητας είναι η ελάφρυνση από τα βάρη, μέσω του πακέτου των 2,2 δισ. ευρώ που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης:

* Κατάργηση των τεκμηρίων στην πράξη για 9 στους 10 συνεπείς επαγγελματίες (αφαίρεση προσαύθησης λόγω μισθοδοσίας ή τζίρου).

* Μείωση της προκαταβολής φόρου στο 50%.

* Οριστική κατάργηση του Τέλους Επιτηδεύματος για τη Θεσσαλονίκη και την Περιφέρεια από το 2027.

* Άμεση μείωση του φόρου εισοδήματος από την επόμενη φορολογική δήλωση.

- Χρηματοδοτικά εργαλεία χαμηλού κόστους και απευθείας

ενισχύσεις

Αναφερόμενος στα αναπτυξιακά εργαλεία του υπουργείου Ανάπτυξης υπό τον Τάκη Θεοδοωρίδα, ο Καλαφάτης σημείωσε:

* 5 δεκαεκατομμύρια ευρώ νέα ρευστότητα: Διοχέτευση 1,5 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και μόχλευση συνολικά 5 δισ. ευρώ μέσω των τραπεζών με προνομιακούς όρους.

* Αναπτυξιακός Νόμος με έμφαση στη Βόρεια Ελλάδα: Χρηματοδότηση 915 επενδυτικών σχεδίων ύψους 2,5 δισ. ευρώ πανελλαδικά. Το 50% των πόρων (σχεδόν 1 δισ. ευρώ) κατευθύνεται στη Μακεδονία και τη Θράκη, στηρίζοντας 282 επενδυτικά σχέδια που δημιουργούν άνω των 5.000 νέων θέσεων εργασίας.

* 3 Νέα Καθεστώτα έως το τέλος του έτους: Για ΜμΕ με αντικείμενο την εξωστρέφεια, την κοινωνική επιχειρηματικότητα και τις νέες τεχνολογίες.

* Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα: Εξασφάλιση 681 εκατ. ευρώ αποκλειστικά για ΜμΕ (396 εκατ. για ενεργειακό κόστος/υποδομές και 285 εκατ. για την πράσινη ανανέωση εταιρικών στόλων).

- Κεφάλαια ρίσκου, καινοτομία και υποδομές αιχμής

Ο κ. Καλαφάτης στάθηκε στο ρεκόρ απορρόφησης 3,5 δισ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, καθώς και στα νέα εργαλεία Venture Capital της ΕΑΤΕ (EquiFund II). Παράλληλα, ανέδειξε τη μετατροπή της Θεσσαλονίκης σε διεθνές περιφερειακό κέντρο Καινοτομίας, μέσα από την παρουσία

πολυεθνικών κολοσσών (Pfizer, Deloitte, Accenture), την ενίσχυση του ΕΚΕΤΑ και των Πανεπιστημίων, την τροχιά υλοποίησης του τεχνολογικού πάρκου Thess INTEC σε συνεργασία με το ΝΟΗΣΙΣ, την Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας και την Τεχνόπολη, αλλά και τα μεγάλα έργα υποδομής (Μετρό, FlyOver) και το Master Plan 2030 που σχεδιάστηκε κατά τη θητεία του στο ΥΜΑΘ.

Η πολιτεία είναι στρατηγικός εταίρος

Κλείνοντας την τοποθέτησή του, ο υφυπουργός Ανάπτυξης υπογράμμισε τα αποτελέσματα της κυβερνητικής πολιτικής: «Από το 2019 έως σήμερα, η χώρα μας μέτρησε 50.000 επιπλέον μικρομεσαίες επιχειρήσεις και 570.000 νέες θέσεις εργασίας. Αυτό δεν έτυχε. Πέτυχε! Δεν ισχυριζόμαστε ότι λύσαμε όλα τα προβλήματα. Ξέρουμε τον καθημερινό σας αγώνα. Όμως σήμερα, η πολιτεία δεν είναι απέναντί σας ως φοροεισπράκτορας. Είναι στρατηγικός σας εταίρος».

Παράλληλα, αναφέρθηκε στον ρόλο του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης και του προέδρου του, Άγη Μερελή, ως σταθερού συμμάχου και καθοδηγητή των επαγγελματιών, καλώντας τον επιχειρηματικό κόσμο να αξιοποιήσει όλα τα διαθέσιμα εργαλεία: «Μαζί μετατρέπουμε τη Θεσσαλονίκη σε μια μητρόπολη που παράγει, καινοτομεί και κρατά τα παιδιά της εδώ. Μαζί επιλέγουμε την Ελλάδα που μπορεί, μαζί επιλέγουμε τη Θεσσαλονίκη που πρωτοπορεί».

ΜΕΤΑΛΛΕΙΟ ΣΚΟΥΡΙΩΝ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΑΡΤΗ ΤΩΝ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

Οι κρίσιμες πρώτες ύλες έχουν αναδειχθεί την παρακάτω περίοδο που διανύουμε, σε έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες οικονομικής ισχύος και γεωπολιτικής επιρροής. Η ενεργειακή μετάβαση, η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, τα data centers, τα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η ηλεκτροκίνηση και οι αμυντικές τεχνολογίες εξαρτώνται από μια σειρά μετάλλων, όπως ο χαλκός, το νικέλιο, το λίθιο και οι σπάνιες γαίες. Καθώς η παγκόσμια ζήτηση αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς, η διασφάλιση της πρόσβασης σε αυτές τις πρώτες ύλες μετατρέπεται σε ζήτημα στρατηγικής αυτονομίας, για τα κράτη και τις οικονομίες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνώρισε έγκαιρα την πρόκληση αυτή. Με τον Κανονισμό για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλες (Critical Raw Materials Act), θέτει για πρώτη φορά συγκεκριμένους στόχους για την ενίσχυση της εξόρυξης, της επεξεργασίας και της ανακύκλωσης, στρατηγικών μετάλλων εντός της Ευρώπης, επιδιώκοντας να μειώσει την εξάρτησή της από περιορισμένο αριθμό τρίτων χωρών και να δημιουργήσει πιο ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού.

Η ανάγκη αυτή γίνεται ακόμη πιο επιτακτική, αν αναλογιστεί κανείς ότι η ανακύκλωση, όσο σημαντική κι αν είναι, δεν μπορεί να καλύψει τη μελλοντική ζήτηση, εκτιμούν οι επιστήμονες, τονίζοντας ότι «η ανάπτυξη νέων μεταλλευτικών έργων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την υλοποίηση της ενεργειακής και ψηφιακής μετάβασης, ιδιαίτερα σε μια περίοδο κατά την οποία η αειφορία και η ανάπτυξη ενός νέου μεταλλείου μπορεί να απαιτήσουν ακόμη και μια δεκαετία μέχρι την έναρξη της παραγωγής».

Σε αυτό το νέο περιβάλλον, εκτιμάται ότι η Ελλάδα διαθέτει ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα: Η μακρά μεταλλευτική της παράδοση, το αδιόλογο – και συνάμα ανεκμετάλλευτο – ορυκτό της δυναμικό και η υψηλή τεχνογνωσία του κλάδου, δημιουργούν τις προϋποθέσεις ώστε η χώρα να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας των κρίσιμων πρώτων υλών. Παράλληλα, και μόνο το γεγονός πως η ανάπτυξη τέτοιων έργων λαμβάνει χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζει την αξιοποίηση των πόρων με τα αυστηρότερα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα διεθνώς.

Όπως υπογραμμίζει το ΑΠΕ-ΜΠΕ, χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί το έργο των Σκουριών στη ΒΑ Χαλκιδική, μία από τις μεγαλύτερες μεταλλευτικές επενδύσεις μεγάλης κλίμακας στην Ευρώπη – με φορέα υλοποίησης της ανάπτυξης και εκμετάλλευσης του έργου, την Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.

Όπως επισημαίνει, ο πρόεδρος της Ελληνικός Χρυσός Α.Ε., Χρήστος Μπαλάσκας, «οι Σκουρίες αναδεικνύουν στην πράξη τον στρατηγικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Ελλάδα στις ευρωπαϊκές αλυσίδες εφοδιασμού κρίσιμων πρώτων υλών. Με την παραγωγή χαλκού και χρυσού, το έργο ενισχύει την παραγωγική βάση της χώρας και συμβάλλει στη διασφάλιση πρώτων υλών που είναι απαραίτητες για την ενεργειακή και ψηφιακή μετάβαση της Ευρώπης».

Με μέση ετήσια παραγωγή περίπου 140.000 ουγκιών χρυσού και 67 εκατομμυρίων λιβρών χαλκού, κατά τη διάρκεια ζωής του

μεταλλείου, το έργο αναμένεται να αποτελέσει έναν σημαντικό ευρωπαϊκό παραγωγό χαλκού, ενός μετάλλου που βρίσκεται στον πυρήνα της ενεργειακής και ψηφιακής μετάβασης.

Πέρα, όμως, από τη συμβολή τους στην ευρωπαϊκή ασφάλεια εφοδιασμού, εκτιμάται ότι οι Σκουρίες αποτελούν και μια επένδυση με «ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα» για την Ελλάδα, καθώς «δημιουργούν χιλιάδες θέσεις εργασίας, ενισχύουν τις ελληνικές επιχειρήσεις μέσω της εφοδιαστικής αλυσίδας, αυξάνουν τις εξαγωγές και ενδυναμώνουν τη θέση της χώρας ως αξιόπιστου παραγωγού στρατηγικών μετάλλων, σε μια περίοδο έντονου διεθνούς ανταγωνισμού».

Η γεωπολιτική σημασία των κρίσιμων πρώτων υλών, θα συνεχίσει να ενισχύεται τα επόμενα χρόνια. Η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερα ώριμα έργα, ικανά να στηρίξουν την παραγωγική της βάση και να μειώσουν την εξάρτησή της από εισαγόμενες πρώτες ύλες με βασικούς τροφοδότες έως σήμερα, χώρες εκτός δυτικού τόξου.

«Η Ελλάδα διαθέτει τις προϋποθέσεις να αποτελέσει μέρος αυτής της λύσης και το έργο των Σκουριών, αποτελεί ίσως το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο μια στρατηγική επένδυση μπορεί να συνδυάσει την οικονομική ανάπτυξη, τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και τη συμβολή στην ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία», εκτιμούν επιστήμονες.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΙ ΝΕΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ

Κ. Κατσαφάδος: Η ψηφιοποίηση ήταν η αρχή για μια νέα εποχή, προσαρμοσμένη στην κλιματική κρίση

Στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύθηκε το «νέο πλαίσιο μέτρων στεγαστικής αρωγής και λοιπών ενισχύσεων μετά από φυσικές καταστροφές, βελτίωση πλαισίου κρατικής αρωγής και ιδιωτικής ασφάλισης επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών» (Ν. 5329/2026 (ΦΕΚ Α' 134/04.09.2026). Με το νέο νόμο, όπως επισημαίνει το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας σε ανακοίνωσή του, θεσπίζεται, «ένα νέο και ολοκληρωμένο πλαίσιο για την κρατική αρωγή προς τους πολίτες, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που πλήττονται από φυσικές καταστροφές».

Στην προτεραιότητα που τέθηκε για την ψηφιοποίηση της κρατικής αρωγής αναφέρεται μεταξύ άλλων σε δήλωσή του ο υφυπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας Κ. Κατσαφάδος ενώ, όπως αναφέρει το ΑΠΕ-ΜΠΕ, γνωστοποιεί ότι το επόμενο διάστημα προχωρούν σε ένα νέο νομοσχέδιο για την ενίσχυση του εκσυγχρονισμού της κρατικής αρωγής. «Από την πρώτη στιγμή θέσαμε ως βασική μας προτεραιότητα την ψηφιοποίηση της κρατικής αρωγής, γιατί θέλουμε ένα κράτος πιο γρήγορο, πιο αποτελεσματικό και πιο κοντά στον πολίτη. Με τον νέο νόμο κάνουμε ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση και περνάμε σε μια νέα φάση για την κρατική αρωγή. Ο νέος νόμος αποτελεί ένα σημαντικό βήμα. Δεν είναι όμως το τέλος της προσπάθειας. Είναι η βάση για το επόμενο στάδιο. Γι' αυτό και το επόμενο διάστημα προχωράμε σε νέο νομοσχέδιο, με το οποίο θα ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο τον εκσυγχρονισμό της κρατικής αρωγής, διαμορφώνοντας ένα σύστημα ακόμη πιο απλό για τον πολίτη, πιο γρήγορο και πιο αποτελεσματικό. Περνάμε, λοιπόν, από την αποσπασματική αντιμετώπιση στην ολοκληρωμένη κρατική αρωγή, σχεδιασμένη για τις νέες συνθήκες της κλιματικής κρίσης. Στόχος μας είναι ξεκάθαρος: να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι πριν από την καταστροφή, ταχύτεροι στην αντιμετώπισή της και αποτελεσματικότεροι στην αποκατά-

σταση των συνεπειών της», δήλωσε ο κ. Κατσαφάδος.

Όπως σημειώνεται στη σχετική ανακοίνωση, με τον νέο νόμο, «η Πολιτεία προχωρά σε μια σημαντική μεταρρύθμιση του συστήματος αντιμετώπισης των συνεπειών των φυσικών καταστροφών, με στόχο ταχύτερη, αποτελεσματικότερη και πιο οργανωμένη στήριξη των πληγέντων, καθώς και μεγαλύτερη σαφήνεια στις διαδικασίες και στις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων» ενώ όπως τονίζεται ο Ν. 5329/2026 «εκσυγχρονίζει συνολικά το πλαίσιο της στεγαστικής αρωγής, της πρώτης αρωγής, της προσωρινής στέγασης και των οικονομικών και λοιπών ενισχύσεων για τους πληγέντες από φυσικές καταστροφές».

Τι αλλάζει στην πράξη

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας οι βασικές αλλαγές που φέρει το νέο νομοσχέδιο είναι οι εξής:

1. Πιο οργανωμένη και αποτελεσματική στεγαστική αρωγή
Το νέο πλαίσιο, όπως επισημαίνει το υπουργείο, οργανώνει και εκσυγχρονίζει τη διαδικασία στεγαστικής αρωγής για τους πολίτες των οποίων οι κατοικίες και τα κτίρια έχουν υποστεί ζημιές από φυσικές καταστροφές. «Καθορίζονται με σαφήνεια οι δικαιούχοι, οι μορφές και τα ανώτατα όρια της ενίσχυσης, η διαδικασία χορήγησης, καθώς και οι προϋποθέσεις για την επισκευή ή ανακατασκευή των πληγέντων κτιρίων. Παράλληλα, προβλέπεται πρώτη αρωγή έναντι της στεγαστικής αρωγής, ως προκαταβολή προς τους δικαιούχους, ώστε να παρέχεται άμεση οικονομική στήριξη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νόμου».
2. Άμεση στήριξη και προσωρινή στέγαση
Το νέο πλαίσιο περιλαμβάνει, πέραν της στεγαστικής αρωγής, επιδότηση προσωρινής στέγασης με τη μορφή επιδότωσης ενοικίου ή σύγκατοίκησης, καθώς και εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις για την κάλυψη των αναγκών των πληγέντων.

3. Ψηφιοποίηση της κρατικής αρωγής

Όπως τονίζεται από το υπουργείο «η κρατική αρωγή περνά σε μια νέα, περισσότερο ψηφιακή εποχή». Η υποβολή της αίτησης για την πρώτη αρωγή έναντι στεγαστικής αρωγής πραγματοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας κρατικής αρωγής, ενώ προβλέπεται ηλεκτρονική διαχείριση της διαδικασίας και διασύνδεση με τα διαθέσιμα στοιχεία της Δημόσιας Διοίκησης. «Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται η ταχύτητα, η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας, με λιγότερη διοικητική επιβάρυνση για τον πολίτη», υπογραμμίζει το υπουργείο.

4. Περισσότερη διαφάνεια και αποτελεσματικότερος έλεγχος
Σύμφωνα με το υπουργείο, θεσπίζεται ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας, με τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, σαφείς αρμοδιότητες και διαδικασίες για την επιστροφή ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως. Παράλληλα, προβλέπεται δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά απόφασης έκπτωσης δικαιούχου, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τις εγγυήσεις της διαδικασίας.

5. Νέο πλαίσιο για την προστασία των επιχειρήσεων
Παράλληλα, όπως τονίζεται στη σχετική ανακοίνωση, ενισχύεται το πλαίσιο προστασίας των επιχειρήσεων έναντι των φυσικών καταστροφών, με μεγαλύτερη διασύνδεση της κρατικής αρωγής με την ιδιωτική ασφάλιση. Παράλληλα, αναμορφώνεται το πλαίσιο λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Ιδιωτικής Ασφάλισης έναντι Φυσικών Καταστροφών, με στόχο την ενίσχυση του συντονισμού και της παρακολούθησης της ασφαλιστικής κάλυψης έναντι φυσικών κινδύνων.

6. Από την αποκατάσταση στην ανθεκτικότητα

Τέλος, όπως επισημαίνει το υπουργείο, το νέο πλαίσιο εντάσσεται «σε μια ευρύτερη στρατηγική για μια πιο ανθεκτική κοινωνία και οικονομία, που συνδυάζει την κρατική αρωγή, την ταχεία αποκατάσταση και την καλύτερη προετοιμασία απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης».

ΕΝΙΣΧΥΕΤΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ Ο ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΥΣΩΝΑ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ ΕΩΣ ΤΟ 2060

Τι καταδεικνύει ερευνητικό έργο δύο ελληνικών πανεπιστημίων για τις πιο τρωτές περιοχές

Ιδιαίτερα ενισχυμένος αναμένεται να είναι ο κλιματικός κίνδυνος του καύσωνα σε πολλές περιοχές του ευρύτερου πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας κατά την περίοδο 2031-2060, σε σύγκριση με την περίοδο 1981-2010, όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου CLIMASPIN, που υλοποιήθηκε από δύο ελληνικά πανεπιστήμια. Στα σημαντικότερα ευρήματα, περιλαμβάνεται η αποτύπωση του κλιματικού κινδύνου του καύσωνα και της τρωτότητας στο ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας και καταδεικνύεται η ανάγκη σύνδεσης του πολεοδομικού σχεδιασμού με την κλιματική αλλαγή.

Όπως αναφέρει στο Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο καθηγητής Φυσικής Περιβάλλοντος και Κλίματος στο ΕΚΠΑ, μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής της Ευρωπαϊ-

κής Ένωσης για την Κλιματική Αλλαγή, Κώστας Καρτάλης και εκ των επικεφαλής του ερευνητικού έργου ο κλιματικός κίνδυνος του καύσωνα είναι ήδη υψηλός στις κεντρικές περιοχές της Αθήνας αλλά και στην Ελευσίνα, ενώ κατηγοριοποιείται ως μέτριος σε πολλές περιοχές του ευρύτερου πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας. Κατά την περίοδο 2031-2060 εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί σε όλες τις περιοχές της Αττικής σε σχέση με το διάστημα 1981-2010. Ειδικότερα, όπως σημειώνει ο κ. Καρτάλης, ο κλιματικός κίνδυνος του καύσωνα, στο ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας και στις αστικές περιοχές μέχρι την Ελευσίνα και τα Μέγαρα εκτιμάται ότι θα βρίσκεται στην κατηγορία «πολύ υψηλός κίνδυνος». Σημαντική είναι η μεταβολή και στην ευρύτερη περιοχή των Μεσογαίων, όπου εκτιμάται ότι ο κίνδυνος θα ενισχυθεί κατά

δύο βαθμίδες, από χαμηλός σε υψηλός.

Εξηγώντας τους βασικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αποτύπωση του κλιματικού κινδύνου του καύσωνα και της τρωτότητας στον αστικό χώρο, ο κ. Καρτάλης επισημαίνει ότι η προσέγγιση του καύσωνα δεν μπορεί να περιορίζεται στη θερμοκρασία του αέρα.

«Συνά τα καύσωνα σχετίζεται αποκλειστικά και μόνο από το κατά πόσο η θερμοκρασία αέρα υπερβαίνει μία συγκεκριμένη τιμή για συνεχόμενες ημέρες», αναφέρει ο κ. Καρτάλης, ωστόσο όπως συμπληρώνει, οι σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις δεν αρκούνται απλώς στη θερμοκρασία.

Συνέχεια στη σελ 10

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΝΙΣΧΥΕΤΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ Ο ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΥΣΩΝΑ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ ΕΩΣ ΤΟ 2060

Τι καταδεικνύει ερευνητικό έργο δύο ελληνικών πανεπιστημίων για τις πιο τρωτές περιοχές

Συνέχεια από σελ 9

Στο πλαίσιο αυτό, όπως σημειώνει, στο έργο CLIMASPIN, ελήφθησαν υπόψη μια σειρά από δείκτες που συνδέουν την περιοχική αναφοράς (λ.χ. μία πόλη) με τα ειδικότερα κλιματικά χαρακτηριστικά της, όπως τις βαθμοημέρες ψύξης, τον αριθμό επεισοδίων καύσωνα, τη μέση μέγιστη θερμοκρασία κατά τη θερινή περίοδο, τις θερμές ημέρες (πρόκειται για το πλήθος ημερών με μέγιστη θερμοκρασία μεγαλύτερη των 35 βαθμών) και τις τροπικές νύκτες (δηλαδή το πλήθος ημερών με ελάχιστη θερμοκρασία μεγαλύτερη των 25 βαθμών).

Αντίστοιχα, η αποτύπωση της τρωτότητας δεν βασίζεται μόνο στις θερμοκρασιακές συνθήκες, αλλά σε ένα ευρύτερο σύνολο παραμέτρων που καθορίζουν πόσο ευάλωτοι είναι οι κάτοικοι μιας περιοχής σε ένα επεισόδιο καύσωνα.

«Δεν αρκεί να ληφθεί υπόψη απλώς η θερμοκρασία της περιοχής αλλά μία σειρά από στοιχεία που διαμορφώνουν την τρωτότητα δηλαδή πόσο ευάλωτος είναι ένας κάτοικος μιας αστικής περιοχής σε ένα καύσωνα. Τέτοια στοιχεία εντάχθηκαν μέσα από συγκεκριμένους δείκτες όπως η επιφανειακή θερμοκρασία εδάφους (που επηρεάζει τη θερμική άνεση), ο δείκτης βλάστησης, το ποσοστό δόμησης, το ύψος κτιρίων, η απόσταση από αστικό πράσινο, το ποσοστό πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών και η προσβασιμότητα σε Υπηρεσίες Υγείας», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Ειδικότερα, στο επίκεντρο του ερευνητικού έργου CLIMASPIN τίθεται η ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο χωρικό (πολεοδομικό και χωροταξικό) σχεδιασμό όπως προβλέπει άλλωστε η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και οι αντίστοιχες πολιτικές αρκετών κρατών μελών.

«Κατά αυτό τον τρόπο προκύπτει σημαντικό όφελος καθώς ο χωρικός σχεδιασμός προσαρμόζει πολιτικές και λύσεις με βάση και την παράμετρο της κλιματικής αλλαγής και ενισχύει την ανθεκτικότητα των περιοχών στις επιπτώσεις της», επισφαινεί ο κ. Καρτάλης.

Αναφορικά με την τρωτότητα όπως προκύπτει από τα ευρήματα του έργου CLIMASPIN, οι υψηλότερες τιμές (στην κλίμακα 1-πολύ χαμηλή έως 8-πολύ υψηλή) για το παρόν διάστημα εντοπίζονται στο ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας (κατηγορίες από 6 έως 8). Ελαφρά χαμηλότερες τιμές διακρίνονται επίσης, στην Ελευσίνα και σε αστικές περιοχές στα Μεσόγεια.

Παρότι όλα αυτά, εντοπίζονται περιοχές όπου η τρωτότητα είναι χαμηλή παρότι ο κλιματικός κίνδυνος καύσωνα είναι υψηλός. Όπως υπογραμμίζει ο κ. Καρτάλης, αυτό συμβαίνει και αφορά αρκετές περιοχές. «Εξηγείται από τον τρόπο που ορίζονται και εκτιμώνται οι κλιματικοί κίνδυνοι του καύσωνα

να και η τρωτότητα σε αυτόν. Για παράδειγμα είναι δυνατόν μία περιοχή να είναι εκτεθειμένη σε υψηλό κίνδυνο καύσωνα αλλά παράλληλα να έχει υψηλό δείκτη βλάστησης, περιορισμένο σχετικά ποσοστό δομημένης επιφάνειας, χαμηλό ή μέτριο ύψος κτιρίων, η απόσταση ενός κατοίκου από χώρο πρασίνου να είναι μικρή και το ποσοστό πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών να είναι υψηλό ή συνδυασμό αυτών. Σε αυτή την περίπτωση - που βέβαια μοιάζει ιδανική για την Αθήνα -, ο κίνδυνος είναι υψηλός αλλά η τρωτότητα σχετικά περιορισμένη», σημειώνει.

Μέσω του ερευνητικού έργου προκύπτουν πληροφορίες και στοιχεία για όλη τη χώρα ενώ δίνεται η δυνατότητα με τον συνδυασμό διαφορετικών δεικτών να εντοπιστούν περιοχές όπου συγκεντρώνονται ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και ταυτόχρονα υπάρχουν δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες.

Ενδεικτικά όπως εξηγεί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. Καρτάλης, ένας συνδυασμός του δείκτη βλάστησης με τον χάρτη του πληθυσμού άνω των 65 ετών θα μπορούσε να καταδείξει σε ποιες περιοχές ο πληθυσμός άνω των 65 ετών είναι περισσότερο τρωτός σε ένα επεισόδιο καύσωνα. «Αυτό μπορεί να συμβεί γιατί σε μία περιοχή με αρκετό ή και πολύ πράσινο προκύπτει σημαντική δροσιστική επίδραση που περιορίζει τη θερμική δυσφορία πουιώθει ένας κάτοικός της», σημειώνει ο κ. Καρτάλης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα περιοχών όπου συνδυάζονται αυξημένη παρουσία πληθυσμού άνω των 65 ετών και περιορισμένη βλάστηση, όπως αναφέρει, είναι γειτονιές της Καλλιθέας, του Γαλατσίου καθώς και στο κέντρο της Αθήνας, ενώ προσθέτει ότι πρόκειται για μία σημαντική πληροφορία τόσο για τον αστικό σχεδιασμό όσο και για το σύστημα υγείας.

Το σημαντικό στοιχείο της συγκεκριμένης μεθοδολογίας είναι ότι δεν περιορίζεται στην καταγραφή του προβλήματος, αλλά μπορεί να αποτελέσει εργαλείο για τον σχεδιασμό συγκεκριμένων παρεμβάσεων.

«Με βάση τη μεθοδολογία αυτή, δεν αρκεί να σχεδιάσεις τα μέτρα προσαρμογής και ανθεκτικότητας στους καύσωνες - είτε για την παρούσα περίοδο ή για το μέλλον - μόνο με γνώμονα τη χωρική διαφοροποίηση της θερμοκρασίας του αέρα αλλά συνδυαστικά με τον κλιματικό κίνδυνο και την τρωτότητα. Σε πιο πρακτικό επίπεδο, η τρωτότητα αναδεικνύει ανάλογα με τον κάθε δείκτη χωριστά ή και συνδυαστικά, σε ποιές παρεμβάσεις πολιτικές πρέπει να στραφεί η διοίκηση. Για παράδειγμα, αν μία περιοχή έχει χαμηλή ή μέτρια τρωτότητα γιατί τα κτήρια είναι χαμηλά και το ποσοστό δόμησης περιορισμένο, προκύπτει ένα καθαρό μήνυμα ότι θα πρέπει να αποφευχθούν υψηλά κτήρια σε πυκνή διάταξη. Αν τώρα έχει υψηλή τρωτότητα γιατί το ποσοστό βλά-

στησης είναι περιορισμένο και η απόσταση που πρέπει να διανύσει ένας κάτοικος για να φθάσει ένα χώρο πρασίνου είναι μεγάλη, τότε πρώτη προτεραιότητα είναι η ενίσχυση του πρασίνου και κυρίως, η διασπορά εστιών πρασίνου. Σημειώνεται ότι η τρωτότητα αναλύεται σε κλίμακα 100 μέτρα x 100 μέτρα, δηλαδή σε επίπεδο γειτονιάς επιτρέποντας κατά συνέπεια στοχευμένες παρεμβάσεις στο χώρο για περίπου 100 πόλεις στην Ελλάδα», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Καρτάλης.

Η ανάγκη για σχέδια προσαρμογής που δεν σταματούν στα διοικητικά όρια

Για τον κ. Καρτάλη, ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα του CLIMASPIN είναι η συνδυαστική αποτύπωση του κλιματικού κινδύνου του καύσωνα και της τρωτότητας στο ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας.

«Αυτό μεταφράζεται σε άμεση ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής σχεδίων προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής που δεν θα βασίζονται μόνο στη θερμοκρασία, που δεν θα είναι διακριτά ανά δήμο (γεγονός που περιορίζει την αποτελεσματικότητά τους, άλλωστε οι καύσωνες δεν γνωρίζουν σύνορα...) αλλά θα συνδυάζονται μεταξύ τους - και θα συντονίζονται από έναν φορέα - ώστε να αναπτύσσονται συνέργειες που ενισχύουν την αποδοτικότητά τους», σημειώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. Καρτάλης. Όπως αναφέρει, «τα σχέδια αυτά έχουν αργήσει - με ελάχιστες εξαιρέσεις - σημαντικά». Παράλληλα ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο, όπως τονίζει ο κ. Καρτάλης, είναι η ανάγκη σύνδεσης του πολεοδομικού σχεδιασμού με την κλιματική αλλαγή. «Πρόσφατα είχαμε το θέμα με τον επιπρόσθετο όροφω στα κτίρια ως μόνονος για βιοκλιματικές παρεμβάσεις. Τα αποτελέσματα του έργου υποδηλώνουν με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο ότι η τρωτότητα σε ένα καύσωνα αυξάνεται όταν υψηλά κτίρια κατασκευάζονται σε δομημένες περιοχές. Όταν αγνοείται, έχει ως αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται το μικροκλίμα των περιοχών και να είναι περισσότερο ευάλωτοι οι κάτοικοι των αντίστοιχων περιοχών», υπογραμμίζει ο κ. Καρτάλης.

Σημειώνεται ότι το έργο υλοποιήθηκε υπό τον συντονισμό του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, του Γραφείου Μελετών Θύμιος Παπαγιάννης και Συνεργάτες και της εταιρείας γεωπληροφορικής GET.

Το CLIMASPIN υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 2 ΕΚΑΤ. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΤΟΝ ΕΝΑΝ ΧΡΟΝΟ 24ΩΡΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΜΜΜ ΤΑ ΣΑΒΒΑΤΑ

Γ. Κώτσηρας: Στόχος η επέκταση της 24ωρης λειτουργίας με την προσθήκη νέων λεωφορειακών γραμμών

Σε 2.282.000 ανέρχονται οι μετακινήσεις επιβατών στο μετρό, το τραμ και τα λεωφορεία κατά τις νυχτερινές ώρες τα Σάββατα, τον έναν χρόνο εφαρμογής της 24ωρης λειτουργίας των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς κάθε Σάββατο.

Πρόκειται για μια σημαντική συγκοινωνιακή παρέμβαση που από τις 13 Σεπτεμβρίου 2025 αναβαθμίζει σταθερά τη νυχτερινή μετακίνηση στην Αθήνα και διευρύνει ουσιαστικά τις επιλογές του επιβατικού κοινού.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, όπως επισημαίνεται σε ανακοίνωση του υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών «η ανταπόκριση του επιβατικού κοινού ήταν μεγάλη εξ αρχής. Από το πρώτο κίόλας Σάββατο, οι επιβάτες που χρησιμοποίησαν το Μετρό, το Τραμ και τα λεωφορεία είχαν ξεπεράσει τους 50.000, στη διάρκεια του έτους τα στοιχεία κατέγραψαν έως και 60.000 επικυρώσεις μέσα σε ένα Σάββατο, επιβεβαιώνοντας τη σταθερή αξιοποίηση των νυχτερινών δρομολογίων. Συνολικά, κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας καταγράφηκαν 2.282.000 μετακινήσεις επιβατών στο μετρό, το τραμ και τα λεωφορεία κατά τις νυχτερινές ώρες τα Σάββατα».

Ο αναπληρωτής υπουργός Υποδομών και Μεταφορών Γιώργος Κώτσηρας σε δήλωσή του τονίζει: «Συμπεληρώνεται ένας χρόνος από την έναρξη της 24ωρης λειτουργίας του Μετρό, του Τραμ και επιλεγμένων λεωφορειακών γραμμών κάθε Σάββατο και τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την επιτυχία του μέτρου. Δεκάδες χιλιάδες μετακινήσεις πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο βράδυ με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, αποδεικνύοντας ότι οι πολίτες και ιδιαίτερα οι νέοι έχουν αγκαλιάσει αυτή τη δυνατότητα.

Η 24ωρη λειτουργία προσφέρει μια ασφαλή και αξιόπιστη επιλογή για την επιστροφή στο σπίτι, περιορίζοντας την ανάγκη χρήσης αυτοκινήτου και μοτοσικλέτας και, κατ' επέκταση, τον κίνδυνο τροχαίων ατυχημάτων. Είναι ένα μέτρο που δίνει περισσότερη ελευθερία στους νέους και μεγαλύτερη σιγουριά στους γονείς τους.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια καταγράφει ενθαρρυντική ποσοτική τάση στα θανατηφόρα τροχαία. Η 24ωρη λειτουργία των αστικών συγκοινωνιών, σε συνδυασμό με άλλες παρεμβάσεις, όπως η εντατικοποίηση των ελέγχων για την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ, συμβάλλει στη συνολική προσπάθεια για ασφαλέστερους δρόμους.

Ευχαριστώ θερμά τους εργαζόμενους στα μέσα μεταφοράς,

που με επαγγελματισμό στηρίζουν αυτή την προσπάθεια. Στόχος μας είναι να επεκτείνουμε το μέτρο, με την προσθήκη νέων νυχτερινών λεωφορειακών γραμμών, για τη διευκόλυνση και ασφαλή μετακίνηση ακόμα περισσότερων πολιτών».

Από την πλευρά του, ο διευθύνων σύμβουλος του ΟΑΣΑ Αντώνης Κερασάρης τονίζει «Η 24ωρη λειτουργία των αστικών συγκοινωνιών το Σάββατο αποτελεί πλέον σταθερή υπηρεσία για την Αθήνα και τους επιβάτες της. Η εμπιστοσύνη του κοινού μάς δεσμεύει να συνεχίσουμε να την εξελίσσουμε, με βάση τη ζήτηση και τα λειτουργικά δεδομένα. Το αποτέλεσμα αυτό ανήκει πρωτίστως στους εργαζόμενους των Συγκοινωνιών Αθηνών, οι οποίοι διασφαλίζουν την ομαλή και ασφαλή λειτουργία του δικτύου».

Επισημαίνεται ότι η 24ωρη λειτουργία κάθε Σάββατο αφορά τις Γραμμές 2 και 3 του Μετρό, τις γραμμές Τ6 και Τ7 του Τραμ και 11 επιπλέον λεωφορειακές γραμμές, πέραν των γραμμών που λειτουργούν σε μόνιμη 24ωρη ή νυχτερινή βάση όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

24ωρη λειτουργία Μετρό και Τραμ

Στη Γραμμή 2 του Μετρό, οι συχνότητες διέλευσης έχουν ως εξής:

Από 22:00 έως 00:20 τα δρομολόγια εκτελούνται κάθε 10 λεπτά και 50 δευτερόλεπτα.

Από 00:20 έως 05:30 η συχνότητα διαμορφώνεται στα 15 λεπτά.

Από 05:30 έως 07:00 τα δρομολόγια είναι κάθε 12 λεπτά και 30 δευτερόλεπτα.

Από 07:00 έως 10:00 κάθε 10 λεπτά και 50 δευτερόλεπτα.

Στη γραμμή 3 του Μετρό (Πλατεία - Δημοτικό Θέατρο):

Από 22:00 έως 00:20 τα δρομολόγια είναι κάθε 9 λεπτά.

Από 00:20 έως 02:00 έως 05:30, η συχνότητα είναι ανά 15 λεπτά.

Από 05:30 έως 07:00 οι συρμοί διέρχονται κάθε 10 λεπτά.

Από 07:00 έως 10:00 η συχνότητα επανέρχεται στα 9 λεπτά.

Στις γραμμές Τ6 (Πικροδάφνη - Σύνταγμα) και Τ7 (Ασκληπιείο Βούλας - Αγία Τριάδα):

Από 22:00 έως 00:30 η συχνότητα διαμορφώνεται ανά 15 λεπτά και στις δύο γραμμές.

Από 00:30 έως 05:30 η συχνότητα διαμορφώνεται στα 25 λεπτά.

Από 05:30 έως 10:00 οι συχνότητες είναι κάθε 12 λεπτά και στις

δύο γραμμές.

24ωρη λειτουργία λεωφορείων

Πέραν των 11 γραμμών που εντάχθηκαν στην 24ωρη λειτουργία κάθε Σάββατο, το επιβατικό κοινό εξυπηρετείται και από τις γραμμές που λειτουργούν σε μόνιμη 24ωρη ή νυχτερινή βάση όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

Γραμμές 24ωρης λειτουργίας κάθε Σάββατο

049 Πειραιάς - Ομόνοια

221 Πανεπιστημιούπολη - Ακαδημία

224 Καισαριανή - Ελ. Βενιζέλου

421 Άγιοι Ανάργυροι - Αγία Παρασκευή

550 Παλιό Φάληρο - Κηφισιά

608 Γαλάτσι - Ακαδημία - Νεκρ. Ζωγράφου

703 Πειραιάς - Αγ. Ανάργυροι - Αγ. Ελευθέριος (μέσω Θηβών)

842 Πέραμα - Στ. Κορυδαλλός

A15 Στ. Λαρίσης - Δάσος

B11 Πλ. Βάθης - Ίλιον - Πετρούπολη

B12 Στ. Αττικής - Άνω Λιόσια

Γραμμές με μόνιμη 24ωρη λειτουργία όλες τις ημέρες της εβδομάδας

040 Πειραιάς - Σύνταγμα

11 Άνω Πατίσια - Νέο Παγκράτι - Νέα Ελβετία

X93 Στ. Υπεραστικών Λεωφορείων Κηφισού - Αερολιμένας Αθηνών

X95 Σύνταγμα - Αερολιμένας Αθηνών

X96 Πειραιάς - Αερολιμένας Αθηνών

X97 Αερολιμένας Αθηνών - Στ. Ελληνικό

Γραμμές με μόνιμη νυχτερινή λειτουργία όλες τις ημέρες της εβδομάδας

400 Πειραιάς - Στ. Δουκίσσης Πλατείας

500 Πειραιάς - Κηφισιά

790 Γλυφάδα - Περιστέρι - Ανθούπολη

X14 Σύνταγμα - Κηφισιά

Με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους από την έναρξη της 24ωρης λειτουργίας των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς της Αθήνας τα Σάββατα, αύριο, Σάββατο 12 Σεπτεμβρίου, από τις 19:00, θα πραγματοποιηθούν στον Σταθμό του Μετρό «Σύνταγμα» εκδηλώσεις με μουσική, θεατρικά δρώμενα, παιχνίδια και δώρα για το επιβατικό κοινό.

ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.»

Καθίκοντα μεταβατικού Προέδρου στην «Ελληνικό Μετρό Α.Ε.» αναλαμβάνει ο Σπυρίδωνας Χρυσανθόπουλος, μετά την παραίτηση που υπέβαλε ο Πρόεδρος της «Ελληνικό Μετρό Α.Ε.» Χρήστος Καραδήμας, επικαλούμενος προσωπικούς λόγους. Σύμφωνα με ανακοίνωση του υπουργείου Υποδομών που δημοσιεύει το ΑΠΕ-ΜΠΕ, η παραίτησή του έγινε δεκτή

κατά τη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας, την Παρασκευή, από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Χρήστο Δήμη και τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κυριάκο Πιερρακάκη, οι οποίοι ευχαρίστησαν τον κ. Καραδήμα για την προσφορά του και την εποικοδομητική συνεργασία.

Ο κ. Χρυσανθόπουλος είναι οικονομολόγος με πολυετή εμπειρία

σε θέματα αγοράς εργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης και δημόσιων πολιτικών. Διαθέτει, επίσης, σημαντική διοικητική εμπειρία σε οργανισμούς του δημόσιου τομέα, ενώ μέχρι πρότινος ήταν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ).

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΗ ΔΕΘ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ

«Μια χώρα που μας χωρά όλους είναι το όραμα μας και θα το κάνουμε πράξη με αγώνα, με προσπάθεια μέχρι το βράδυ των εθνικών εκλογών», επισήμανε ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής, Νίκος Ανδρουλάκης, στην ομιλία του στο συνεδριακό κέντρο «Ι. Βελιδίης», στο πλαίσιο της 90ης ΔΕΘ.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο κ. Ανδρουλάκης παρουσίασε τον πρόγραμμα διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, για το οποίο είπε πως «είναι προοδευτικό, ρεαλιστικό, τεκμηριωμένο και έτοιμο να εφαρμοστεί», με αλλαγές που θα ξεκινήσουν αμέσως προς όφελος του πολίτη.

Στο πλαίσιο αυτό δεσμεύτηκε ότι στους πρώτους έξι μήνες της κυβερνητικής θητείας μας, θα προχωρήσει σε 7 εμβληματικές νομοθετικές παρεμβάσεις, που είναι οι εξής:

1. Η αντιμετώπιση της ακρίβειας και η επιβολή αυστηρών κανόνων στην αγορά.
2. Ένα σύγχρονο παραγωγικό πρότυπο που δημιουργεί επενδύσεις, θέσεις εργασίας και πραγματική προστιθέμενη αξία.
3. Καλύτεροι μισθοί, ισχυρά εργασιακά δικαιώματα και αξιοπρεπείς συντάξεις.
4. Δίκαιη λύση για το ιδιωτικό χρέος.
5. Προσπίτη στέγη, στήριξη της οικογένειας και μια ολοκληρωμένη απάντηση στο δημογραφικό.
6. Αναγέννηση της δημόσιας Υγείας και Παιδείας.
7. Ένα κράτος αξιοκρατίας, διαφάνειας και λογοδοσίας.

Αντιμετώπιση της ενεργειακής ακρίβειας

Μεταξύ άλλων, ο κ. Ανδρουλάκης ανακοίνωσε σαρὰ μέτρων για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, ενώ ιδίως για τον τομέα της ενέργειας είπε:

- Στην ενέργεια, η δέσμευσή μας είναι μετρήσιμη: μείωση της συνολικής τιμής της κλοβατώρας για τα νοικοκυριά κατά 20% το 2027 και κατά 30% έως το τέλος της τετραετίας. Με χαμηλότερο κόστος, σταθερές τιμές και ενεργειακή ασφάλεια.
- Διευκολύνουμε τη μετάβαση των νοικοκυριών από τα ακριβά κυμαινόμενα σε φθηνά και σταθερά τιμολόγια.
- Προωθούμε τα μακροχρόνια συμβόλαια ενέργειας ώστε νοικοκυριά και επιχειρήσεις να ξέρουν τι θα πληρώνουν και να μην εξαρτώνται κάθε μήνα από τις διεθνείς διακυμάνσεις.
- Επιταχύνουμε τις υποδομές που ρίχνουν το κόστος όπως είναι οι επενδύσεις στα δίκτυα, στις διασυνδέσεις και στην αποθήκευση ενέργειας.
- Δίνουμε προτεραιότητα στις ενεργειακές κοινότητες των Δήμων, των αγροτών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της πραγματικής και παραγωγικής Ελλάδας, με εξασφαλισμένο χώρο σύνδεσης.
- Θεσπίζουμε ένα νέο, δίκαιο «Εξοικονομώ», με προτεραιότητα στα πιο ευάλωτα νοικοκυριά για να μειωθεί η κατανάλωσή τους.
- Εγγυόμαστε ανώτατη τιμή στο αγροτικό ρεύμα και μόνιμο πλαίσιο σταθερού ενεργειακού κόστους για τη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις.
- Όπου υπάρχουν «ουρανοκατέβητα κέρδη», το κράτος θα ενεργοποιεί τον μηχανισμό φορολόγησης. Και τα έσοδα θα επιστρέφουν στην κοινωνία.

Σταδιακή επαναφορά του 13ου μισθού στους δημοσious υπαλλήλους

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ μίλησε για «ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο

για εργασία, μισθούς και συντάξεις» και πιο συγκεκριμένα:

- Επαναφέρουμε σταδιακά τον 13ο μισθό στους δημοσious υπαλλήλους.
- Θεσπίζουμε τιμηριοποίηση της φορολογικής κλίμακας, προστατεύοντας τον μισθωτό από την κρυφή φορολόγηση του πληθωρισμού.
- Αποκαθιστούμε πλήρως τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.
- Επαναφέρουμε την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας στον ιδιωτικό τομέα και τον καθορισμό του κατώτατου μισθού από τους κοινωνικούς εταίρους.
- Επαναφέρουμε την καθολική ισχύ των κλαδικών συμβάσεων και τη μετενέργεια.
- Αποκαθιστούμε το δικαίωμα μονομερούς προσφυγής στη δικαιοσύνη για να δώσουμε εργαλεία διαπραγμάτευσης στους εργαζόμενους.
- Δίνουμε φορολογικά και ασφαλιστικά κίνητρα για επιχειρησιακές συμβάσεις με σαφή θεσμικά δικαιώματα.
- Ανοίγουμε τη συζήτηση για την επίδραση της Τεχνητής Νομοσύνης στο εργασιακό περιβάλλον, αξιοποιώντας την ευρωπαϊκή εμπειρία.
- Καταργούμε το 13ωρο.
- Φαρμόζουμε πιλοτική τετραήμερη εργασία με πλήρεις αποδοχές, σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις και σε θέσεις έντασης διανοίας, δίνοντάς τους φορολογικά κίνητρα.
- Σταδιακή επαναφορά της 13ης σύνταξης
- Σταδιακή επαναφορά της 13ης σύνταξης με κοστολογημένο σχέδιο,
- Νέο ΕΚΑΣ για τους χαμηλοσυνταξιούχους,
- Αναμόρφωση της ασφάλδας αλληλεγγύης συνταξιούχων με μεσοσταθμική μείωση κατά 20%.
- Επάρκεια των επικουρικών συντάξεων.
- Σταδιακή αύξηση των ποσοστών αναπλήρωσης για να δουν επιτέλους οι συνταξιούχοι πραγματικές αυξήσεις.
- Θέσπιση αναλογικής ανταποδοτικής σύνταξης σε όσους δεν συμπληρώνουν τα 15 έτη ασφάλδας.

Για το ιδιωτικό χρέος

- Προστατεύουμε την πρώτη κατοικία με σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο στα πρότυπα του νόμου 3869/2010.
- Βάζουμε κανόνες και θέτουμε φραγμό στην ασοδοσία των funds και των servicers.
- Δίνουμε στον συνεργάσιμο δανειολήπτη προτεραιότητα για το δικό του δάνειο: δυνατότητα εξαγοράς, με σαφείς και δίκαιους όρους.
- Καθιστούμε υποχρεωτική τη συμμετοχή των πιστωτών στον εξωδικαστικό μηχανισμό.
- Θεσπίζουμε βιώσιμη ρύθμιση έως 120 δόσεις για οφειλές σε εφορία και ασφαλιστικά ταμεία με κούρεμα τόκων και προσαυξήσεων.
- Δίνουμε δίκαιη και βιώσιμη λύση στους δανειολήπτες σε ελβετικό φράγκο.
- Προστατεύουμε την αναγκαία ρευστότητα των βιώσιμων μικρών επιχειρήσεων, βάζουμε κανόνες στις κατασχέσεις και καταργούμε καταχρηστικές τραπεζικές χρεώσεις.

Για το δημογραφικό, το στεγαστικό και τη στήριξη της οικογένειας

- Κάθε νομοσχέδιο και κάθε σημαντική απόφαση του κράτους θα αξιολογείται και ως προς το πώς επηρεάζει τους νέους, την οικογένεια και την ελληνική περιφέρεια.
- Αυξάνουμε την προσφορά προσπίτης κατοικίας με το σχέδιο μας GenRent: 40.000 κοινωνικές κατοικίες από αξιοποίηση δημόσιων περιουσιών και ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων.
- Προτεραιότητα έχουν οι νέοι και οι οικονομικά ευάλωτοι, αλλά και οι εκπαιδευτικοί, οι γιατροί και άλλοι δημόσιοι λειτουργοί που δυσκολεύονται να βρουν σπίσιστα νησιά και στις περιοχές που καλούνται να υπηρετήσουν.
- Ανοίγουμε κλειστά σπύια με ουσιαστικά φορολογικά κίνητρα για μακροχρόνια μίσθωση.
- Περιορίζουμε τις βραχυχρόνιες μισθώσεις όπου η πίεση έχει ξεπεράσει τα όρια και θεσπίζουμε πλαφόν στις επίσης αυξήσεις ενοικίων σε τεκμηριωμένες ζώνες στεγαστικής πίεσης.
- Θεσπίζουμε καθολική, δωρεάν βρεφική και προσχολική αγωγή, με περισσότερους ολοήμερους βρεφονηπιακούς σταθμούς.
- Μηδενίζουμε τον ΦΠΑ στα βασικά βρεφικά είδη.
- Δίνουμε μηνιαία στήριξη 200 ευρώ για πιστοποιημένες δαπάνες κάθε παιδιού έως τριών ετών, με εισοδηματικά κριτήρια.
- Προσαρμόζουμε τη φορολογική κλίμακα των οικογενειών, ιδιαιτέρως με δύο παιδιά, προς τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Μειώνουμε κατά 75% τον υπολογισμό του ΕΝΦΙΑ για τα πρώτα 100 τετραγωνικά στις πολύτεκνες οικογένειες.
- Εισάγουμε σταδιακά δικαιώματα και παροχές τρίτεκνων και πολύτεκνων.
- Στήριζουμε τα ζευγάρια που δυσκολεύονται να αποκτήσουν παιδί με δημόσιες δομές εξωσωματικής γονιμοποίησης και κάλυψη των απαραίτητων φαρμάκων.
- Δημιουργούμε Ειδικό Ταμείο για το Δημογραφικό, με έσοδα από τη φορολόγηση των υπερκερδών στα ολιγοπώλια.

Αξιοκρατία παντού

- Εγγυόμαστε νέο ΑΣΕΠ, με αξιοκρατία στις προσλήψεις, στις διοικήσεις όλων των φορέων και οργανισμών του δημοσίου και στις θέσεις ευθύνης όλης της διοικητικής ιεραρχίας.
- Ξαναδίνουμε κεντρικό ρόλο στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.
- Μειώνουμε το Υπουργικό Συμβούλιο, τις επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και τους μετακλήτους.
- Θωρακίζουμε τη Διαύγεια και θεσπίζουμε νέο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων. Το νέο αυτό πλαίσιο προβλέπει τον προληπτικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο πριν προχωρήσουν οι διαγωνισμοί για συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας. Ο έλεγχος θα αφορά τόσο τη νομιμότητα, όσο και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Εντοπίζουμε έγκαιρα φωτογραφικούς όρους, υπερκοστολογήσεις, τεχνητές κατατιμήσεις και απουσία πραγματικού ανταγωνισμού.
- Βάζουμε τέλος στο πάρτι των απευθείας αναθέσεων. Θεσπίζουμε συγκεκριμένο πλαφόν επί των συνολικών πιστώσεων με εξαίρεση τους μικρούς δήμους.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Η ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ ΑΛΛΑΖΕΙ ΣΕΛΙΔΑ ΜΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ 6 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Για μια πόλη που υποδέχεται κάθε χρόνο περισσότερους από δύο εκατομμύρια επισκέπτες, οι εικόνες των χωματόδρομων μέσα στον αστικό της ιστό δεν μπορούσαν να αποτελούν άλλο μια κανονικότητα. Η Καλαμπάκα, στους πρόποδες των Μετεώρων, βρίσκεται τα τελευταία χρόνια σε μια διαρκή αναπτυξιακή πορεία. Η τουριστική της δυναμική μεγαλώνει, η επισκεψιμότητα αυξάνεται και μαζί της μεγαλώνουν οι ανάγκες για σύγχρονες υποδομές. Κι όμως, σε μια περιοχή που αποτελεί ουσιαστικά την επέκταση της πόλης, κάτοικοι εξακολουθούσαν να ζουν καθημερινά με χωματόδρομους, ελλείψεις σε υποδομές και ένα οδικό δίκτυο που δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες μιας σύγχρονης πόλης. Αυτό ακριβώς το ζήτημα επέλεξε να βάλει από νωρίς στην ατζέντα της η Δημοτική Αρχή του Λευτέρη Αβραμόπουλου.

Η πρώτη κίνηση έγινε το 2024: Ήταν Ιούνιος του 2024, μόλις λίγους μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων της νέας Δημοτικής Αρχής, όταν ο τότε Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και σήμερα Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, Κωστής Χατζηδάκης, βρέθηκε στην Καλαμπάκα. Ο Δήμαρχος Μετεώρων δεν περιορίστηκε σε μια εθιμοτυπική συνάντηση. Τον πήγε στην περιοχή επέκτασης του Σχεδίου Πόλεως και του έδειξε από κοντά την πραγματικότητα που αντιμετώπιζαν οι κάτοικοι. Χωματόδρομοι σε μια περιοχή που αποτελεί τμήμα της σύγχρονης Καλαμπάκας. Ένα νέο πολεοδομικό μέτωπο που μεγάλωνε την πόλη, αλλά οι υποδομές παρέμεναν πίσω. Το μήνυμα του Δημάρχου ήταν ξεκάθαρο: η ανάπτυξη της Καλαμπάκας δεν μπορεί να προχωρά χωρίς τις αντίστοιχες υποδομές και το νέο Σχέδιο Πόλεως πρέπει να περάσει από τα χαρτιά στην πράξη. Από εκείνη τη στιγμή ξεκίνησε ένας κύκλος διεκδικήσεων, επαφών και σχεδιασμού που σήμερα οδηγεί σε μια πολύ μεγαλύτερη χρηματοδοτική στόχευση.

«Η Καλαμπάκα είναι μια πόλη με παγκόσμια ακτινοβολία, που υποδέχεται περισσότερους από δύο εκατομμύρια επισκέπτες κάθε χρόνο και βρίσκεται σε μια διαρκή αναπτυξιακή πορεία. Δεν μπορεί, όμως, η ανάπτυξη αυτή να μην συνοδεύεται από τις απαραίτητες σύγχρονες υποδομές. Από την πρώτη στιγμή που αναλάβαμε τη διοίκηση του Δήμου Μετεώρων θέσαμε ως προτεραιότητα να ξεμηλοκάρουμε το νέο Σχέδιο Πόλεως και να δώσουμε λύσεις σε προβλήματα που παρέμεναν για χρόνια», τονίζει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο δήμαρχος Καλαμπάκας κ. Λευτέρης Αβραμόπουλος.

Από τα λόγια στην πρώτη παρέμβαση: Η Δημοτική Αρχή δεν περίμενε να εξασφαλιστεί πρώτα μια μεγάλη χρηματοδότηση για να ξεκινήσει το έργο. Η Α΄ Φάση προχώρησε με ίδια μέσα του Δήμου Μετεώρων, με παράλληλη συνδρομή της ΤΕΡΝΑ Α.Ε., η οποία διέθεσε μηχανήματα και υλικά, και ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2025. Στην περιοχή βορειοανατολικά της οδού Τρικάλων παρενέβησαν συνολικά σε εννέα παράλληλους και τρεις κάθετους δρόμους. Δεν ήταν απλώς μια ασφαλτόστρωση. Προηγήθηκαν έργα απορροής ομβρίων, αποκατάσταση υπόγειων δικτύων ύδρευσης, οπτικών ινών και ΔΕΗ, διάνοιξη και διαμόρφωση των δρόμων σύμφωνα με το νέο ρυμοτομικό σχέδιο και οδοστρώση σε μήκος περίπου 3,5 χιλιομέτρων. Το κόστος της Α΄ Φάσης ξεπέρασε τα 2 εκατ. ευρώ. Και η προσπάθεια συνεχίζεται. Η Β΄ Φάση προγραμματίζεται για τον Οκτώβριο, με στόχο την ασφαλτόστρωση των κάθετων δρόμων και την ολοκλήρωση των εργασιών πριν από την έναρξη του χειμώνα.

Όμως ο σχεδιασμός δεν σταματά εδώ. Η Δημοτική Αρχή έχει ήδη ανοίξει το επόμενο και μεγαλύτερο κεφάλαιο: τη διεκδίκηση χρηματοδότησης ύψους 6 εκατ. ευρώ από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2026-2030 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Ο Λευτέρης Αβραμόπουλος έχει θέσει το ζήτημα σε κυβερνητικό επίπεδο, μεταξύ άλλων και στη συνάντησή του με τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Χρήστο Δήμα, μεταφέροντας την ανάγκη ολοκλήρωσης των παρεμβάσεων στην περιοχή επέκτασης της Καλαμπάκας. Η χρηματοδότηση του σχετικού προγράμματος έχει ήδη υπογραφεί από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών από τα τέλη Ιουλίου και πλέον αναμένεται η πρόσκληση του Υπουργείου Υποδομών, ώστε ο Δήμος Μετεώρων να καταθέσει την πρότασή του.

Εφόσον η χρηματοδότηση εξασφαλιστεί, ο σχεδιασμός αφορά ένα πολύ μεγαλύτερο τμήμα της πόλης: περίπου 17,5 χιλιόμετρα δημοτικών δρόμων, πεζοδρόμια και προσβάσεις ΑμεΑ, έργα απορροής και αποστράγγισης ομβρίων, καθώς και παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας.

Μια πόλη που μεγαλώνει και πρέπει να αποκτήσει τις υποδομές που της αξίζουν

Η ιστορία της επέκτασης του Σχεδίου Πόλεως Καλαμπάκας είναι, στην πραγματικότητα, μια μικρή εικόνα της μεγαλύτερης αλλαγής που συντελείται στην πόλη. Από την πρώτη αυτοψία του Δημάρχου με τον τότε Υπουργό Οικο-

νομικών το 2024, μέχρι την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης, την προετοιμασία της Β΄ και σήμερα τη διεκδίκηση των 6 εκατ. ευρώ, μεσολαβεί μια διαδρομή συγκεκριμένων βημάτων. Η Καλαμπάκα δεν είναι πλέον μια πόλη που απλώς υποδέχεται εκατομμύρια επισκέπτες και κοιτάζει τα Μετέωρα. Είναι μια πόλη που μεγαλώνει, επεκτείνεται και αναζητά τον χώρο και τις υποδομές που θα της επιτρέψουν να υποστηρίξει την επόμενη ημέρα της. Και το στοιχείο για τη Δημοτική Αρχή Αβραμόπουλου είναι πλέον σαφές: να μη μείνει ούτε ένα κομμάτι της νέας Καλαμπάκας πίσω από την ανάπτυξη της πόλης. Από τους χωματόδρομους του 2024, στα πρώτα 3,5 χιλιόμετρα δρόμων που ήδη άλλαξαν εικόνα και από εκεί στα 17,5 χιλιόμετρα της μεγάλης παρέμβασης των 6 εκατ. ευρώ. Η Καλαμπάκα αλλάζει. Και αυτή τη φορά, η αλλαγή δεν αποτυπώνεται μόνο στα σχέδια και στις μελέτες, αλλά αρχίζει να φαίνεται στους δρόμους της πόλης. «Ήδη ολοκληρώσαμε την Α΄ Φάση των έργων στην περιοχή της επέκτασης, προχωρούμε στη Β΄ Φάση και παράλληλα διεκδικούμε από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών χρηματοδότηση ύψους 6 εκατομμυρίων ευρώ μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου για την περίοδο 2026-2030», δεν παραλείπει να τονίσει επίσης στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο δήμαρχος Μετεώρων. «Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουμε», προσθέτει, «η σχετική πρόσκληση είναι έτοιμη και αναμένεται να εκδοθεί από το Υπουργείο τις επόμενες εβδομάδες. Είμαστε έτοιμοι να καταθέσουμε την πρότασή μας, ώστε να προχωρήσουμε σε μια μεγάλη παρέμβαση που αφορά περίπου 17,5 χιλιόμετρα οδικού δικτύου, πεζοδρόμια, προσβασιμότητα για όλους, έργα απορροής ομβρίων και παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας».

Για να καταλήξει τονίζοντας: «Για εμάς, αυτό είναι το σημαντικότερο: να μετατρέψουμε τις διεκδικήσεις σε έργα. Εκεί όπου για δεκαετίες υπήρχαν χωματόδρομοι και εκκρεμότητες, σήμερα υπάρχουν συγκεκριμένα έργα, συγκεκριμένο σχέδιο και συγκεκριμένος στόχος. Θέλουμε μια Καλαμπάκα σύγχρονη, λειτουργική και ασφαλή, αντίξια των Μετεώρων και των ανθρώπων που ζουν, εργάζονται και επενδύουν σε αυτήν. Η Καλαμπάκα αλλάζει και εμείς θα συνεχίσουμε να διεκδικούμε κάθε διαθέσιμο χρηματοδοτικό εργαλείο, ώστε η αλλαγή αυτή να γίνει πραγματικότητα σε κάθε γειτονιά της πόλης».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΔΕΘ 2026: ΟΛΑ ΤΑ ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2027

Τα οφέλη για κάθε κοινωνική ομάδα και τις επιχειρήσεις

Άμεσες ενισχύσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις συνολικού ύψους άνω των 600 εκατ. ευρώ από τα τέλη του 2026, αλλά και επιπλέον 2,2 δισ. ευρώ για την επόμενη χρονιά, φέρνει το πακέτο μέτρων της ΔΕΘ. Συνολικά οι παροχές αυτές αθροίζουν στα 2,8 δισ. ευρώ. Σωρευτικά όμως, στους 15 μήνες μέχρι και το τέλος του 2027, θα αποφέρουν 3,5 δισ. ευρώ περισσότερα στις τσέπες 2,2 εκατομμυρίων δικαιούχων.

Όπως αναφέρει το ΑΠΕ-ΜΠΕ, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις, τα μέτρα αυτά θεωρούνται βέβαια και θα θεσμοθετηθούν άμεσα, με άμεση επίδραση στο διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών και επιχειρήσεων.

Πιο αναλυτικά, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των νέων μέτρων ανά κατηγορία ωφελούμενων προδιαγράφεται ως εξής:

1. Ενοικιαστές ακινήτων

Η εφαρμογή ξεκινάει άμεσα, αρχικά από τους ενοικιαστές κατοικιών. Η πρώτη παρέμβαση έρχεται στις 25 Σεπτεμβρίου 2026, οπότε καταβάλλεται διπλό ενοίκιο σε γιατρούς, νοσηλευτές και εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στην περιφέρεια, αναδρομικά για το φορολογικό έτος 2024.

Στις 30 Νοεμβρίου 2026 καταβάλλεται η επιστροφή ενοίκιου, για μισθώσεις του 2025, με διευρυμένα εισοδηματικά όρια. Τα όρια αυξάνονται από 20.000 σε 25.000 ευρώ για άγαμους και από 28.000 σε 35.000 ευρώ για έγγαμους, με προσαύξηση 5.000 ευρώ για κάθε παιδί. Για τις μονογονεϊκές οικογένειες το όριο διαμορφώνεται σε 39.000 ευρώ, συν 5.000 ευρώ για κάθε παιδί μετά το πρώτο. Το μέτρο καλύπτει περίπου 1 εκατ. ενοικιαστές, δηλαδή το 85% των ενοικιαστών, με περίπου 70.000 νέους δικαιούχους.

Με την καταβολή αυτή, γιατροί και νοσηλευτές του ΕΣΥ καθώς και εκπαιδευτικοί, οι οποίοι υπηρετούν στην περιφέρεια, λαμβάνουν στις 30 Νοεμβρίου 2026 διπλή επιστροφή ενοίκιου για το φορολογικό έτος 2025. Συνολικά δηλαδή, στο δίμηνο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου, οι δικαιούχοι αυτή θα λάβουν επιστροφή τριών ενοικίων.

2. Συνταξιούχοι

Οι συνταξιούχοι είναι μία από τις ομάδες που συγκεντρώνουν τις περισσότερες παρεμβάσεις στο πακέτο μέτρων της ΔΕΘ.

Η πρώτη άμεση ενίσχυση έρχεται στις 30 Νοεμβρίου 2026, όταν καταβάλλεται η ετήσια ενίσχυση που αυξάνεται από 300 σε 400 ευρώ καθαρά και επεκτείνεται στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών. Το ίδιο ποσό λαμβάνουν συνταξιούχοι άνω των 60 ετών που λαμβάνουν μόνο σύνταξη χρείας, άτομα με αναπηρία και ανασφάλιστοι υπερήλικες. Οι συνολικοί δικαιούχοι υπολογίζονται σε περίπου 2,2 εκατ., δηλαδή περίπου 270.000 περισσότεροι σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς.

Στα τέλη Δεκεμβρίου 2026 πριν τα Χριστούγεννα καταβάλλονται οι αυξημένες συντάξεις του Ιανουαρίου 2027, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τον πληθωρισμό και την ανάπτυξη, χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς. Το ποσό της αύξησης εκτιμάται αυτή τη στιγμή σε περίπου 2,6%-2,8%. Το μέτρο αφορά όλους τους συνταξιούχους, ακόμη και για όσους διατηρούν προσωπική διαφορά.

Για παράδειγμα, συνταξιούχος με 10.000 ευρώ ετήσιο φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα 823 ευρώ θα λάβει 208 ευρώ καθαρά από την αύξηση βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού, καθώς και 400 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου. Σε ετήσια βάση θα λάβει έτσι επιπλέον 608 ευρώ καθαρά, δηλαδή τρία τέταρτα μιας μηνιαίας σύνταξης.

Από την 1η Ιανουαρίου 2027 τιμαριθμοποιούνται κάθε χρόνο τα αναπηρικά επιδόματα που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΑ και τον e-ΕΦΚΑ. Μέχρι σήμερα τα ποσά αυτά παρέμεναν σταθερά και δεν αναπροσαρμόζονταν κάθε χρόνο με βάση τον πληθωρισμό. Το μέτρο αφορά συνταξιούχους και δικαιούχους αναπηρικών παροχών.

Επιπλέον, από το 2026 καταργείται η προβλεπόμενη μείωση κατά 50% των συντάξεων χρείας μετά την πάροδο της τριετίας, ενώ συνεχίζεται να καταβάλλεται και η εθνική σύνταξη λόγω θανάτου σε περιπτώσεις δικαιούχων που λαμβάνουν και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα. Άμεσα αυξάνεται έτσι περίπου 450 ευρώ κατά μέσον όρον, η σύνταξη στους συνταξιούχους δημοσίου στους οποίους είχε εφαρμοστεί η περικοπή, καθώς τους επαναχορηγείται η εθνική σύνταξη που είχαν χάσει.

3. Δημόσιοι υπάλληλοι

Δεκέμβριο του 2026 οι δημόσιοι υπάλληλοι που είναι τρίτεκνοι θα δουν να αυξάνεται κάθε μήνα ο μισθός τους, λόγω μείωσης ή κατάργησης της παρακράτησης φόρου. Από 1.1.2027 ο φορολογικός συντελεστής μηδενίζεται για ετήσια εισοδήματα έως τα 20.000 ευρώ, δηλαδή για μισθούς κάτω από 1.665 ευρώ το μήνα.

Από Απρίλιο 2027 όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι θα δουν οριζόντια αύξηση των μισθών τους, βάσει της αύξησης του κατώτατου μισθού. Το άμεσο όφελος θα είναι της τάξεως των 40 ευρώ μηνιαία. Ενώ για τον ίδιο λόγο, με τη μισθοδοσία Ιανουαρίου 2028, από τον Δεκέμβριο του 2027 οι αποδοχές αυξάνονται κατά 80 ευρώ μηνιαία, σε σχέση με το μισθό που λαμβάνουν σήμερα.

Δεκέμβριο του 2027 θα τους καταβληθεί επίσης -για πρώτη φορά μετά από 15 χρόνια- το επίδομα εορτών Χριστουγέννων, ύψους 500 ευρώ μηνιαία. Η παροχή θα καταβληθεί σε όλους τους δημοσίου υπαλλήλους, ακόμα και σε όσους αμείβονται με ειδικά μισθολόγια (ένστολοι, δικαστικοί, εκπαιδευτικοί κλπ) χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Νωρίτερα, τον Νοέμβριο του 2027, γιατροί ΕΣΥ, νοσηλευτές και εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στην περιφέρεια, θα

λάβουν επιπλέον το διπλό ενοίκιο για τα μισθώματα που πλήρωσαν το 2026.

Με τα δεδομένα αυτά, δημόσιος υπάλληλος 40 ετών με δύο παιδιά και μικτό μηνιαίο μισθό 2.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε 1.447 ευρώ καθαρά, μέσα στο 2027 θα λάβει συνολικά καθαρά 562 ευρώ περισσότερα σε σχέση με φέτος: 327 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων και επιπλέον 235 ευρώ ετησίως (δηλαδή 26 ευρώ καθαρά μηνιαίως επί 9 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου. Ενώ το 2028 θα λάβει συνολικά 964 ευρώ καθαρά επιπλέον σε σχέση με φέτος, δηλαδή: 327 ευρώ από το δώρο Χριστουγέννων πλέον 637 ευρώ (52 ευρώ καθαρά μηνιαίως επί 12 μήνες) από την αύξηση βάσει του κατώτατου.

4. Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα

Για τους χαμηλόμισθους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα, οι αυξήσεις ξεκινούν η πρώτη παρέμβαση έρχεται τον Απρίλιο του 2027, καθώς αυξάνεται ο κατώτατος μισθός πάνω από τα 950 ευρώ μηνιαία. Ενώ το αμέσως επόμενο βήμα θα είναι ο κατώτατος μισθός να φτάσει τα 1.000 ευρώ, ή τα 1.300 ευρώ με τις τριετίες, τον Ιανουάριο του 2028. Σε σχέση με τα 650 ευρώ του 2021, η συνολική αύξηση θα φτάσει το 54%.

Η αύξηση του κατώτατου μισθού συμπαρασύρει συνδεδεμένες παροχές όπως το επίδομα ανεργίας, το επίδομα μητρότητας, η αμοιβή των υπερωριών και άλλα. Επιπλέον, από τον Απρίλιο του 2027 μειώνονται κατά επιπλέον 0,5 ποσοστιαίες μονάδες οι ασφαλιστικές εισφορές στον ιδιωτικό τομέα. Ολόκληρο το όφελος περνά στον εργαζόμενο που θα δει περισσότερα χρήματα «καθαρά» στο χέρι και δεν θα μοιράζεται με τις κρατήσεις του εργοδότη.

Από τον Μάρτιο του 2027, στις φορολογικές δηλώσεις για τα εισοδήματα του 2026, αυξάνεται από 300 ευρώ μηνιαίως σε 6.000 ευρώ ετησίως η απαλλαγή από φόρο εισοδήματος για τα φιλοδωρήματα που λαμβάνουν οι μισθωτοί προαιρετικά από πελάτες της επιχείρησης. Πρακτικά. Στην συντριπτική πλειοψηφία τους οι μισθωτοί αυτής της κατηγορίας (εργαζόμενοι σαιζόν σε επιχειρήσεις εστίασης κλπ) απαλλάσσονται πλήρως από φόρο για εισοδήματα αυτά.

Από το φορολογικό έτος 2027 μειώνεται στο 0% ο φορολογικός συντελεστής έως τα 20.000 ευρώ για τους τρίτεκνους μισθωτούς, με όφελος για περίπου 87.000 από τους 152.000 τρίτεκνους που βρίσκονται πάνω από το αφορολόγητο όριο. Πρακτικά, το αφορολόγητο όριο για την κατηγορία αυτή αυξάνεται από 14.364 σε 25.364 ευρώ. Σημειώνεται ότι όλοι οι τρίτεκνοι -και όσοι έχουν υψηλότερα εισοδήματα- θα δουν μείωση φόρου, καθώς τα πρώτα 20.000 ευρώ δεν θα φορολογούνται.

Συνέχεια στη σελ 15

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΔΕΘ 2026: ΟΛΑ ΤΑ ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2027

Τα οφέλη για κάθε κοινωνική ομάδα και τις επιχειρήσεις

Συνέχεια από σελ 14

Έτσι τρίτεκνος με 30.000 ευρώ εισόδημα το 2027, θα δει μείωση φόρου 1.800 ευρώ το χρόνο. Για μισθοτούς - συνταξιούχους το όφελος θα φανεί άμεσα στους μισθούς από 1.1.2027, ενώ για αγρότες και αυτοαπασχολούμενους στην δήλωση φόρου εισοδήματος το 2028.

5. Ελεύθεροι επαγγελματίες

Για τους ελεύθερους επαγγελματίες, οι πρώτες παρεμβάσεις ενεργοποιούνται κατά την περίοδο των φορολογικών δηλώσεων, από τα μέσα Μαρτίου έως τα μέσα Ιουλίου 2027.

Από το φορολογικό έτος 2026, με επίδραση στις δηλώσεις του 2027, προβλέπεται απαλλαγή συνεπών ελεύθερων επαγγελματιών από τις προσαυξήσεις βάσει του κύκλου εργασιών και της μισθοδοσίας προσωπικού, κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος. Η απαλλαγή αφορά επαγγελματίες που έχουν υποβάλει όλα τα στοιχεία myDATA, έχουν διασυνδέσει POS και ταμειακών μηχανών για το εκάστοτε φορολογικό έτος και δεν έχουν υποπέσει σε φορολογική ή εργατική παράβαση την τελευταία πενταετία.

Παράλληλα, μειώνεται ο φόρος εισοδήματος για ελεύθερους επαγγελματίες, με δημοσιονομικό κόστος 402 εκατ. ευρώ.

Από το φορολογικό έτος 2027 μειώνεται η προκαταβολή φόρου ατομικών επιχειρήσεων από 55% σε 50%, με επίδραση στις δηλώσεις του 2028.

Επιπλέον, προβλέπεται μείωση των τεκμηρίων για ελεύθερους επαγγελματίες, με απαλλαγή συνεπών επαγγελματιών από προσαυξήσεις που συνδέονται με τον κύκλο εργασιών και τη μισθοδοσία προσωπικού. Η μείωση κατά 50% επεκτείνεται σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους, ενώ προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για τα ταξί.

6. Αγρότες

Για τους αγρότες, η πρώτη παρέμβαση έρχεται την 1η Νοεμβρίου 2026, όταν ξεκινά η επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης αγροτικού πετρελαίου στην αντλία. Με το νέο σύστημα η τιμή μειώνεται άμεσα για τον δικαιούχο και δεν περιμένει να λάβει επιστροφή εκ των υστέρων.

Από Μάρτιο του 2027, στις φορολογικές δηλώσεις του 2027 για τα εισοδήματα του 2026, τα εκκαθαριστικά φόρου θα δείχνουν μηδενικό φόρο για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ. Επειδή όμως μηδενίζεται ο φορολογικός συντελεστής για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες με εισοδήματα κάτω από 20.000 ευρώ, μειώνεται έτσι ταυτόχρονα ο φόρος και για όσους έχουν υψηλότερα ο φόρος. Το μέτρο αφορά περίπου 47.000 από τους 246.000 κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που βρίσκονται πάνω από το αφορολόγητο όριο. Για αγρότη χωρίς τέκνα, το αφορολόγητο όριο αυξάνεται από 8.633 σε 22.204 ευρώ.

Και συνολικά όμως, επιπλέον μειώσεις θα έχουν όλοι οι αγρό-

τες, λόγω της μεταρρύθμισης φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που ισχύει ήδη από 1.1. 2026, καθώς το όφελος θα αποτυπώνεται στα εκκαθαριστικά φόρου που θα εκδίδονται από τα μέσα Μαρτίου έως τα μέσα Ιουλίου 2027.

7. Ιδιοκτήτες ακινήτων

Για τους ιδιοκτήτες ακινήτων, η πρώτη παρέμβαση έρχεται στα μέσα Μαρτίου 2027, με τη βεβαίωση ΕΝΦΙΑ. Από το 2027 καταργείται ο ΕΝΦΙΑ σε οικισμούς έως 2.000 κατοίκους και έως 2.200 κατοίκους στη Δυτική Μακεδονία. Το μέτρο αφορά 131 επιπλέον οικισμούς και περίπου 62.000 επιπλέον ιδιοκτήτες ακινήτων. Συνολικά, η κατάργηση του ΕΝΦΙΑ γίνεται σε 12.855 οικισμούς.

Από το φορολογικό έτος 2026, με αποτύπωμα στις δηλώσεις φόρου εισοδήματος του 2027, εισάγεται ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής 25% για τα εισοδήματα από ακίνητα άνω των 12.000 ευρώ, με όφελος 90 εκατ. ευρώ για τους ιδιοκτήτες. Επιπλέον, παρατείνονται για τα έτη 2027-2030 η απαλλαγή από τον φόρο των κενών ακινήτων που νοικοκυρίζονται, η μείωση του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων και η απαλλαγή ΦΠΑ στα νέα κτίρια, για να διατεθούν περισσότερες Κατοικίες για μακροχρόνια μίσθωση.

8. Γονείς και νέες οικογένειες

Ιανουάριο του 2027 ξεκινά ο «Κουμπαράς για τη Νέα Γενιά», ειδικός επενδυτικός λογαριασμός για βρέφη έως δύο ετών. Η πολιτεία θα καταθέτει στον λογαριασμό ποσό ίσο με εκείνο που καταβάλλει κάθε χρόνο ο γονέας, έως 1.200 ευρώ ετησίως, μέχρι το παιδί να συμπληρώσει τα 18 έτη. Η ανάλυση μπορεί να γίνει μόνο όταν το παιδί κλείσει τα 18.

Από τις γεννήσεις που έγιναν από την 1η Ιανουαρίου 2026, αυξάνεται το επίδομα γέννησης για τις πολύτεκνες οικογένειες κατά 1.000 ευρώ επιπλέον για κάθε τέκνο. Για τέσσερα παιδιά και άνω, το επίδομα διαμορφώνεται σε 4.500 ευρώ για τέσσερα εξαρτώμενα τέκνα, 5.500 ευρώ για πέντε τέκνα, 6.500 ευρώ για έξι τέκνα κ.ο.κ.

Αυξάνεται κατά 10% το ποσό της αποζημίωσης για τα voucher βρεφονηπιακών σταθμών, ενώ αυξάνονται τα εισοδηματικά όρια όλων των κατηγοριών κατά 2.000 ευρώ και αφαιρούνται τα κριτήρια εισοδήματος για τους τρίτεκνους. Αυξάνεται επίσης το ημερήσιο φοιτητικό σιτηρέσιο από 2 σε 3 ευρώ και στις ακριτικές και νησιωτικές περιοχές από 2,45 σε 3,50 ευρώ.

9. Νέοι αγοραστές πρώτης κατοικίας

Τον Ιανουάριο του 2027 ξεκινά το πρόγραμμα «Σπίτι μου III», με συνολικά κεφάλαια 2 δισ. ευρώ μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, για τη στήριξη της αγοράς πρώτης κατοικίας μέσω χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων.

Με το νέο «Σπίτι μου» διευρύνονται σημαντικά τα κριτήρια:

* Ηλικία: έως 55 ετών, από 50.

* Αξία κατοικίας: έως 300.000 ευρώ, από 250.000.

* Μέγιστο δάνειο: έως 230.000 ευρώ, από 190.000.

* Η χρηματοδότηση μπορεί να καλύπτει έως 90% της αξίας του ακινήτου.

* Η προσαύξηση του οικογενειακού εισοδηματικού ορίου αυξάνεται σε 7.000 ευρώ ανά παιδί, από 5.000 ευρώ.

Αυξάνονται επίσης τα επιτρεπόμενα τετραγωνικά για οικογένειες με περισσότερα από τέσσερα παιδιά.

Παράλληλα, από το 2027 αυξάνεται ο φόρος μεταβίβασης από 3% σε 15% για κατοικίες που αγοράζονται από πολίτες τρίτων χωρών εκτός ΕΕ, με στόχο τον περιορισμό της ζήτησης και της πίεσης στις τιμές των ακινήτων για τους Έλληνες αγοραστές.

10. Οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Από την 1η Ιανουαρίου 2027 μειώνονται οι χρεώσεις ΥΚΩ στα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος για όλες τις οικιακές παροχές, από 6,9 ευρώ/MWh σε 3,45 ευρώ/MWh.

Επιπλέον, αυξάνεται το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για την υλοποίηση νέων ενεργειακών έργων με στόχο τη μείωση της τιμής της ενέργειας, με επιπλέον εθνική συμμετοχή από 6,2 δισ. ευρώ το 2026 σε 7 δισ. ευρώ το 2027, 8 δισ. ευρώ το 2028, 9 δισ. ευρώ το 2029 και 10 δισ. ευρώ το 2030.

11. Επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα

Ιανουάριο 2027 ή και νωρίτερα, δημιουργούνται δύο νέα προγράμματα μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις: δανειοδοτικό πρόγραμμα ύψους 1,1 δισ. ευρώ και εγγυοδοτικό πρόγραμμα 400 εκατ. ευρώ, που με τη συμμετοχή του τραπεζικού συστήματος αναμένεται να στηρίξουν συνολικά δάνεια 5 δισ. ευρώ.

Για τις επιχειρήσεις, η πρώτη άμεση φορολογική ελάφρυνση έρχεται τον Μάρτιο του 2027, με τις δηλώσεις εισοδήματος, καθώς καταργείται το τέλος επιτηδεύματος στην ελληνική περιφέρεια και τη Θεσσαλονίκη. Στην Αττική προβλέπεται μείωση κατά 50% το 2028 και κατάργηση το 2029.

Από το φορολογικό έτος 2027 θεσπίζονται επιταχυνόμενες αποσβέσεις για επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό, με περίοδο απόσβεσης έξι ετών αντί δέκα, με κατανομή 10%-10%-15%-15%-25%-25% ετησίως. Ενώ από το φορολογικό έτος 2028 αρχίζει η σταδιακή μείωση της προκαταβολής φόρου κατά 5% ετησίως στα νομικά πρόσωπα, από 80% σήμερα έως 50%. Στις δηλώσεις του 2030 η προκαταβολή θα ανέρχεται σε 70%, ενώ ο στόχος του 50% προβλέπεται να επιτευχθεί το 2034.

Επιπλέον, από τα επενδυτικά σχέδια που εγκρίνονται τη διετία 2026-2027 αυξάνεται η επιστροφή επενδυτικού R&D Clawback από 150 σε 200 εκατ. ευρώ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Κ. ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ: «ΧΑΡΤΗΣ» ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 20 ΔΙΣ ΕΥΡΩ

Την παρουσίαση σύντομα 30 συγκεκριμένων επενδυτικών ευκαιριών, που μπορούν να φέρουν ως 20 δις. νέες επενδύσεις, προαναγγέλει ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κυριάκος Πιερρακάκης, σε συνέντευξή του στην εφημερίδα «Καθημερινή της Κυριακής».

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο υπουργός αναφέρεται στην πρόκληση της αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου, λέγοντας ότι «χρειαζόμαστε μεγαλύτερες επιχειρήσεις, με περισσότερες επενδύσεις στην τεχνολογία και περισσότερες εξαγωγές».

Όπως επισημαίνει, «το Invest Ahead είναι ο επενδυτικός χάρτης της χώρας για την επόμενη δεκαετία. Ξεκινήσαμε το 2019 με τις επενδύσεις να είναι στο 11% του ΑΕΠ. Φέτος, η εκτίμηση του προϋπολογισμού είναι ότι θα φτάσουν στο 17,7%, όταν σε Ισπανία, Ιταλία και Πορτογαλία κινούνται γύρω στο 22%. Αυτές οι 4,3 μονάδες είναι παραγωγικότητα, μισθοί, δουλειές

και εξαγωγές που μας λείπουν.

Εξετάσαμε την οικονομία κλάδο προς κλάδο και καταλήξαμε σε περίπου 30 συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες, από την ασφαλάτωση στα νησιά μέχρι τη ναυπηγεία για σκάφη πολυτελείας και τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Η δυναμική επίδραση φτάνει έως 20 δις. ευρώ νέων επενδύσεων σε δέκα χρόνια και 20-25 δις. ευρώ πρόσθετου εισοδήματος. Μιλάμε για συγκεκριμένες επενδυτικές προτάσεις, που θα παρουσιαστούν σύντομα στην αγορά».

Ερωτηθείς, επίσης, για την εγκατάσταση της Millennium στην Ελλάδα, απαντά ότι «η Millennium είναι ένας από τους μεγαλύτερους διαχειριστές κεφαλαίων διεθνώς. Η παρουσία της στην Ελλάδα σημαίνει θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης, τεχνολογία και ένα νέο χρηματοοικονομικό οικοσύστημα. Οι εταιρείες και οι εργαζόμενοί τους θα φορολογούνται κανο-

νικά στην Ελλάδα. Αυτό που δημιουργούμε είναι ένα σταθερό και ανταγωνιστικό πλαίσιο, που προσελκύει διεθνείς επιχειρήσεις και στελέχη υψηλού επιπέδου.

Και αυτό αφορά ιδιαίτερα τους νέους Έλληνες. Θέλουμε μια διεθνής καριέρα στα χρηματοοικονομικά να μπορεί να χτιστεί και από την Αθήνα. Το διεθνές κεφάλαιο και το ελληνικό ταλέντο να συναντιούνται εδώ. Το ίδιο μήνυμα στέλνει και ο Chris Rokos, επιλέγοντας την Ελλάδα τόσο για τη φορολογική του κατοικία όσο και για την παρουσία της εταιρείας του».

Στη συνέντευξη ο υπουργός αναφέρεται, παράλληλα, εκτενώς στα μέτρα που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ και υποστηρίζει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης 2% που ανέφερε ο κ. Μητσοτάκης στη ΔΕΘ «δεν είναι ταβάνι».

ΧΩΡΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ

Ποιοι θα λάβουν 150 ευρώ και ποιοι 400 ευρώ περισσότερα από πέρυσι

Αυξάνεται στα 400 ευρώ, αντί 250 ευρώ που έλαβαν πέρυσι, η επίσημη οικονομική ενίσχυση που θα δοθεί στις 30 Νοεμβρίου 2026 σε συνταξιούχους, στα άτομα με αναπηρία και στους ανασφάλιστους υπερήλικες. Επιπλέον διευρύνεται σημαντικά και ο αριθμός των δικαιούχων σε σχέση με πέρυσι, καθώς η ενίσχυση επεκτείνεται στο σύνολο των συνταξιούχων άνω των 65 ετών, χωρίς κανένα άλλο εισοδηματικό ή περιουσιακό κριτήριο.

Το ίδιο ποσό θα λάβουν επίσης στις 30 Νοεμβρίου και οι συνταξιούχοι άνω των 60 ετών που λαμβάνουν μόνο σύνταξη θανάτου (χρείας), τα άτομα με αναπηρία ανεξαρτήτως ηλικίας, καθώς και οι ανασφάλιστοι υπερήλικες του ΟΠΕΚΑ.

400 ευρώ αφορολόγητα για 2,2 εκατ. δικαιούχους

Όπως αναφέρει το ΑΠΕ-ΜΠΕ, με τη νέα ρύθμιση την οποία εξήγγειλε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης από την ΔΕΘ, οι συνολικοί δικαιούχοι ανέρχονται σε 2.196.751 πολίτες, δηλαδή περίπου 2,2 εκατομμύρια, έναντι περίπου 1,4 εκατομμυρίων το 2025, δηλαδή πάνω από 50% περισσότεροι. Οι παλαιοί δικαιούχοι θα δουν 60% αύξηση ή 150 ευρώ περισσότερα σε σχέση με τα 250 ευρώ που είχαν λάβει. Ενώ οι νέοι δικαιούχοι θα έχουν δουν για πρώτη φορά από εφέτος μια μόνιμη αύξηση εισοδήματος 400 ευρώ.

Τα 400 ευρώ θα είναι «καθαρά» και αφορολόγητα για όλους. Το συνολικό ετήσιο δημοσιονομικό κόστος της ενίσχυσης ανέρχεται σε 879 εκατ. ευρώ. Από αυτό, τα 712 εκατ. ευρώ αφορούν τους 1.779.112 συνταξιούχους άνω των 65 ετών, πλην των δικαιούχων αναπηρικών συντάξεων και αναπηρικών επιδομάτων. Για τους 19.753 συνταξιούχους ηλικίας 61

έως 65 ετών που λαμβάνουν σύνταξη θανάτου, το κόστος ανέρχεται σε 8 εκατ. ευρώ.

Στους δικαιούχους αναπηρικών συντάξεων και αναπηρικών επιδομάτων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ περιλαμβάνονται 176.578 πολίτες, με το σχετικό κόστος να διαμορφώνεται σε 71 εκατ. ευρώ. Άλλοι 171.738 δικαιούχοι αναπηρικών επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ θα λάβουν συνολικά 69 εκατ. ευρώ, ενώ 49.570 δικαιούχοι επιδομάτων ανασφάλιστων υπερήλικων αντιστοιχούν σε κόστος 20 εκατ. ευρώ.

Το όφελος στην τσέπη

Η διευρύνση της ενίσχυσης αποτυπώνει τη διαφορά σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς. Τον Νοέμβριο του 2025 είχαν λάβει την οικονομική ενίσχυση 1.452.246 πολίτες, με το ποσό να ανέρχεται σε 250 ευρώ και το συνολικό κόστος να φτάνει τα 363 εκατ. ευρώ. Τον Απρίλιο του 2026 το επίδομα διευρύνθηκε, οι δικαιούχοι ανέρχονταν σε 1.925.361 και το ποσό είχε αυξηθεί στα 300 ευρώ, με δημοσιονομικό κόστος 578 εκατ. ευρώ.

Αντί για 300 ευρώ όμως, το επίδομα αυξάνεται σε 400 ευρώ και σε 744.500 δικαιούχους περισσότερους. Οι νέοι ωφελούμενοι ανήκουν κυρίως στην κατηγορία των συνταξιούχων άνω των 65 ετών, οι οποίοι αυξάνονται από 1.507.722 σε 1.779.112 δικαιούχους. Η συγκεκριμένη κατηγορία θα λάβει συνολικά 712 εκατ. ευρώ.

Έρχονται αυξήσεις από Δεκέμβριο

Ωστόσο η οικονομική ενίσχυση του Νοεμβρίου συνδέεται με ένα ευρύτερο πλαίσιο αυξήσεων στις συντάξεις. Με τη σύ-

νταξη Ιανουαρίου 2027 την οποία θα εισπράξουν κοντά στα Χριστούγεννα, οι συνταξιούχοι θα λάβουν αύξηση με βάση τον μέσο όρο του πληθωρισμού και του ΑΕΠ, χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς. Συνεπώς αύξηση θα λάβει το σύνολο των συνταξιούχων..

Με βάση τις εκτιμήσεις του Απριλίου 2026, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ετήσια έκθεση προόδου του Μεσοπρόθεσμου, η αύξηση υπολογίζεται σε 2,6%, ενώ το αντίστοιχο δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται σε 750 εκατ. ευρώ. Το οριστικό ποσοστό, όμως, μπορεί να είναι υψηλότερο και θα καθοριστεί από τις μακροοικονομικές εκτιμήσεις του τελικού σχεδίου του Προϋπολογισμού, το οποίο θα παρουσιαστεί τον Νοέμβριο του 2026.

Οι συντάξεις έχουν ήδη αυξηθεί βάσει του ΑΕΠ και του πληθωρισμού κατά 7,75% το 2023, 3% το 2024, 2,4% το 2025 και 2,4% το 2026. Η σωρευτική αύξηση για την περίοδο 2023-2026 ανέρχεται σε 16,4%, με συνολικό ετήσιο κόστος 2,5 δις. ευρώ. Με την αύξηση του Ιανουαρίου του 2027, η σωρευτική αύξηση από το 2023 αναμένεται να φτάσει το 19%, με ετήσιο δημοσιονομικό κόστος περίπου 3,25 δις. ευρώ.

Στο ίδιο πλαίσιο, προβλέπεται ότι οι συντάξεις θα συνεχίσουν να αυξάνονται και κάθε επόμενο χρόνο, με βάση τα δεδομένα της οικονομίας, χωρίς συμψηφισμό της προσωπικής διαφοράς. Το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος για αυξήσεις που θα δοθούν στις συντάξεις εκτιμάται να φτάσει περίπου στα 2,7 δις. ευρώ το 2030, σε σχέση με τα τρέχοντα επίπεδα του 2026.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΟΛΟΣ ΕΛΞΗΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΔΙΕΘΝΗ FUNDS - ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ Η ΧΩΡΑ

Η Ελλάδα δεν βρίσκεται μόνο στα ραντάρ των μεγάλων ξένων επενδυτικών Funds που τοποθετούν τα κεφάλαιά τους σε κρατικά ομόλογα, μετοχές κερδοφόρων επιχειρήσεων και τραπεζών, αλλά δείχνει ότι μπορεί να γίνει χρηματοοικονομικό κέντρο και τόπος εγκατάστασης των μάντζερ και των επιτελείων τους που διαχειρίζονται τα κεφάλαια αυτά. Η προοπτική αυτή, που πριν από μία δεκαετία έμοιαζε με "όνειρο θερινής νυκτός", αρχίζει να αποκτά υπόσταση, όπως προκύπτει από τις ραγδαίες εξελίξεις που διαδραματίστηκαν στο πεδίο αυτό την περασμένη εβδομάδα, επισημαίνει το ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Ο Kris Ρόκος, ιδρυτής της **Rokos Capital Management** και ένα από τα γνωστότερα ονόματα hedge fund στην Ευρώπη με υπό διαχείριση χαρτοφυλάκιο 22 δισ δολ ανακοίνωσε ότι θα μεταφέρει τη φορολογική του κατοικία από τη Βρετανία στην Ελλάδα.

Επίσης η **Millennium Management** ένας από τους μεγαλύτερους διαχειριστές κεφαλαίων παγκοσμίως, με χαρτοφυλάκιο πάνω από 97 δισ δολ, σχεδιάζει να ανοίξει γραφείο στην Αθήνα. Προς την ίδια κατεύθυνση δείχνει να στρέφει το ενδιαφέρον του και το αμερικανικό **Veriton Fund Management** το οποίο έχει υπό διαχείριση κεφάλαια ύψους 12,6 δισ δολ. Πρόκειται για περιπτώσεις διαχειριστών κεφαλαίων παγκόσμιου βεληνκού που γνωστοποίησαν τις αποφάσεις ή το ενδιαφέρον τους να μεταφέρουν στην Ελλάδα μέρος των εργασιών τους ή των στελεχών τους.

Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές και άλλα funds, υψηλού

επιπέδου, σκέφτονται την προοπτική αυτή, γεγονός που σημαίνει ότι ανοίγεται ένα μεγάλο παράθυρο ευκαιρίας να δημιουργηθεί στη χώρα μας ένα χρηματοοικονομικό κέντρο με ευρύ φάσμα επενδυτικών υπηρεσιών, που περιβάλλεται από νομικές, φορολογικές και άλλες συμβουλευτικές δραστηριότητες και υψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας.

Όπως εξηγούν παράγοντες της αγοράς, συνήθως γύρω από τους διαχειριστές κεφαλαίων, (τρουμένων των αναλογιών με τα μεγάλα χρηματοοικονομικά κέντρα του Λονδίνου ή της Γενεύης) δημιουργείται ένα οικοσύστημα υπηρεσιών: Πρόκειται για δικηγορικές εταιρείες, φορολογικούς και επενδυτικούς συμβούλους, τράπεζες και υπηρεσίες θεματοφυλακής και άλλους μάντζερς που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Με άλλα λόγια πρόκειται για καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Επίσης στο καθεστώς κινήτρων που αξιοποιούν αυτά τα Funds για να μετακομίσουν στην Αθήνα περιλαμβάνεται ο όρος, οι εγκαταστάσεις τους να έχουν ετήσιες λειτουργικές δαπάνες 3 εκατ ευρώ.

Στο επιτελείο του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κυριάκου Πιερρακάκη, που ενορχηστρώνει την προσπάθεια προσέλκυσης των μεγάλων ξένων διαχειριστών κεφαλαίων μιλούν για ακόμη μία ψήφο εμπιστοσύνης που δίνουν οι αγορές στην Ελλάδα. Πρόκειται, σύμφωνα με κυβερνητικά στελέχη, για τα θετικά οφέλη που φέρνει στη χώρα η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, η υψηλή ανάπτυξη με ρυθμό 2% και η πολιτική δημοσι-

ονομικής σταθερότητας. Η ένταξη του χρηματιστηρίου Αθηνών στο Euronext και η αναβάθμιση του στις ανεπτυγμένες αγορές με την προβλεπόμενη ένταξή του στους δείκτες FTSE Russell και Stoxx στις 21 Σεπτεμβρίου έφεραν πιο κοντά τις εξελίξεις.

Σε αυτό το οικονομικό περιβάλλον, το νέο φορολογικό πλαίσιο που θεσπίστηκε άνοιξε την πόρτα στους μεγάλους ξένους διαχειριστές κεφαλαίων να κάνουν το βήμα. Με βάση αυτό διαχειριστές κεφαλαίων που πληρούν τις προϋποθέσεις και μεταφέρουν γραφεία, υπηρεσίες και στελέχη τους στην Ελλάδα μπορούν να φορολογούνται με συντελεστή 5% για bonus και carried interest, έναντι 15%. Σημειώνεται ότι η μεταφορά στελεχών ή η δημιουργία ενός γραφείου στην Αθήνα δεν συνεπάγεται αυτομάτως τη μεταφορά στην Ελλάδα της φορολογικής κατοικίας ολόκληρου του fund. Επίσης για την ένταξη στο ειδικό καθεστώς προϋπόθεση είναι οι ετήσιες λειτουργικές δαπάνες από τις εγκαταστάσεις και την οικονομική δραστηριότητα του Fund στην Ελλάδα να υπερβαίνουν τα 3 εκατ. ευρώ. Δύο διεθνείς εξελίξεις ήρθαν να δώσουν πρόσθετο πλεονέκτημα στην Ελλάδα. Η κατάργηση από το Λονδίνο του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος (non dom) για εύπορα φυσικά πρόσωπα που μετακομίζουν στη Βρετανία, αλλά και ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή που συγκέντρωσε σύννεφα ανασφάλειας πάνω από το μεγάλο χρηματοοικονομικό κέντρο του Ντουμπάι.

ΑΠΟΓΕΙΩΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΑΥΛΟΥΣ ΣΤΑ ΞΗΡΑ ΦΟΡΤΙΑ ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ

Στο επίκεντρο γεωπολιτικές αναταράξεις και καιρικές διαταραχές

Νέα δεδομένα στην ναυλαγορά κύδην ξηρού φορτίου δημιουργεί η επιμήκυνση των θαλάσσιων διαδρομών, καθώς οι γεωπολιτικές αναταράξεις και οι καιρικές διαταραχές κρατούν τα πλοία απασχολημένα για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, αυξάνοντας τα τοις εκατό και περιορίζοντας τη διαθεσίμη χωρητικότητα.

Όπως τονίζει το ΑΠΕ-ΜΠΕ, η επίδραση αποτυπώνεται ήδη στους αυξημένους ναύλους, με τα Capesize να αποτελούν τη «βιτρίνα» της ανόδου, ενώ την ίδια στιγμή η πολεμική κατάσταση στη Μαύρη Θάλασσα μεταφέρει μέρος των ροών σιτηρών σε πολύ μεγαλύτερες αποστάσεις και το φαινόμενο Ελ Νίνιο δημιουργεί νέα αβεβαιότητα για τις διελεύσεις από τη Διώρυγα του Παναμά.

Στα Capesize η μεγάλη άνοδος

Η ισχυρότερη εικόνα καταγράφεται στα Capesize, με τον Ατλαντικό να αποτελεί τον βασικό μοχλό της ανόδου.

Την εβδομάδα που ολοκληρώθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου, τα μέσα ημερήσια έσοδα των Capesize, με βάση τον δείκτη BCI 182 5TC του Baltic Exchange σε πέντε βασικές διαδρομές της διεθνούς αγοράς, ξεπέρασε τα 58.000 δολάρια, καταγράφοντας νέο υψηλό για το 2026.

Η άνοδος έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς επαναφέρει τη συγκεκριμένη κατηγορία πλοίων σε επίπεδα που είχαν να παρατηρηθούν σχεδόν πέντε χρόνια.

Την ίδια περίοδο ανοδικές τάσεις καταγράφηκαν και στις υπόλοιπες κατηγορίες πλοίων ξηρού φορτίου.

Στα πλοία Panamax-Kamsarmax, η ισχυρή ζήτηση για φορτία Σεπτεμβρίου διατήρησε ανοδική την πορεία του δείκτη σε πέντε βασικές διαδρομές PSTC. Στον Ατλαντικό, Kamsarmax χωρητικότητας 83.000 dwt ναυλώθηκε για ταξίδι από την ανατολική ακτή των ΗΠΑ προς την Πολωνία στα 23.000 δολάρια ημερησίως, ενώ πλοίο 81.000

dwt έκλεισε κυκλικό ταξίδι στον Ατλαντικό στα 21.250 δολάρια.

Για ταξίδι από την ανατολική ακτή της Νότιας Αμερικής προς την Άπω Ανατολή, Panamax 77.000 dwt εξασφάλισε 22.500 δολάρια ημερησίως.

Ανοδική εικόνα παρουσίασε και ο Ειρηνικός, με στήριξη από τη ζήτηση για άνθρακα από Αυστραλία και Ινδονησία.

Πλοίο 82.000 dwt έκλεισε κυκλικό ταξίδι στον Βόρειο Ειρηνικό στα 23.750 δολάρια ημερησίως, ενώ αντίστοιχης χωρητικότητας πλοίο ναυλώθηκε μέσω Ινδονησίας προς τη Νότια Κορέα στα 22.750 δολάρια. Στις χρονοναυλώσεις μεγαλύτερης διάρκειας, Kamsarmax 82.000 dwt εξασφάλισε διετή απασχόληση στα 19.500 δολάρια ημερησίως.

Συνέχεια στη σελ 18

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΠΟΓΕΙΩΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΑΥΛΟΥΣ ΣΤΑ ΞΗΡΑ ΦΟΡΤΙΑ ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ Στο επίκεντρο γεωπολιτικές αναταράξεις και καιρικές διαταραχές

Συνέχεια από σελ 17

Πιο σταθερή ήταν η εικόνα στα Ultramax και Supramax, με εξαίρεση τον Κόλπο των ΗΠΑ, όπου οι ναύλοι ανέκαμψαν αισθητά. Supramax 63.000 dwt ναυλώθηκε για μεταφορά σιτηρών από το South West Pass προς την Κίνα στα 31.000 δολάρια ημερησίως, ενώ πλοίο 61.000 dwt προς την Αίγυπτο έκλεισε στα 32.000 δολάρια.

Στην ανατολική ακτή της Νότιας Αμερικής, τα υψηλότερα επίπεδα της αγοράς Panamax παρείχαν στήριξη και στα Supramax, με πλοία περίπου 63.000 dwt να κλείνουν ταξίδια προς την Άνω Ανατολή γύρω στα 19.000 δολάρια ημερησίως. Στη Νότια Αφρική, αντίστοιχα πλοία εξασφάλισαν περίπου 25.000 δολάρια ημερησίως.

Σύμφωνα με ανάλυση της Xclusiv Shipbrokers, ο δείκτης Capesize 5TC του Baltic Exchange είχε φθάσει στις αρχές Σεπτεμβρίου στα 54.791 δολάρια ημερησίως.

Η τελευταία φορά που είχε κινηθεί υψηλότερα ήταν τον Οκτώβριο του 2021, όταν ο δείκτης διαμορφώθηκε στα 57.374 δολάρια ΗΠΑ/ημέρα, λίγο μετά την εξαιρετική άνοδο του 2021 που κορυφώθηκε στα σχεδόν 87.000 δολάρια ΗΠΑ/ημέρα.

Πίσω από την ισχυρή εικόνα βρίσκονται κυρίως οι μεγάλες αποστάσεις στον Ατλαντικό.

Οι αυξημένες εξαγωγές σιδηρομεταλλεύματος από τη Βραζιλία και Βωξίτη από τη Γουινέα προς την Κίνα δημιουργούν περισσότερη απασχόληση για τον στόλο, καθώς οι διαδρομές Βραζιλία-Κίνα και Γουινέα-Κίνα δεσμεύουν τα πλοία για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Οι αποστολές σιδηρομεταλλεύματος από τη Βραζιλία αυξήθηκαν πρόσφατα περίπου 20% σε εβδομαδιαία βάση, ενώ οι εξαγωγές Βωξίτη από τη Γουινέα ήταν περίπου 55% υψηλότερες σε ετήσια βάση σε κυλιόμενη περίοδο τεσσάρων εβδομάδων.

Το αποτέλεσμα είναι η ισχυρή αύξηση των τονομιλίων. Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2026, τα συνολικά τονομίλια των Capesize ήταν αυξημένα κατά 4,9% σε σύγκριση με έναν χρόνο νωρίτερα, με άνοδο 2% στο σιδηρομετάλλευμα, 7,7% στον Βωξίτη και 15,3% στον άνθρακα.

Παράλληλα, ο αριθμός των διαθεσίμων Capesize που κινούνται χωρίς φορτίο προς τον Νότιο Ατλαντικό έχει περιοριστεί περίπου στο μισό σε σχέση με πέρυσι.

Έτσι, οι ναυλωτές βρίσκονται αντιμέτωποι με μικρότερη προσφορά άμεσα διαθέσιμων πλοίων, στοιχείο που ενισχύει τη διαπραγματευτική θέση των πλοιοκτητών και στηρίζει τους ναύλους.

Η Μαύρη Θάλασσα στέλνει τα φορτία μακρύτερα

Ένας διαφορετικός μηχανισμός βρίσκεται σε εξέλιξη στη Μαύρη Θάλασσα. Οι πολεμικές επιχειρήσεις και οι επιθέσεις σε λιμενικές υποδομές έχουν μειώσει σημαντικά τις εξαγωγές ξηρού φορτίου από Ρωσία και Ουκρανία, αλλά ταυτόχρονα αναγκάζουν μέρος των αγοραστών να αναζητήσει προμήθειες από πολύ μακρινότερους εξαγωγείς.

Σύμφωνα με στοιχεία της Signal Ocean που επικαλείται η Xclusiv Shipbrokers, οι συνδυασμένες αποστολές ξηρού φορτίου από Ρωσία και Ουκρανία υποχώρησαν στα 21,6 εκατ. τόνους την περίοδο Ιουνίου-Αυγούστου, έναντι 37,27 εκατ. τόνων το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου, καταγράφοντας πτώση 42%.

Τα φορτωμένα ταξίδια μειώθηκαν αντίστοιχα κατά 43,9%, από 2.323 σε 1.302. Μέρος της πτώσης είναι εποχικό, ωστόσο η Xclusiv επισημαίνει ότι το μέγεθος της δείχνει ισχυρή επίδραση των γεωπολιτικών και επιχειρησιακών διαταραχών.

Ακόμη εντονότερη είναι η εικόνα στις ουκρανικές εξαγωγές σιτηρών. Από την 1η έως τις 21 Αυγούστου εξήχθησαν περίπου 539.000 τόνοι, έναντι 1,73 εκατ. τόνων το αντίστοιχο διάστημα του 2025, δηλαδή περίπου 69% λιγότεροι.

Οι επιθέσεις στα μεγάλα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας έχουν μεταφέρει σημαντικό μέρος της δραστηριότητας προς τον Δούναβη, όπου όμως η περιορισμένη χωρητικότητα και οι καθυστερήσεις δημιουργούν μεγάλες ουρές πλοίων.

Η απώλεια ουκρανικών φορτίων δεν σημαίνει, ωστόσο, ότι εξαφανίζεται και η παγκόσμια ζήτηση για τα συγκεκριμένα αγροτικά προϊόντα. Οι εισαγωγές αναζητούν εναλλακτικές πηγές.

Χαρακτηριστική είναι η Αργεντινή, οι εξαγωγές καλαμποκιού της οποίας αναμένεται να φθάσουν σε επίπεδα ρεκόρ, καθώς χώρες όπως η Αίγυπτος, το Μαρόκο και η Αλγερία στρέφονται περισσότερο στη Νότια Αμερική για να καλύψουν το κενό από την Ουκρανία.

Για τη ναυτιλία η διαφορά είναι σημαντική. Ένα φορτίο σιτηρών που μεταφερόταν από τη Μαύρη Θάλασσα προς την Αίγυπτο ή άλλο μεσογειακό προορισμό απαιτούσε σχετικά μικρό ταξίδι. Εάν το ίδιο φορτίο πρέπει πλέον να φθάσει από την Αργεντινή, η απόσταση πολλαπλασιάζεται.

Το πλοίο παραμένει έτσι δεσμευμένο για περισσότερες ημέρες, παράγει περισσότερα τονομίλια και δεν είναι διαθέσιμο για άλλο φορτίο.

Ο μηχανισμός αυτός μπορεί να στηρίξει τους ναύλους των

Panamax, Kamsarmax, Supramax και Handysize, ακόμη και σε ένα περιβάλλον όπου ο συνολικός όγκος των φορτίων από τη Μαύρη Θάλασσα μειώνεται.

Παράλληλα, ο αυξημένος πολεμικός κίνδυνος, τα υψηλότερα ασφάλιστρα, οι καθυστερήσεις και η πιθανότητα ζημιών σε πλοία και λιμενικές εγκαταστάσεις περιορίζουν την ελκυστικότητα της περιοχής για μέρος των πλοιοκτητών, οι οποίοι αναζητούν απασχόληση σε ασφαλέστερες αγορές.

Νέος παράγοντας η διώρυγα του Παναμά

Στην ήδη σύνθετη εικόνα έρχεται να προστεθεί και η Διώρυγα του Παναμά, καθώς το φαινόμενο Ελ Νίνιο και η μείωση των βροχοπτώσεων απειλούν να περιορίσουν περαιτέρω τη δυνατότητα διέλευσης πλοίων.

Η Αρχή της Διώρυγας έχει προχωρήσει σε περιορισμό της ημερήσιας χωρητικότητας και σχεδιάζει μείωση από 36 σε 32 διελυσεις ημερησίως έως τα μέσα Σεπτεμβρίου. Η νέα επικεφαλής της Διώρυγας, Ilya Espino de Marotta, έχει προειδοποιήσει ότι, σε δυσμενές σενάριο παρατεταμένης ξηρασίας, ο αριθμός μπορεί να περιοριστεί ακόμη και στα 27 πλοία ημερησίως.

Για το dry bulk, οι περιορισμοί στον Παναμά μπορούν να οδηγήσουν σε μεγαλύτερους χρόνους αναμονής ή σε επιλογή εναλλακτικών, μακρύτερων διαδρομών.

Και στις δύο περιπτώσεις η συνέπεια είναι παρόμοια: περισσότερες ημέρες απασχόλησης ανά πλοίο και μικρότερη πραγματική προσφορά χωρητικότητας στην αγορά.

Έτσι, η σημερινή ισχύς της αγοράς ξηρού φορτίου δεν εξηγείται μόνο από την αύξηση των ποσοτήτων που μεταφέρονται.

Στα Capesize, οι μεγάλες ροές σιδηρομεταλλεύματος και Βωξίτη στον Ατλαντικό αυξάνουν τα τονομίλια και απορροφούν χωρητικότητα.

Στα Panamax, Supramax και Handysize, η αναστάτση του εμπορίου σιτηρών λόγω της κρίσης στη Μαύρη Θάλασσα μπορεί να μεταφέρει τα φορτία σε πολύ μεγαλύτερες διαδρομές, ενώ οι περιορισμοί στον Παναμά απειλούν να προσθέσουν νέες καθυστερήσεις και παρακάμψεις.

Σε αυτό το περιβάλλον, δεν έχει σημασία μόνο πόσο τόνοι μεταφέρονται, αλλά κυρίως πόσο μακριά μεταφέρονται. Και ακριβώς αυτή η αύξηση των αποστάσεων είναι που μετατρέπεται σήμερα σε έναν από τους ισχυρότερους συμμάχους των ναύλων στη διεθνή αγορά κύδην ξηρού φορτίου.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«ΕΞΑΓΟΥΜΕ ΓΝΩΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΜΕ ΣΤΗ ΓΗ»

Συνέντευξη του πρώτου Έλληνα αστροναύτη που θα ταξιδέψει στο Διάστημα, Αδρ. Γολέμπ

«Είναι τιμή και χαρά που θα εκπροσωπήσω την Ελλάδα στο Διάστημα», δηλώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Αδριανός Γολέμπς, ο πρώτος Έλληνας αστροναύτης που θα ταξιδέψει στο Διάστημα. Η ανακοίνωση, που έγινε μόλις πριν από δύο ημέρες από τον πρωθυπουργό στη Διεθνή Διάσκεψη Κορυφής για το Διάστημα στο Παρίσι, σηματοδοτεί για τον ίδιο την κορύφωση μιας διαδρομής που ξεκίνησε από τη γενέτειρά του, τη Λάρισα, πέρασε από την πολυχρόνη εμπειρία του ως γιατρού πτήσεων στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ESA) και συνεχίζεται τώρα με την προετοιμασία για να συμμετέχει στην αποστολή PAM-6 στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό.

«Προφανώς για μένα υπάρχει ένα κομμάτι ονείρου, ότι πάντα ήθελα να έχω την ευκαιρία να πετάξω στο Διάστημα, αλλά το συναίσθημα είναι πολύ πιο έντονο και βαθύ, επειδή αυτό θα το κάνουμε με πειράματα από ελληνικά πανεπιστήμια και εταιρείες της χώρας μας», λέει ο Αδριανός Γολέμπς στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Όπως προσθέτει, «ο σκοπός με αυτή την αποστολή είναι να φέρουμε την Ελλάδα στην πρώτη γραμμή και να ενισχύσουμε το ερευνητικό κομμάτι και το κομμάτι της καινοτομίας. Ο αεροδιαστημικός τομέας στην Ελλάδα είναι ήδη δυνατός και είναι πολύ ευχάριστο που θα βάλουμε ακόμα ένα λιθαράκι». Κάνει μάλιστα ειδική αναφορά στο υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος «που έχουν βοηθήσει πολύ».

Η αποστολή και μια όμορφη σύμπτωση

Η πτήση θα αποτελέσει μέρος της πρώτης ιδιωτικής αποστολής αστροναυτών προς τον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό που η NASA ανέθεσε στη Vast. Η αποστολή, η οποία καθίσταται δυνατή μέσω της πρωτοβουλίας της NASA για ιδιωτικές αποστολές αστροναυτών, προγραμματίζεται για το 2027. Η μεταφορά θα πραγματοποιηθεί από τη SpaceX με διαστημόπλοιο Dragon, το οποίο θα εκτοξευθεί με πύραυλο Falcon 9.

Κυβερνήτης της αποστολής θα είναι ο Γάλλος, Τομά Πεσκέ, ενώ ο Αδριανός Γολέμπς θα συμμετάσχει ως ειδικός αποστολής (mission specialist). Η συνεργασία τους αποκτά μια ιδιαίτερη διάσταση, καθώς ο Αδριανός είχε διατελέσει γιατρός του Πεσκέ στην προηγούμενη αποστολή του. «Είναι μια πολύ όμορφη σύμπτωση ότι τώρα θα πετάξουμε μαζί. Όπως μου είπε και εκείνος, τώρα θα δω τα πράγματα και από την άλλη πλευρά», περιγράφει ο κ. Γολέμπς.

Ο ίδιος δηλώνει «ευτυχής που είχα την εμπειρία τόσο χρόνια να δουλέψω στο επιχειρησιακό ιατρικό κομμάτι γιατί σου δίνει μια εικόνα του πώς λειτουργούν τα πράγματα».

«Εξάγουμε γνώση για να την εφαρμόσουμε στη Γη»

Κατά τη διάρκεια της αποστολής, ο Αδριανός Γολέμπς θα έχει την ευκαιρία να διεξάγει επιστημονικά πειράματα για λογαριασμό ευρωπαϊκών και κυρίως ελληνικών ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων. «Την έρευνα στο Διάστημα την κάνουμε γιατί εξάγουμε γνώση για να την εφαρμόσουμε στη Γη. Φυσικά κάθε αστροναύτης κάνει και εκτελεί πειράματα σε οποιαδήποτε επιστήμη χρειαστεί, όπως Βιολογία, Χημεία, Φυσική», υπενθυμίζει προσθέτοντας ότι λόγω της εμπειρίας του ο τομέας της Ιατρικής έχει για εκείνον ιδιαίτερη σημασία.

«Γνωρίζουμε ότι οι αλλαγές που συμβαίνουν στο σώμα στο Διάστημα είναι μια ωραία εξομίωση των ακραίων συνθηκών, ακόμα και του γήρατος και κάποιες παθολογίας. Οπότε προλαβαίνοντας και λύνοντας κάποια συμπτώματα που εμφανίζονται στο Διάστημα, σιγά σιγά μαθαίνουμε και αντιμετωπίζουμε τα ίδια συμπτώματα στη Γη», τονίζει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ. Δίνει ως παράδειγμα τον τομέα της Φαρμακολογίας και το αντικαρκινικό φάρμακο Pembrolizumab, για το οποίο χάρη σε έρευνα που έγινε στο Διεθνή Διαστημικό Σταθμό, βελτιώθηκε ο τρόπος χορήγησής του. «Επειδή στο Διάστημα κάθε ουσία συμπεριφέρεται λίγο διαφορετικά χωρίς τη βαρύτητα, μπορούμε να καταλάβουμε λίγο καλύτερα τα χαρακτηριστικά της. Και αυτό μας ενδιαφέρει γιατί προφανώς βελτιώνει την υγεία, βελτιώνει το τι νιώθουν οι ασθενείς, πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να περάσουν μια θεραπεία και επίσης, ελαφραίνει λίγο το φόρτο του προσωπικού στα νοσοκομεία», συμπληρώνει.

Η απαιτητική εκπαίδευση

Ο Αδριανός συμμετείχε ήδη σε ορισμένες ενότητες της εκπαίδευσης της Εφεδρείας Αστροναυτών, η οποία πραγματοποιήθηκε νωρίτερα μέσα στο έτος. Τώρα, εισέρχεται σε μια νέα φάση της πορείας του και θα ξεκινήσει ειδική εκπαίδευση για την αποστολή στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό, κατά τη διάρκεια της οποίας θα προετοιμαστεί για τις διάφορες φάσεις της αποστολής, από την εκτόξευση ως την επιστροφή στη Γη. Την επόμενη εβδομάδα θα μεταβεί στις ΗΠΑ για τη νέα φάση της προετοιμασίας του, σε πρόγραμμα εκπαίδευσης με ομάδες της Vast, της SpaceX και της NASA.

Ο ίδιος εξομολογείται στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ότι «το πιο δύσκολο κομμάτι της εκπαίδευσης θα είναι το πρόγραμμα. Όπως ξηγή, τμήματα της εκπαίδευσης θα γίνουν εκτός από τις ΗΠΑ και σε ευρωπαϊκές χώρες, στην Ιαπωνία και «από τη στιγμή που θέλουμε να κάνουμε έρευνα από και για την Ελλάδα, θα έχουμε και ένα κομμάτι δικό μας». «Αρα το πρόγραμμα είναι πραγματικά μια πρόκληση. Όχι μόνο για

την κούραση ή για τη διαρκή μετακίνηση, αλλά επειδή κυρίως, πρέπει να φροντίσουμε και το κομμάτι της οικογένειας, των αγαπημένων μας ανθρώπων».

Οι στιγμές που τον καθόρισαν

Από τη Λάρισα, όπου πέρασε τα παιδικά του χρόνια, μέχρι το Διάστημα, όπου θα ταξιδέψει στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αποστολής, ο Αδριανός Γολέμπς περιγράφει μια πορεία «βήμα-βήμα, προσπαθώντας πάντα για το καλύτερο, αλλά χωρίς να υπάρχει κάποια βεβαιότητα, ούτε κάποια τόσο μεγάλη πίεση, δηλαδή ότι πρέπει 1.000% αυτό να πετύχει. Και αυτό εμένα με βοήθησε στην επιλογή των αστροναυτών, που ήταν μια απαιτητική διαδικασία, ότι δίνουμε τα πάντα, δίνουμε τον καλύτερο μας εαυτό, αλλά γνωρίζουμε ότι υπάρχουν και πράγματα εκτός του ελέγχου μας, άρα πολλές φορές τα δίνουμε όλα και πετυχαίνουμε, καμιά φορά τα δίνουμε όλα και δεν πετυχαίνουμε. Αλλά επιμένουμε».

Κάνει ειδική μνεία στη γενέτειρά του, τη Λάρισα. «Για μένα ήταν ευτυχία που μεγάλωσα στη Λάρισα. Θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι πόσο ωραίο ήταν ως παιδί σε μία τέτοια πόλη να μπορώ να πάω με τα πόδια από τη μία άκρη στην άλλη, με τους φίλους μου. Οπότε ναι, ήταν μια ωραία αρχή».

Περιγράφει τις νύχτες που με τους γονείς του έβλεπε τα πεφταστέρια στον καθαρό ουρανό του Πλαταμώνα. Και στη συνέχεια θυμάται την επαφή του με τον Όμιλο Φίλων Αστρονομίας Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο των σπουδών του στο Τμήμα Ιατρικής του ΑΠΘ. «Ένας Όμιλος ερασιτεχνικός, που όμως μας έβαλε στις ράγες, αν θέλετε, και στο όνειρο όχι απαραίτητα για το κομμάτι των αστροναυτών, για το κομμάτι του Διαστήματος και της Ελλάδας στην Αστρονομία και το Διάστημα».

Δεν παραλείπει να αναφερθεί στην εμπειρία της αποστολής του στην Ανταρκτική, ως ο δεύτερος Έλληνας που βρέθηκε εκεί μετά τον Βαγγέλ Καϊμακάκη. Δεκατέσσερις μήνες αποστολής, οι εννιά σε πλήρη απομόνωση. «Σε φέρνει λίγο σε παρόμοιες συνθήκες με κάποιες από τις δυσκολίες στο Διάστημα άρα όταν τα πας καλά εκεί, σου δίνει και αυτό μια αυτοπεποίθηση και κάποια μαθήματα για τον εαυτό σου τι πρέπει να βελτιώσεις για να προχωρήσεις παρακάτω».

Τι θα πάρει μαζί

Εκεί, στην Ανταρκτική, τον συντρόφευε ένα μικρό πλαστικό δέντρο που τον συμβούλευσε η μητέρα του να έχει μαζί. «Ήταν το αγαπημένο μου αντικείμενο να βλέπω κάτι πράσινο, έστω και ψεύτικο», αφηγείται στο ΑΠΕ-ΜΠΕ. Συνέχεια στη σελ 20

ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«Η ΕΥΡΩΠΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ»

Τι τονίζει η Ελληνίδα αστροφυσικός, Αθ. Κουστένη

Η Διεθνής Διάσκεψη Κορυφής για το Διάστημα που διοργανώθηκε την περασμένη Τετάρτη και Πέμπτη στο Παρίσι αποτέλεσε ένα σημαντικό πεδίο συζητήσεων μεταξύ εκπροσώπων χωρών, επιστημόνων και επιχειρήσεων για το μέλλον της Ευρώπης στον διαστημικό τομέα. Στη Σύνοδο, που είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα, καθώς ανακοινώθηκε ο πρώτος Έλληνας αστροναύτης, συμμετείχε η διακεκριμένη αστροφυσικός, Αθηνά Κουστένη, διευθύντρια ερευνών στο γαλλικό Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Έρευνας (CNRS), η οποία εκπροσώπησε παράλληλα το Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος.

«Ήταν πολύ σημαντική αυτή η Διάσκεψη για την Ευρώπη, γιατί πρέπει στην Ευρώπη να αποκτήσουμε αυτή την αυτονομία στον διαστημικό τομέα, που θα μας επιτρέψει στο μέλλον να μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις συνθήκες που ζούμε, τους πολέμους, τις αντιθέσεις, τις διαφορές μεταξύ των εθνών», επισημαίνει η κ. Κουστένη μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ από το Grand Palais του Παρισιού, όπου διεξαγόταν η Διάσκεψη.

Όπως παρατηρεί, «είμαστε όλο και πιο κοντά στο να επιτύχουμε αυτή την αυτονομία, από την άποψη ότι αυτού του είδους οι Σύνοδοι φέρνουν τον κόσμο μαζί». Η ίδια εντόπισε σημαντικά δείγματα «συναίνεσης» μεταξύ των χωρών όχι μόνο της Ευρώπης, αλλά και χωρών της Αφρικής και του Καναδά, που συμμετείχαν. «Όλοι έχουν το ίδιο πνεύμα και αυτό με ευχαριστεί ιδιαίτερα. Πιστεύω ότι χρειάζομαι αυτού του είδους τη Σύνοδο γιατί πρέπει να δείξουμε ομοψυχία», συμπληρώνει και εκφράζει παράλληλα την ικανοποίησή της για την ισότιμη συμμετοχή της Ελλάδας.

Η συγκεκριμένη Διάσκεψη είχε ξεχωριστό ενδιαφέρον για την Ελλάδα με την ανακοίνωση από τον πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη, του πρώτου Έλληνα αστροναύτη, Αδριανού Γολέμη. «Είναι σημαντικό ότι θα έχουμε τη δυνατότητα να στείλουμε δικό μας αστροναύτη, ο οποίος θα μπορεί να κάνει πειράματα στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό. Με τα πειράματα αυτά μπορούμε να αυξήσουμε τις επιστημονικές μας δυνατότητες, όχι μόνο για τους επιστήμονες, αλλά και για τη βιομηχανία μας», επισημαίνει η κ. Κουστένη, μέλος του ΔΣ του Ελληνικού Κέντρου

Διαστήματος.

Μάλιστα, η ίδια συμμετέχει στην επιλογή των παραμάτων που έχουν προτείνει Έλληνες επιστήμονες να γίνουν επάνω στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό. «Προτείνουμε πειράματα που να είναι καινούρια και να έχουμε τις δυνατότητες στην Ελλάδα να τα υποστηρίξουμε με τους επιστήμονές μας και τη βιομηχανία μας», υπογραμμίζει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ. Τα πειράματα, όπως εξηγεί, θα σχετίζονται με την Ιατρική, το πώς αντιδρά το ανθρώπινο σώμα στη μικροβαρύτητα, τη μέτρηση της ραδιενέργειας και την Επιστήμη των Υλικών.

Η Ελλάδα, σύμφωνα με την κ. Κουστένη, έχει τη δυνατότητα να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στο διεθνές διαστημικό περιβάλλον. «Η Ελλάδα έχει πολλά πλεονεκτήματα: διαθέτει δικούς της δορυφόρους, οι επιστήμονές μας συμμετέχουν σε διαστημικές αποστολές και επίσης, διαθέτει δεδομένα που ενδιαφέρουν όλη τη διαστημική κοινότητα, όπως στοιχεία για την κλιματική αλλαγή, τις πυρκαγιές και τους ωκεανούς. Είμαστε ένα hub, το οποίο έχει πολλά να προσφέρει και το Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος είναι ένας βασικός φορέας για να τα συντονίσει όλα αυτά», τονίζει.

Η έρευνα της Αθηνάς Κουστένη επικεντρώνεται στην εξερεύνηση του εξωτερικού Ηλιακού Συστήματος και στην αναζήτηση των συνθηκών κατοικησιμότητας. Μάλιστα, αυτή την περίοδο συμμετέχει σε τέσσερις διαστημικές αποστολές: το JUICE της ESA που μελετά τον Δία και τα μεγαλύτερα φεγγάρια του, το ARIEL της ESA που θα μελετήσει τις ατμόσφαιρες 1.000 εξωπλανητών, το Dragonfly της NASA που θα πετάξει στην ατμόσφαιρα του Τιτάν και το Martian Moon Explorer (MMX) της JAXA που θα συλλέξει δείγματα από τον δορυφόρο του Άρη, Φόβο.

Η ομιλία της κατά την πρώτη ημέρα της Διεθνούς Διάσκεψης Κορυφής για το Διάστημα, επικεντρώθηκε σε αυτές τις διαστημικές αποστολές και τα μεγάλα ερωτήματα που θα κληθούν να απαντήσουν.

«Η κατοικησιμότητα είναι βασικό ερώτημα γιατί η ανθρωπότητα από πάντα ψάχνει να καταλάβει αν θα μπορούσε να υπάρξει ζωή κάπου αλλού. Σε αυτό τον τομέα, έχουμε στείλει ήδη 50

αποστολές στον Άρη, επειδή είναι ο πιο κοντινός μας πλανήτης και επιπλέον, επειδή είναι κοντά στην habitability zone, δηλαδή την απόσταση από ένα αστέρι όπου βρίσκουμε υγρό νερό στην επιφάνεια. Αλλά εκτός από τον Άρη, υπάρχουν τώρα ενδείξεις ότι και στο εξωτερικό μας Ηλιακό σύστημα, δηλαδή γύρω από τους γιγάντιους πλανήτες, υπάρχει νερό, δηλαδή μεγάλοι ωκεανοί με πάρα πολύ περισσότερο νερό από ό,τι όλοι οι ωκεανοί στη Γη, κάτω από τις παγωμένες επιφάνειες. Οπότε η ερώτηση είναι αν θα μπορούσαμε μέσα σ' αυτούς τους ωκεανούς να έχουμε και ζωή», περιγράφει.

Ένα δεύτερο πεδίο ενδιαφέροντος για την κ. Κουστένη, είναι η πλανητική προστασία, δηλαδή οι κανόνες που πρέπει να διέπουν τις διαστημικές αποστολές (όπως αποστείρωση και σωστή διαχείριση των δειγμάτων που συλλέγονται) ώστε να προστατεύονται τόσο οι κόσμοι που εξερευνούμε όσο και η ίδια η Γη. Η σπουδαία Ελληνίδα αστροφυσικός είναι πρόεδρος της Επιτροπής Πλανητικής Προστασίας του διεθνούς επιστημονικού οργανισμού COSPAR και έχει αναλάβει τον συντονισμό των διαστημικών φορέων και των μεγάλων εταιρειών στην εφαρμογή των κανόνων πλανητικής προστασίας.

Πόσο κοντά είμαστε στην κατοίκηση άλλων πλανητών, τη ρωτάμε ολοκληρώνοντας τη συνομιλία μας. «Η κατοίκηση στον Άρη δεν πρόκειται να γίνει πριν από τις επόμενες δύο ή τρεις δεκαετίες. Μιλάω με γιατρούς, μιλάω με αστροναύτες και όλοι λένε το ίδιο. Δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή να πάμε στο Άρη με τα δεδομένα που γνωρίζουμε για τις φυσιολογικές αντοχές του οργανισμού του ανθρώπου», απαντά. Στη Σελήνη, συμπληρώνει, «μπορεί να υπάρξουν βάσεις, τις οποίες μπορούμε να φτιάξουμε ίσως μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια, αλλά θα είναι προσωρινές διότι και στη Γη ακόμα, όταν έχουμε προσπαθήσει να κάνουμε τέτοιου είδους βιόσφαιρες που να είναι τελείως κλειστές, δεν το έχουμε καταφέρει. Άρα, έχουμε ακόμα πολύ δρόμο μέχρι να καταφέρουμε να τη φτιάξουμε για πιο μόνιμη κατοίκηση στη Σελήνη».

«ΕΞΑΓΟΥΜΕ ΓΝΩΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΜΕ ΣΤΗ ΓΗ»

Συνέντευξη του πρώτου Έλληνα αστροναύτη που θα ταξιδέψει στο Διάστημα, Αδρ. Γολέμη

Συνέχεια από σελ 19

Τον ρωτάμε εάν έχει σκεφθεί τι θα πάρει μαζί του στην αποστολή του στο Διάστημα. «Με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος με τον οποίο θα κάνουμε την αποστολή, θα σκεφτούμε κάποια είτε συμβολικά είτε προσωπικά αντικείμενα που μπορούμε να πάρουμε μαζί μας. Υπάρχουν περιορισμοί στη μάζα και τον όγκο, αλλά θα βρούμε λύσεις» απαντά.

Συμπληρώνει ότι θα τον συντροφεύουν οι σκέψεις, «σίγουρα θα είναι πολλές. Είμαι πραγματικά ευγνώμων για το πόσο άνθρωποι με έχουν είτε με το παράδειγμα τους είτε με κάποια συμβουλή βοηθήσει, από το σχολείο μου στη Λάρισα μέχρι το πανεπιστήμιο, μέχρι τις φιλίες και την οικογένεια, και άλλους. Μίλησα για τους Ομίλους Αστρονομίας, για την εργασία μου και στην Τουλούς και στην ιατρική ομάδα της ESA, την ομάδα

εδάφους, πολυπληθής και πάρα πολύ σημαντική. Η ομάδα στο Διάστημα στην ουσία, εκτελεί τη δουλειά τώσων ανθρώπων. Οπότε η σκέψη μου σίγουρα θα είναι προς τα εκεί και βεβαίως προς τη χώρα μας», καταλήγει.

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ & ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ

Ένας εξαιρετικός σύμβουλος
λειτουργικών, αξιόπιστων και
οικονομικών λύσεων
με προϊόντα DUROSTICK!

✓ 320 σελίδες

✓ Σε έντυπη & ψηφιακή
μορφή

✓ Πλούσιο φωτογραφικό
υλικό με προβλήματα της
οικοδομής

✓ Ολοκληρωμένη ενότητα
λύσεων

✓ Ανακαινίσεις

για κάθε χώρο του σπιτιού
και της οικοδομής

'Κατεβάστε' την
ηλεκτρονική έκδοση
ΔΩΡΕΑΝ & κρατήστε
ένα χρήσιμο εργαλείο
γνώσης πάντα διαθέσιμο!

Το κτίριο δεν χαλάει ξαφνικά. Προειδοποιεί!

Μια ρωγμή, ένας λεκές υγρασίας, μια αποκόλληση ή μια τοπική αποσάθρωση δεν είναι πάντα το ίδιο το πρόβλημα. Συχνά αποτελούν το ορατό σημάδι μιας βαθύτερης αιτίας: ανεπαρκούς στεγάνωσης, λανθασμένης εφαρμογής, ακατάλληλου υλικού, έντονων θερμοκρασιακών μεταβολών ή ελλιπούς συντήρησης.

Γι' αυτό η σωστή επισκευή δεν ξεκινά από την επιλογή προϊόντος. Ξεκινά από τη σωστή διάγνωση.

Ο Οδηγός «Επισκευές & Ανακαινίσεις» της DUROSTICK συγκεντρώνει πολύτιμη τεχνογνωσία για τη συντήρηση, την προστασία και την αποκατάσταση των κατασκευών. Με φωτογραφικό υλικό, τεχνικές επεξηγήσεις, τρισδιάστατες απεικονίσεις και τη μεθοδολογία «Πρόβλημα-Πιθανή Αιτία-Προτεινόμενη Λύση», βοηθά τον επαγγελματία να αναγνωρίσει τη βλάβη, να διερευνήσει την αιτία και να οργανώσει σωστά τα στάδια επέμβασης.

Παράλληλα, διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ μελετητή, συνεργείου και ιδιοκτήτη, ώστε κάθε απόφαση να βασίζεται σε σαφή τεχνικά δεδομένα. Ρωγμές, υγρασία, σκυρόδεμα, σοβάδες, ταράτσες, υπόγεια, μπάνια, δάπεδα, χρώματα και ενεργειακή αναβάθμιση παρουσιάζονται με πρακτικό και κατανοητό τρόπο.

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΤΙΤΑΝΟΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ

Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΣΕΛΙΔΕΣ 1,4-5

14/09/2026

ΟΤΕ και ΔΕΗ αναμετρώνται στο πεδίο του FTTH για περισσότερες ενεργές συνδέσεις

Σε ευθεία σύγκρουση για το επόμενο μεγάλο κύμα ανάπτυξης της σταθερής ευρυζωνικότητας μπαίνουν ΟΤΕ και ΔΕΗ, με τα δίκτυα οπτικής ίνας μέχρι το σπίτι (Fiber to the Home/FTTH) στο κέντρο μιας ολοένα πιο έντονης επιχειρηματικής αναμέτρησης.

Ο ΟΤΕ ΞΕΚΙΝΑ από θέση ισχύος, με το μεγαλύτερο ενεργό αποτύπωμα FTTH, μεγάλη πελατειακή βάση και ισχυρή παρουσία στη χονδρική. Ανέναντί του, η ΔΕΗ FiberGrid έχει αναπτύξει σε σύντομο χρόνο δίκτυο μεγάλης κλίμακας, φέρνοντας στην αγορά έναν νέο πόλο με σημαντική επενδυτική ισχύ.

Η μάχη το επόμενο διάστημα περνά στην πιο κρίσιμη φάση της. Δεν αρκεί ποιος αναπτύσσει ταχύτερα το δίκτυό του. Το ζητούμενο είναι ποιος θα το γεμίσει με ενεργές συνδέσεις, ποιος θα κερδίσει το μεγαλύτερο μέρος των πελατών που μετακινούνται από τις παλαιότερες τεχνολογίες και ποιος θα ενισχύσει περισσότερο τη θέση του στη χονδρική, όπου διαμορφώνεται ένα δεύτερο μέτωπο ανταγωνισμού.

Η κλίμακα της αναμέτρησης αποτυπώνεται και στα επενδυτικά προγράμματα των δύο ομίλων. Ο ΟΤΕ παραμένει ο μεγαλύτερος τηλεπικοινωνιακός όμιλος στην Ελλάδα, με δραστηριότητες στη σταθερή και κινητή τηλεφωνία, στην ευρυζωνικότητα, στην τηλεόραση και στις υπηρεσίες τεχνολογίας. Για το 2026 προβλέπει επενδύσεις περίπου 600 εκατ. ευρώ, με το μεγαλύτερο μέρος να κατευθύνεται στην περαιτέρω ανάπτυξη του FTTH και του αυτόνομου δικτύου 5G (5G Stand Alone - 5G SA).

Η μετάβαση από το Cosmote στο Telekom συνδέει ακόμη πιο άμεσα την ελληνική δραστηριότητα με το ενιαίο εμπορικό και τεχνολογικό αποτύπωμα της Deutsche Telekom. Η αλλαγή δεν αφορά μόνο το brand. Φέρνει πιο κοντά στην ελληνική αγορά υπηρεσίες και εφαρμογές που αναπτύσσονται σε επίπεδο ομίλου, με ιδιαίτερη βαρύτητα στην Τεχνητή Νοημοσύνη.

Η ΔΕΗ, από την άλλη, διαθέτει ένα πολυετές επενδυτικό πρόγραμμα που εκτείνεται από την ενέργεια έως τις ψηφιακές υποδομές και παράλληλα δραστηριοποιείται στη λιανική, έχοντας στο χαρτοφυλάκιό της τον Κωτσόβολο. Το Στρατηγικό Σχέδιο 2030 προβλέπει επενδύσεις περίπου 24 δισ. ευρώ σε ενέργεια, δίκτυα και νέες δραστηριότητες τεχνολογίας.

Ειδικά στις τηλεπικοινωνίες προβλέπονται περίπου 420 εκατ. ευρώ επενδύσεων την ανάπτυξη της FiberGrid την περίοδο 2026-2028. Στον ίδιο σχεδιασμό εντάσσεται και η πρόθεση ανάπτυξης κέντρου δεδομένων ισχύος 300 MW

στη Δυτική Μακεδονία, στην πρώην λιγνιτική περιοχή της Κοζάνης, με επένδυση της ΔΕΗ ύψους 1,2 δισ. ευρώ και στόχο να τεθεί σε λειτουργία έως το τέλος του 2028. Παράλληλα, η ΔΕΗ ετοιμάζεται για τη διεκδίκηση της υλοποίησης ενός από τα 7 AI GigaFactories που σχεδιάζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ανοικτό παραμένει επίσης αν θα επιδιώξει τελικά να εισέλθει και στην κινητή τηλεφωνία, είτε μέσω εξαγοράς ενός από τους υφιστάμενους παρόχους είτε μέσω διεκδίκησης φάσματος, εξέλιξη που θα διαμόρφωνε ένα εντελώς νέο τοπίο στην τηλεπικοινωνιακή αγορά.

Στον ανταγωνισμό των δικτύων προστίθεται και η σχεδιαζόμενη κοινή εταιρεία ΔΕΗ και Vodafone Ελλάδας. Οι δύο πλευρές έχουν υπογράψει μη δεσμευτικό πλαίσιο βασικών όρων (Non-Binding Term Sheet) για τη δημιουργία σχήματος 50%-50%, στο οποίο προβλέπεται να ενταχθούν FiberGrid και Fiber2All. Εφόσον η συμφωνία ολοκληρωθεί, η νέα εταιρεία θα λειτουργεί αποκλειστικά στη χονδρική FTTH, με ανοικτή πρόσβαση στους παρόχους και περίπου 1,65 εκατ. διαθέσιμες συνδέσεις κατά την εκκίνησή της.

Η κίνηση αυτή θα ανεβάσει τον ανταγωνισμό στη χονδρική, όπου διακυβεύεται κρίσιμο μέρος της αξιοποίησης των νέων υποδομών. Εκτός από τη διεκδίκηση πελατών λιανικής, μεγαλύτερη βαρύτητα αποκτά το ποιος θα συγκεντρώσει πάνω στο δίκτυό του τις γραμμές των άλλων τηλεπικοινωνιακών παρόχων. Όσο περισσότερες ενεργές συνδέσεις συγκεντρώνει ένα δίκτυο τόσο ενισχύεται η απόδοση των μεγάλων επενδύσεων που έχουν γίνει για την ανάπτυξή του.

Στο πεδίο αυτό ο ΟΤΕ σήμερα έχει ισχυρή θέση. Τόσο η Vodafone όσο και η Nova αγοράζουν υπηρεσίες FTTH χονδρικής από τον ΟΤΕ στο πλαίσιο των συμφωνιών εκπτώσεων όγκου. Η εικόνα για τη Vodafone αναμένεται να διαφοροποιηθεί εφόσον ολοκληρωθεί η συμφωνία της με τη ΔΕΗ. Για τη Nova, η οποία ξεπέρασε στο πρώτο εξάμηνο τους 300.000 συνδρομητές FTTH, με τις συνδέσεις οπτικής ίνας να αντιστοιχούν στο 30% της πελατειακής της βάσης, παραμένει ανοικτό σε ποιο βαθμό θα συνεχίσει να στηρίζεται στο δίκτυο του ΟΤΕ ή θα αξιοποιήσει και τη νέα υποδομή.

Στην περίπτωση της υπάρχει και μία ακόμη παράμετρος, καθώς κατά καιρούς έχουν εξεταστεί διαφορετικά σενάρια για την αξιοποίηση της επένδυσης της BC Partners στη United Group, με τις πληροφορίες να κάνουν λόγο για πωλήσεις επιμέρους δραστηριοτήτων, όπως η συνδρομητική τηλεόραση ή το δίκτυο FTTH της United Fiber, το οποίο είχε ξεπεράσει τις 850.000 κατοικίες και επιχειρήσεις σύμφωνα με τα τελευταία ανακοινωμένα στοιχεία.

Η μεγάλη δεξαμενή

Η δεξαμενή των συνδέσεων που μπορούν να μετακινηθούν στην πλήρη οπτική ίνα παραμένει μεγάλη. Στο τέλος του 2025, σύμφωνα με την ΕΕΤΤ, το 74,1% των σταθερών ευρυζωνικών γραμμών εξακολουθούσε να βασίζεται σε ADSL ή VDSL. Το στοιχείο αφορά την περασμένη χρονιά,

αποτυπώνει όμως το εύρος της αγοράς που εξακολουθεί να βρίσκεται εκτός πλήρους οπτικής ίνας.

Την ίδια κατεύθυνση δείχνει, με διαφορετική μεθοδολογία, η βρετανική Point Topic. Προβλέπει ότι οι ενεργοί συνδρομητές οπτικής ίνας μέχρι το ακίνητο (Fibre to the Premises - FTTP) στην Ελλάδα θα αυξάνονται κατά μέσο όρο 20,8% τον χρόνο έως το 2030, τον δεύτερο υψηλότερο ρυθμό μεταξύ 31 ευρωπαϊκών αγορών πίσω μόνο από την Αυστρία. Η ανάπτυξη των υποδομών έχει προχωρήσει σημαντικά, η μάχη όμως για τις ενεργές συνδέσεις βρίσκεται ακόμη μπροστά.

Το ισχυρό χαρτί του ΟΤΕ

Στο τέλος Ιουνίου ο ΟΤΕ είχε περάσει με οπτική ίνα από 2.221.289 σπίτια και επιχειρήσεις, από 1.874.548 έναν χρόνο νωρίτερα. Οι ενεργοί πελάτες λιανικής FTTH είχαν φτάσει τους 686.831, αυξημένοι κατά 46%, με 61.597 νέες καθαρές συνδέσεις μόνο στο δεύτερο τρίμηνο.

Ο δείκτης αξιοποίησης της FTTH υποδομής του διαμορφώθηκε στο 41,7%, από 31,3% έναν χρόνο πριν. Αυτό αποτελεί ένα από τα ισχυρότερα πλεονεκτήματα του ΟΤΕ στην επόμενη φάση του ανταγωνισμού. Έχει ήδη μετατρέψει σημαντικό μέρος της επένδυσης σε ενεργές γραμμές, έχοντας παράλληλα μια μεγάλη υφιστάμενη πελατειακή βάση που μπορεί να μεταφέρει σταδιακά στην οπτική ίνα.

Ισχυρή είναι και η θέση του στη χονδρική. Το 48% των FTTH συνδρομητών των ανταγωνιστικών παρόχων χρησιμοποιεί υποδομή ΟΤΕ, από 46% έναν χρόνο πριν. Περίπου το 80% των πελατών λιανικής FTTH του ίδιου του ομίλου εξυπηρετείται επίσης από το ιδιόκτητο δίκτυό του.

Ο ΟΤΕ δεν διεκδικεί επομένως μόνο την ανάπτυξη των δικτύων του ενεργών συνδέσεων. Η υποδομή του εξυπηρετεί ήδη σημαντικό μέρος των πελατών FTTH των ανταγωνιστών του, ακριβώς στο πεδίο όπου αναμένεται να ενταθεί η πίεση εφόσον προχωρήσει το νέο σχήμα ΔΕΗ - Vodafone. Ο σχεδιασμός προβλέπει έως το τέλος του 2026 να έχει περάσει με οπτική ίνα από περίπου 2,4 εκατ. σπίτια και επιχειρήσεις, ενώ ο στόχος για το 2030 έχει τοποθετηθεί περίπου στα 3,5 εκατ.

Η ΔΕΗ ανεβάζει ταχύτητα

Η είσοδος της ΔΕΗ έχει αλλάξει την ένταση του ανταγωνισμού στις υποδομές, προσθέτοντας σε σύντομο χρονικό διάστημα ένα δίκτυο μεγάλης κλίμακας απέναντι στον μέχρι πρόσφατα σαφώς μεγαλύτερο παίκτη του FTTH.

Η FiberGrid είχε φτάσει στις 23 Ιουλίου τα 2,05 εκατ. homes passed, δηλαδή κατοικίες και επιχειρήσεις από τις οποίες έχει περάσει το δίκτυο, ενώ περισσότερα από 1,3 εκατ. σπίτια ήταν έτοιμα για άμεση σύνδεση. Ο στόχος έχει τοποθετηθεί στα 3,8 εκατ. homes passed το 2028.

Τα μεγέθη ΟΤΕ και ΔΕΗ δεν επιτρέπουν απλή αριθμητική σύγκριση. Στην περίπτωση του ΟΤΕ, η μέτρηση αφορά πραγ-
Συνέχεια στη σελ 23

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ματικές δυνητικές συνδέσεις, καθώς λόγω της υφιστάμενης βάσης του διαθέτει ακριβέστερη εικόνα. Η ΔΕΗ χρησιμοποιεί τον δείκτη homes passed, στον οποίο μπορεί να περιλαμβάνεται το σύνολο των κατοικιών μιας πολυκατοικίας από την οποία περνά το δίκτυο, ανεξάρτητα από το αν όλες αποτελούν πραγματικές δυνητικές συνδέσεις. Η αριθμητική απόσταση των δύο ανακοινωμένων μεγεθών, συνεπώς, δεν αποτυπώνει την πραγματική μεταξύ τους θέση. Η διαφορά στη μεθοδολογία δεν αναιρεί την ταχύτητα με την οποία η ΔΕΗ έχει αναπτύξει το δίκτυό της.

Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα η FiberGrid έχει αποκτίσει κλίμακα που της επιτρέπει να διεκδικεί ουσιαστικό ρόλο τόσο στη λιανική όσο και στη χονδρική, αυξάνοντας την πίεση στα υφιστάμενα δίκτυα. Ο σχεδιασμός της προβλέπει περίπου 590 χιλ. συνδεδεμένα σπίτια (homes connected) το 2028.

Την αλλαγή του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος καταγράφει και η S&P Global Ratings. Ο διεθνής οίκος εκτιμά ότι ο ΟΤΕ κατέχει περίπου 53% της αγοράς σταθερής ευρυζωνικότητας, με το μερίδιό να προσεγγίζει το 70% στις αγροτικές και ημιαστικές περιοχές. Θεωρεί ότι μπορεί να υπάρξει πίεση στο μερίδιό του, κυρίως στις αστικές περιοχές, καθώς η ΔΕΗ επεκτείνει το δίκτυό της και εντείνεται ο τιμολογιακός ανταγωνισμός. Η S&P, πάντως, αποδίδει στον ΟΤΕ σημαντικά πλεονεκτήματα από τη μεγάλη πελατειακή βάση, την ποιότητα και την έκταση των υποδομών του και τη δυνατότητα συνδυασμού σταθερής, κινητής και άλλων υπηρεσιών. Πρόκειται για στοιχεία που ενισχύουν τη δυνατότητά του να κρατήσει πελάτες και να επιταχύνει τη μεταφορά τους στις νέες συνδέσεις FTTH.

Κρίσιμα στοιχεία

Η αναμέτρηση των δύο ομίλων εκτυλίσσεται την ώρα που η ελληνική αγορά επιταχύνει τη μετάβασή της στην πλήρη οπτική ίνα.

Η κάλυψη με FTTP στην Ελλάδα αυξήθηκε στο 59,75% το 2025, από 46,06% το 2024. Η άνοδος κατά 29,7% ήταν πολύ υψηλότερη από το 7,1 % της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς όμως να έχει καλυφθεί ακόμη η απόσταση από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο του 74,13%.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνδέει την επιτάχυνση με την είσοδο νέων παικτών και τα μεγάλα επενδυτικά προγράμματα στην αγορά. Την ίδια στιγμή, μόνο το 44,66% των σταθερών συνδέσεων στην Ελλάδα παρείχε ταχύτητα τουλάχιστον 100 Mbps, έναντι 76,24% στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι η ανάπτυξη των νέων δικτύων προηγείται ακόμη της μετάβασης των συνδρομητών σε αυτά. Τα στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Organisation for Economic Cooperation and Development - OECD) δείχνουν επίσης ισχυρή άνοδο. Οι συνδρομές οπτικής ίνας στην Ελλάδα αυξήθηκαν σωρευτικά κατά 140% την περίοδο 2019-2024, μία από τις μεγαλύτερες αυξήσεις μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ: ΜΑΥΡΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΣΤΟΝ ΔΟΜΟΚΟ

ΤΑ ΝΕΑ
ΣΕΛΙΔΑ 47

14/09/2026

Γιατί η κυκλοφορία σε ολόκληρο τον άξονα Αθήνα - Θεσσαλονίκη διεξάγεται με πλήρη σηματοδότηση και τηλεδιοίκηση, με μόνη εξαίρεση τον σταθμό της φθιωματικής κωμόπολης

Νέα ερωτήματα για το πόσο «πλήρης» είναι στην πράξη η λειτουργία των σύγχρονων συστημάτων ασφαλείας στον σιδηροδρομικό άξονα Αθήνα - Θεσσαλονίκη προκαλούν νέα επίσημα τεχνικά έγγραφα.

Η εταιρεία Σιδηρόδρομοι Ελλάδος, απαντώντας στα «ΝΕΑ» μετά την αποκάλυψη της εσωτερικής αλληλογραφίας του πρώην στέλεχους της ΕΡΓΟΣΕ Χρήστου Κατσιούλη, υποστηρίζει: «Μετά την αποκατάσταση των ζημιών του Daniel η κυκλοφορία σε ολόκληρο τον άξονα Αθήνα - Θεσσαλονίκη διεξάγεται με πλήρη σηματοδότηση και τηλεδιοίκηση, με μόνη εξαίρεση τον σιδηροδρομικό σταθμό Δομοκού». Προσθέτει δε ότι «η είσοδος και η έξοδος από το συγκεκριμένο τμήμα, πραγματοποιούνται με σηματοδότηση και τηλεδιοίκηση».

Υπενθυμίζεται, ότι δέσμευση της προηγούμενης πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Μεταφορών, ήταν ότι στο τέλος Αυγούστου 2026 ο άξονας θα διέθετε «100% τηλεδιοίκηση, 100% σηματοδότηση και 100% εγκατεστημένο ETCS».

Ωστόσο, το «Specific Application Safety Case» της 31ης Αυγούστου 2026, δηλαδή το τεχνικό έγγραφο ασφαλείας (88 σελίδων) που διαθέτουν «ΤΑ ΝΕΑ» και το οποίο θεωρείται το «ευαγγέλιο» για την ασφαλή κυκλοφορία των τρένων, καταγράφει σημαντικές διαφοροποιήσεις.

Συγκεκριμένα, το Safety Case αναφέρει ότι το S-HMI του Δομοκού, δηλαδή το σύστημα μέσω του οποίου ο χειριστής παρακολουθεί και διαχειρίζεται τη σηματοδότηση της περιοχής, «δεν έχει επανέλθει σε λειτουργία και δεν θα επανέλθει στην παρούσα φάση». Αυτό οδηγεί υποχρεωτικά σε χειρωνακτικό τρόπο διαχείρισης της κυκλοφορίας, με το έγγραφο να αναγνωρίζει «λειτουργικές επιπτώσεις» σε σχέση με την κατάσταση πριν από τον Daniel.

Ακόμη πιο σαφής είναι η αναφορά στον σταθμό: «Ο σταθμός Δομοκού θα βρίσκεται εκτός λειτουργίας έως την ολοκλήρωση της Φάσης Β' του έργου αποκατάστασης» (δηλαδή, περίπου έως την άνοιξη του 2027)...

«Dark status» και ασφάλεια

Η πραγματική κατάσταση γίνεται ακόμη πιο κατανοητή από τις τεχνικές λεπτομέρειες του Safety Case για το τμήμα Αγγείες - Δομοκός - Παλαιοφάρσαλος, συνολικού μήκους 40 χιλιομέτρων. Το Safety Case περιγράφει ότι τα όλα τα φωτιστήρια βρίσκονται σε κατάσταση «dark status» - δηλαδή είναι σβηστά, επειδή το σχετικό σύστημα του Δομοκού βρί-

σκεται εκτός λειτουργίας. Επίσης, προσθέτει ότι τα σήματα εισόδου στον σταθμό παραμένουν συνεχώς «κόκκινα».

Παράλληλα, για την αντιμετώπιση των «εκκρεμοτήτων» αυτών, από το Safety Case υποδεικνύονται οι ειδικοί κανόνες ασφαλούς λειτουργίας SASC_12 και SASC_13:

■ Το SASC_12, αναφέρει ότι επειδή η σύνδεση των συστημάτων σηματοδότησης Δομοκού - Παλαιοφάρσαλου «δεν έχει ακόμη πιστοποιηθεί», η κυκλοφορία πρέπει να ρυθμίζεται με ειδικές επιχειρησιακές διαδικασίες.

■ Το SASC_13, πηγαίνει ακόμη παραπέρα: προβλέπει ότι οι κινήσεις των τρένων προς τον Δομοκό πρέπει να πραγματοποιούνται «αποκλειστικά με τηλεφωνικό αποκλεισμό», δηλαδή με συγκεκριμένη διαδικασία υπηρεσιακής συνεννόησης μέσω τηλεγραφημάτων για την ασφαλή παραχώρηση-χρήση της γραμμής.

Αυτό δεν σημαίνει ότι τα τρένα κυκλοφορούν χωρίς κανόνες ασφαλείας. Σημαίνει, όμως, ότι η ασφάλεια εξασφαλίζεται στην παρούσα φάση με ειδικές, χειρωνακτικές επιχειρησιακές διαδικασίες, επειδή τα αυτοματοποιημένα συστήματα (τηλεδιοίκησης - σηματοδότησης), δεν λειτουργούν ακόμη στην κανονική τους διαμόρφωση.

Αδυναμίες και ETCS

Ερωτήματα προκύπτουν και από τις εγκρίσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ) για το ETCS. Οι Σιδηρόδρομοι Ελλάδος αναφέρουν ότι στις 2 Σεπτεμβρίου 2026 εγκρίθηκαν τα τμήματα Οινόη - Τιθορέα και Λάρισα - Πλατύ, «χωρίς κανέναν περιορισμό λειτουργίας».

Ωστόσο, στις σχετικές αποφάσεις της ΡΑΣ καταγράφονται τρεις σημαντικές παρατηρήσεις για τις αδυναμίες της υφιστάμενης σχεδίασης του ERTMS, το οποίο:

■ δεν λαμβάνει υπόψη τους προσωρινούς περιορισμούς ταχύτητας,

■ δεν ανιχνεύει τις σπασμένες σιδηροτροχιές λόγω της χρήσης μετρητών αξόνων, αντί των κυκλωμάτων γραμμής και

■ δεν παρέχει αυτοματοποιημένη προστασία για αποκλεισμό γραμμής όταν εκτελούνται εργασίες.

Η ίδια η ΡΑΣ ζητεί να εξεταστεί αναβάθμιση του ETCS, ώστε οι κίνδυνοι αυτοί να μην αντιμετωπίζονται αποκλειστικά με χειρωνακτικές διαδικασίες διαχείρισης της κυκλοφορίας.

Πάντως, οι Σιδηρόδρομοι Ελλάδος απαντώντας εμμέσως στη ΡΑΣ, υποστηρίζουν ότι «οι μετρητές αξόνων αποτελούν διεθνώς καθιερωμένη και ευρέως εφαρμόσιμη τεχνολογία ανίχνευσης κατάληψης γραμμής, με αυξημένη αξιοπιστία, η οποία αποτελεί την πλέον εφαρμοζόμενη σήμερα τεχνική λύση, που είναι αποδεκτή και από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Σιδηροδρόμων (ERA)».